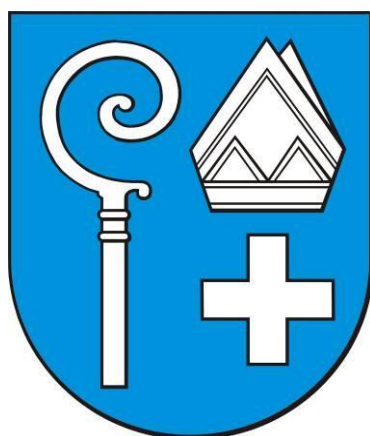

**Zintegrowany Program
Zrównoważonego Rozwoju
Miasta KWIDZYNA
d o 2 0 2 0 r o k u**

PROJEKT

Gdańsk, kwiecień 2014

Opracowanie wykonane przez:
AMT Partner Sp. z o. o.
Ul. Jaškowa Dolina 16
80-252 Gdańsk
www.amtpartner.pl

 AMT partner
Doradca Samorządu i Biznesu

15
lat
1999-2014

Spis treści

0. Wstęp	5
1. Metodologia	6
2. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta Kwidzyna	9
2.1 Położenie miasta	9
2.2 Demografia.....	12
2.3 Gospodarka i infrastruktura techniczna	17
2.4 Rynek pracy i bezrobocie	33
2.5 Mieszkalnictwo	35
2.6 Ochrona środowiska przyrodniczego	38
2.7 Obiekty zabytkowe.....	52
2.8 Turystyka i baza turystyczna	55
2.9 Oświata i edukacja.....	61
2.10 Kultura	66
2.11 Sport i rekreacja	69
2.12 Ochrona zdrowia	77
2.13 Instytucje publiczne na terenie Kwidzyna.....	79
2.14 Pomoc społeczna.....	80
2.15 Finanse	81
2.16 Zagospodarowanie przestrzenne i dostępność terenów inwestycyjnych.....	85
2.17 Polityka inwestycyjna Miasta Kwidzyna	93
2.18 Współpraca z innymi samorządami	99
2.19 Współpraca z miastami partnerskimi.....	103
2.20 Pozycja miasta na tle innych ośrodków regionu	103

3. Analiza obszarów problemowych.....	107
4. Wyniki badania ankietowego	115
5. Analiza SWOT.....	124
6. Wdrażanie ZIPROM.....	129
7. Wizja.....	131
8. Misja	133
9. Cele strategiczne.....	135
10. Monitorowanie i ewaluacja ZIPROM.....	140
Załącznik 1 Zgodność celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi oraz gminnymi dokumentami o charakterze strategicznym.....	142
Załącznik 2 Programy operacyjne.....	157
Załącznik 3 Inwestycje flagowe w ramach JESSICA.....	170
Załącznik 4 Inwestycje planowane do realizacji na terenie miasta Kwidzyna do 2020 roku (ze środków własnych oraz dotacyjnych).....	172
Załącznik 5 Formularz badania ankietowego mieszkańców	176

0. Wstęp

Potrzeba posiadania Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna (ZIPROM) wynika z ustawy z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, w której określono, że politykę rozwoju w skali lokalnej prowadzi samorząd powiatowy i gminny na podstawie strategii rozwoju.

Kluczowym motywem przygotowania aktualizacji dokumentu strategicznego było umożliwienie realizacji inwestycji samorządowych i prywatnych ze środków inicjatywy JESSICA i środków finansowych w nowej perspektywie unijnej 2014-2020. Inicjatywa JESSICA w województwie pomorskim wdrażana jest w ramach działania 3.3. Wsparcie pozadotacyjne Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013. Ponadto, istotnym czynnikiem decyzji o przygotowaniu opracowania była konieczność dostosowania zapisów miejskich dokumentów strategicznych do założeń zaktualizowanego w 2012 roku dokumentu strategicznego wyznającego cele i zadania rozwojowe na poziomie wojewódzkim – Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020”.

1. Metodologia

Rozpoczynając planowanie procedury związanej z opracowaniem ZIPROM Miasta Kwidzyna uznano, że jej budowa powinna być przede wszystkim procesem społecznym. Dotychczasowe doświadczenie władz samorządowych potwierdziło fakt, iż warunkiem opracowania skutecznego dokumentu strategicznego jest zaangażowanie lokalnych liderów społeczności w ramach planowania strategicznego rozwoju.

Przygotowanie dokumentu rozpoczęto od analizy istniejących uwarunkowań rozwoju społeczno – gospodarczego Miasta Kwidzyna. Bazując na tych fundamentalnych kwestiach sformułowano diagnozę stanu aktualnego, a następnie wyznaczono misję Miasta Kwidzyna oraz określono priorytety oraz cele i kierunki działania.

Wyboru celów i priorytetów oraz określenia programów operacyjnych dokonano w sposób szczególny pod kątem spójności z następującymi dokumentami:

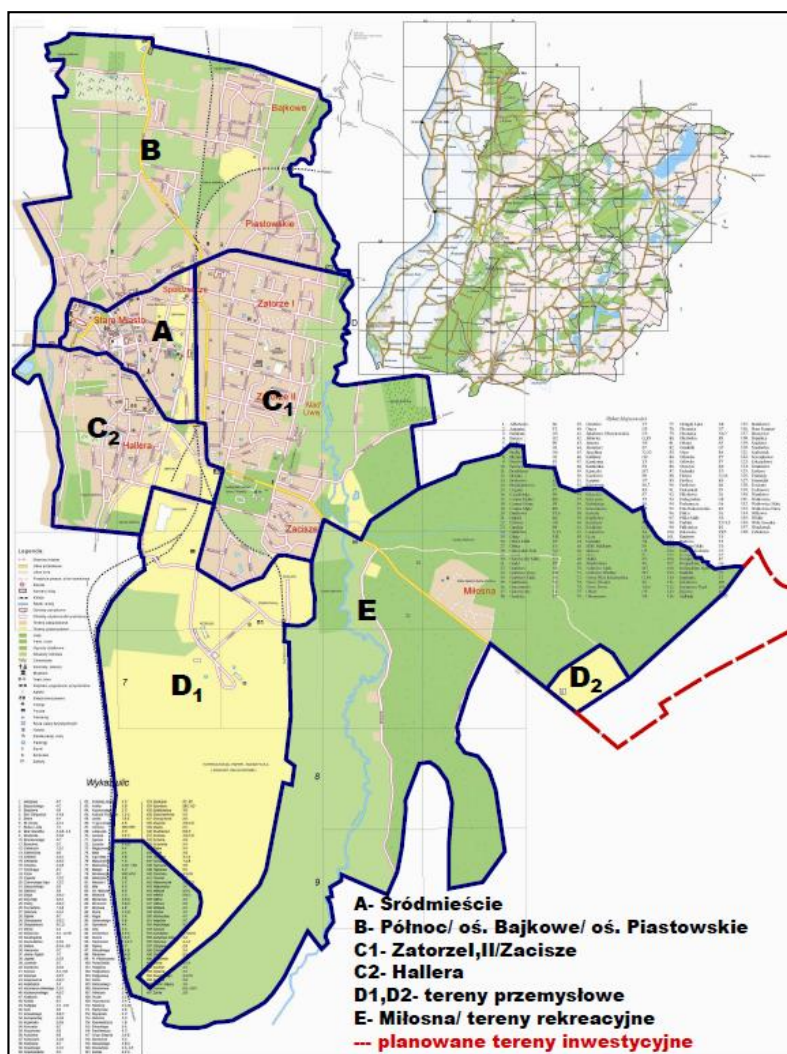
- Wytycznymi Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013 skierowanych do miast uprawnionych do wsparcia w ramach Działania 3.3 (w ramach Inicjatywy JESSICA),
- „Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020” stanowiąca Załącznik nr 1 do Uchwały nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 roku,
- Dokumentem „Programowanie perspektywy finansowej 2014-2020 - Założenia Umowy Partnerstwa” – projekt z dnia 16.11.2012r., Ministerstwo Rozwoju Regionalnego.

W ZIPROM Miasta Kwidzyna wyznaczone zostaną cele, których horyzont czasowy sięga roku 2020. Należy jednak pamiętać, że jest to dokument żywy i podlegać będzie modyfikacjom uzależnionym od postępów w jej realizacji, a także tendencji globalnych i krajowych oraz od zmian zachodzących w bezpośrednim otoczeniu. Monitorowanie i okresowa ewaluacja wdrażania dokumentu dokonywane będą na podstawie wskaźników realizacji celów oraz ogólnych wskaźników charakteryzujących rozwój miasta w sferach: gospodarczej, społecznej oraz przestrzennej. Konkluzje po dokonaniu analizy oraz oceny eksperckiej będą dla samorządu podstawą do wprowadzania ewentualnych zmian i nowelizacji opracowania.

Mając na uwadze doświadczenie Miasta Kwidzyna w zakresie wykorzystania narzędzi zarządzania strategicznego w ostatnich latach uznano za niezbędne podzielenie miasta na 7 obszarów problemowych. Identyfikacja obszarów problemowych dokonana została po konsultacji z pracownikami Urzędu Miejskiego w Kwidzynie, w oparciu o zapisy Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. Wyodrębniono główne obszary problemowe, które obok diagnozy stanu społeczno-gospodarczego, stanowiły punkt wyjścia do zidentyfikowania celów strategicznych.

Poniżej przedstawiono graficzny podział miasta na obszary problemowe.

Mapa. Podział Kwidzyna na obszary problemowe

Źródło: Opracowanie własne

Zintegrowany Program Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna dokonuje wyboru tych obszarów miejskiej polityki rozwoju w sferze przestrzennej i społeczno-gospodarczej, których wsparcie, w ramach istniejących uwarunkowań budżetowych, przyczyni się do najbardziej efektywnego rozwoju społeczno-gospodarczego Kwidzyna w horyzoncie czasowym do 2020 roku. Wart podkreślenia jest jednak fakt, że wybór ten nie ogranicza możliwości kreowania konkretnych wizji rozwojowych i przedsięwzięć inwestycyjnych przez szerokie grono interesariuszy rozwoju Miasta Kwidzyna, w tym zewnętrznych względem samorządu terytorialnego tj. mieszkańcy, przedsiębiorcy, instytucje, organizacje itp.

2. Diagnoza sytuacji społeczno-gospodarczej Miasta Kwidzyna

2.1 Położenie miasta

Kwidzyn, będący stolicą Powiśla, położony jest w południowo – wschodniej części województwa pomorskiego. Miasto leży na pograniczu Pojezierza Iławskiego i Doliny Dolnej Wisły nad rzeką Liwą, która otacza miasto od wschodu, południa i zachodu.

Kwidzyn jest stolicą powiatu, który znajduje się na granicy trzech województw: pomorskiego, warmińsko – mazurskiego oraz kujawsko – pomorskiego. Od strony wschodniej powiat sąsiaduje z powiatem iławskim, od strony północnej z powiatem sztumskim, od strony zachodniej z powiatami tczewskim i świeckim, natomiast od strony południowej z powiatem grudziądzkim. Położenie powiatu na tle województwa pomorskiego obrazuje mapa.

Mapa. Powiat kwidzyński na tle województwa pomorskiego

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kwidzyna

Powiat kwidzyński podzielony jest na 6 jednostek administracyjnych:

- Miasto Kwidzyn
- Gmina wiejska Kwidzyn
- Gmina wiejska Gardeja
- Gmina wiejska Sadlinki
- Gmina miejsko-wiejska Prabuty
- Gmina wiejska Ryjewo.

Mapa. Miasto Kwidzyn na tle powiatu

Źródło: Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kwidzyna

Powiat kwidzyński zajmuje powierzchnię 835 km², co stanowi 4,5% powierzchni województwa, z kolei samo miasto zajmuje powierzchnię 22 km², tj. 2,6% powierzchni całego powiatu. Największy udział w powierzchni miasta zajmują tereny zabudowane i zurbanizowane. Stanowią one niespełną połowę powierzchni Kwidzyna. Na uwagę zasługuje wielkość udziałów powierzchni terenów mieszkaniowych i przemysłowych. Użytki rolne stanowią 27% powierzchni miasta, natomiast grunty leśne to ok. 26%.

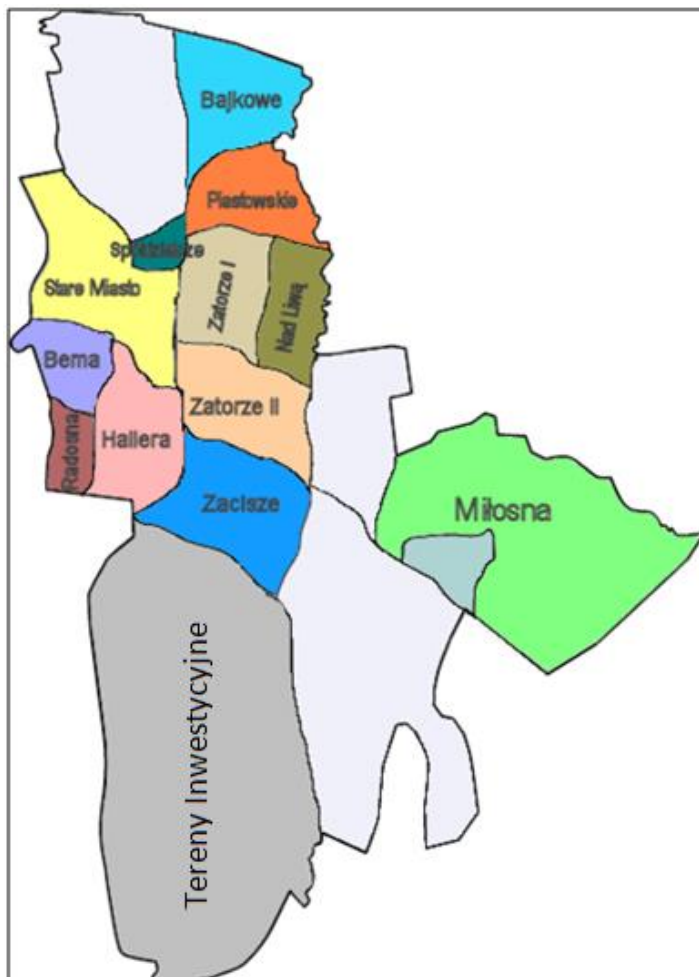
Teren miasta jest rozległy, rozdzielony torami kolejowymi i głównymi drogami na trzy części. Część wschodnią stanowią osiedla Bajkowe, Piastowskie, Zatorze I i II oraz osiedle Nad Liwą i Zacisze. Część wschodnia jest młodsza, dominuje tu zabudowa

wielorodzinna, z zespołem przedmieść, na których przeważa zabudowa jednorodzinna. Strona północno - zachodnia stanowi starszą, zasadniczą część miasta z zabudową kamieniczną, wielorodzinną z zabytkowym centrum i zespołem usług rozłożonym wzdłuż głównych ciągów ulicznych. Zalicza się do niej centrum, Stare Miasto, osiedle Spółdzielcze i Hallera. Zakłady przemysłowe zlokalizowane są w południowej części miasta, tam też znajdują się główne istniejące i planowane obiekty infrastrukturalne miasta. Tereny pól uprawnych znajdują się w północno - zachodniej części miasta. Obecny układ przestrzenny miasta wymuszony został warunkami naturalnymi (doliny rzek Wisły i Liwy) oraz infrastrukturalnymi (tory kolejowe, dzielnica przemysłowa).

Rozmieszczenie poszczególnych dzielnic na terenie miasta Kwidzyna przedstawione zostało na mapie.

Mapa. Podział administracyjny Miasta Kwidzyna

Źródło: Wikimedia Commons

Przez miasto przebiega droga krajowa nr 55, prowadząca na północ do Malborka oraz na południe do Grudziądza, a także droga wojewódzka nr 521 prowadząca do Iławy. Z momentem otwarcia w dniu 26 lipca 2013 roku nowego mostu drogowego na Wiśle znaczenia nabrała droga krajowa nr 90, łącząca Kwidzyn z drogą krajową nr 91 i węzłem „Kopytkowo” w ciągu autostrady A1. Mniejszą rolę odgrywają droga wojewódzka nr 518 i droga wojewódzka nr 588 oraz droga wojewódzka nr 532 prowadzącą do stacji kolejowej Kwidzyn.

Odległość miasta do najważniejszych ośrodków miejskich regionu i głównych miast województw ościennych to:

- Gdańsk – 103 km,
- Elbląg – 70,8 km,
- Tczew – 55,1 km,
- Grudziądz - 34,8 km,
- Malbork – 40 km,
- Toruń – 99,3 km,
- Bydgoszcz – 121 km,
- Olsztyn – 126 km.

Kwidzyn położony jest w zasięgu linii kolejowej nr 207 Toruń Wschodni – Malbork oraz linii kolejowej nr 218 Prabuty – Kwidzyn, czynnej obecnie wyłącznie w ruchu towarowym.

2.2 Demografia

Kwidzyn liczy obecnie 38 931 mieszkańców (*dane GUS, stan na koniec 2012 roku*). W ostatnich latach liczba mieszkańców powoli rośnie, jednak w kontekście ostatnich dwudziestu lat zauważyć można spadek tej wartości. Spadki i wzrosty wartości liczby ludności zaobserwować można w poszczególnych przedziałach czasowych, na co wpływ może mieć sytuacja społeczno-ekonomiczna. W latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia liczba ludności systematycznie rosła. Przełomowym momentem był jednak rok 1999, w którym zauważyć można gwałtowny spadek liczby ludności o blisko 2,5 tys. osób.

Następstwem tego spadku był wzrost liczby ludności, który utrzymuje się obecnie, jednak tempo tego wzrostu jest niewielkie.

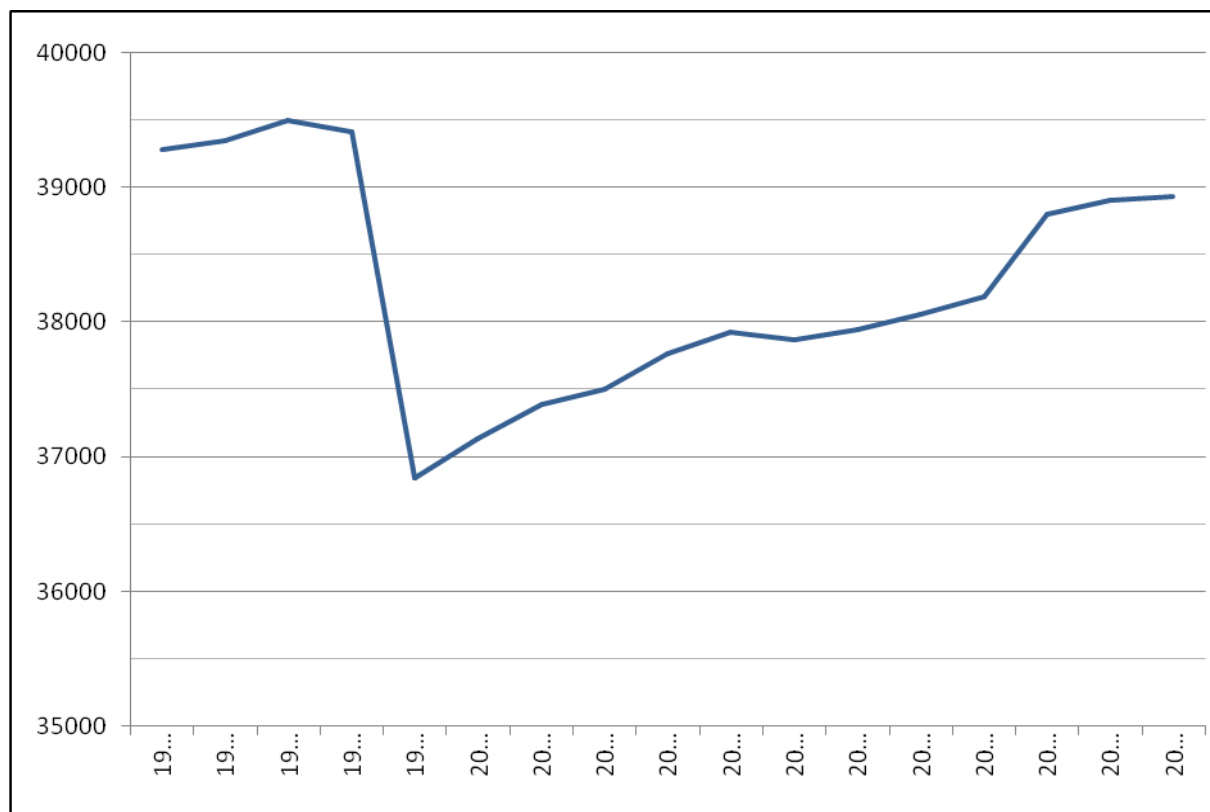
Przedstawione tendencje zobrazowane zostały w postaci tabeli i na wykresie.

Tabela. Liczba mieszkańców Kwidzyna w latach 1995-2012

Liczba mieszkańców	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
Mężczyźni	19232	19293	19379	19362	17801	17909	18066	18112	18280
Kobiety	20005	20029	20040	20105	19104	19261	19350	19399	19405
OGÓŁEM	39279	39352	39497	39412	36840	37137	37391	37497	37768
Liczba mieszkańców	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mężczyźni	18318	18293	18295	18312	18333	18426	18824	18897	18890
Kobiety	19609	19579	19615	19635	19724	19766	19977	20003	20041
OGÓŁEM	37927	37872	37910	37947	38057	38192	38801	38900	38931

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Liczba ludności mieszkańców Kwidzyna w latach 1995-2012

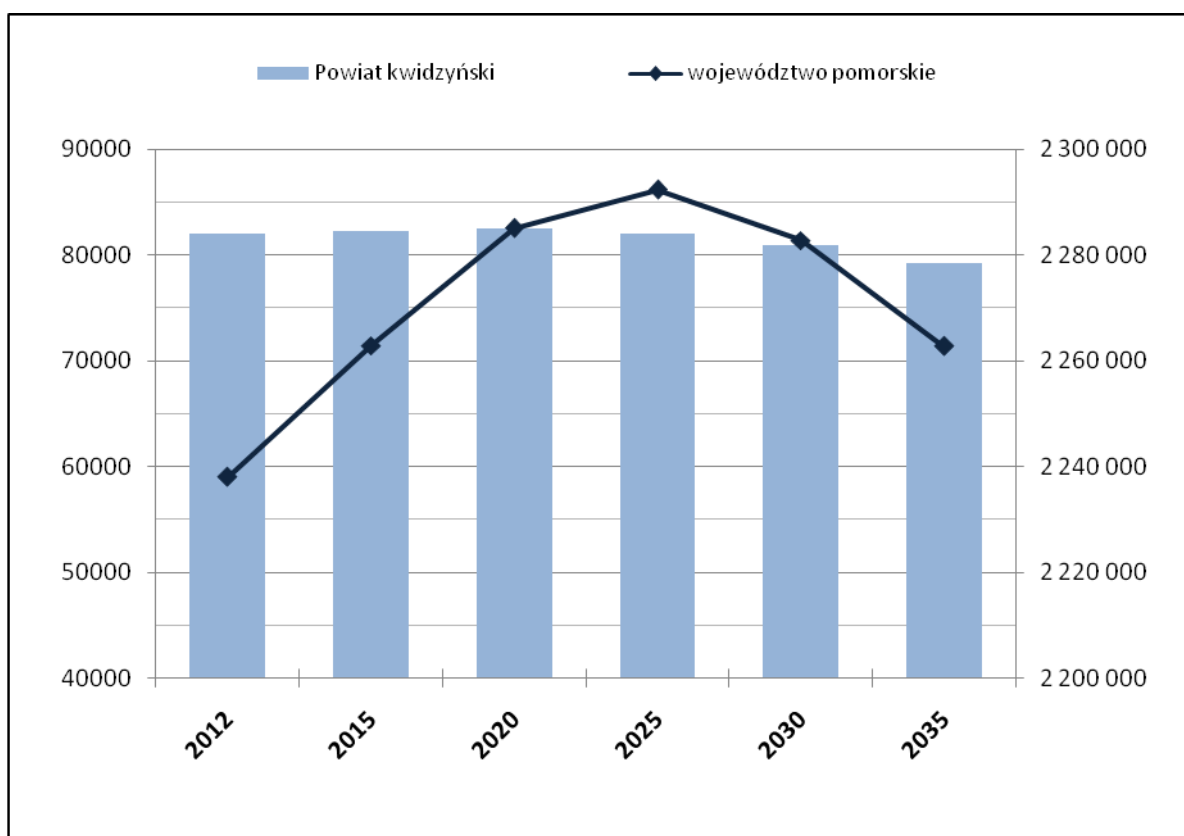

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Prognozuje się, że liczba mieszkańców Kwidzyna i całego powiatu kwidzyńskiego będzie rosła nieprzerwanie do 2020 roku. Po 2020 roku zgodnie z Długookresową Prognozą Ludności Polski wartość ta zacznie spadać, a tempo tego spadku będzie wzrastać z upływem lat. W całym województwie pomorskim prognozuje się, że spadek liczby ludności uwidoczni się po 2025 roku.

Prognozy dla powiatu kwidzyńskiego i województwa pomorskiego przedstawione zostały na wykresie i w tabeli.

Wykres. Prognoza ludności powiatu kwidzyńskiego i województwa pomorskiego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela. Prognoza ludności dla województwa pomorskiego i powiatu kwidzyńskiego

Prognoza ludności	2011	2015	2020	2025	2030	2035
województwo pomorskie	2 238 079	2 262 912	2 285 122	2 292 403	2 282 765	2 262 786
powiat kwidzyński	81 997	82 283	82 449	82 030	80 902	79 268

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W latach 2005-2012 zaobserwowano niekorzystne tendencje przyrostu naturalnego. Jedynie w 2009 roku zauważalny był wzrost wartości przyrostu, jednak był on chwilowy i nie utrzymał się w kolejnych latach. Wartość salda migracji w ruchu wewnętrznym od lat utrzymuje się na stałym, jednak ujemnym poziomie. Przyczyną tego typu tendencji mogą być migracje związane z poszukiwaniem pracy, a także z wyjazdami młodych ludzi na studia oraz z coraz częstszym przesiedlaniem się mieszkańców miasta na tereny wiejskie, znajdujące się w niedalekiej odległości od Kwidzyna. Migracje zagraniczne w Kwidzynie ulegają stałemu zmniejszeniu z wartości ujemnych w latach 2005-2007 do obecnej dodatniej wartości. Wpływ na obserwowane zjawisko mają niewątpliwie powroty z emigracji zarobkowej, które widoczne były w szczególności w latach 2009-2011. Powyższe spostrzeżenia ilustruje tabela.

Tabela. Ruch naturalny i wędrownkowy w Kwidzynie w latach 2005-2012

Ruch naturalny i wędrownkowy	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Przyrost naturalny	173	147	106	140	191	127	114	83
Saldo migracji w ruchu wewnętrznym	-91	-79	-40	-62	-88	-78	-78	-107
Saldo migracji zagranicznych	-30	-146	-12	33	58	55	63	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Gęstość zaludnienia w Kwidzynie wynosiła w 2012 roku 1807 osób/km², Liczba ta utrzymuje się na stabilnym poziomie, na przestrzeni lat widoczne są jedynie niewielkie odchylenia.

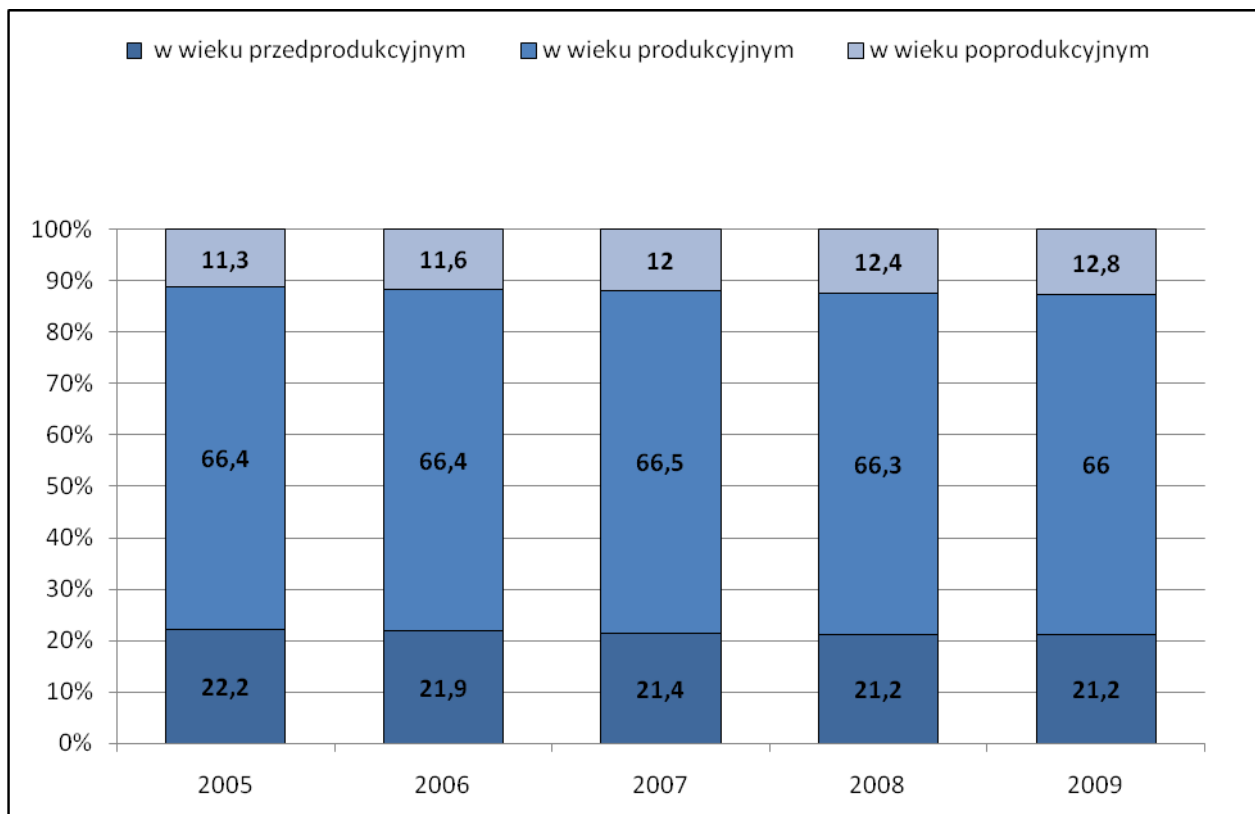
Struktura ludności mieszkańców Kwidzyna w latach 2005 – 2012 wykazywała zwiększający się udział ludności w wieku poprodukcyjnym oraz zwiększający się wskaźnik obciążenia demograficznego. Wpływ na taki stan rzeczy ma stale zmniejszająca się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym, co z kolei spowodowane jest zmniejszającą się liczbą urodzeń. Zdiagnozowana sytuacja zobrazowana została w postaci tabel i wykresu.

Tabela. Ludność w wieku przedprodukcyjnym, produkcyjnym i poprodukcyjnym w latach 2005-2012 w Kwidzynie

Liczba mieszkańców	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
W wieku przedprodukcyjnym	8417	8320	8136	8076	8098	7997	7912	7883
W wieku produkcyjnym	25159	25180	25253	25247	25209	25619	25504	25269
W wieku poprodukcyjnym	4296	4410	4558	4734	4885	5185	5484	5779

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Udział ludności według ekonomicznych grup wieku w ogóle mieszkańców Kwidzyna w latach 2005-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela. Współczynnik obciążenia demograficznego

Liczba mieszkańców	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	50,5	50,6	50,3	50,7	51,5	51,5	52,5	54,1
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym	51	53	56	58,6	60,3	64,8	69,3	73,3
ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	17,1	17,5	18	18,8	19,4	20,2	21,5	22,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

2.3 Gospodarka i infrastruktura techniczna

Kwidzyn jest wiodącym ośrodkiem gospodarczym Powiśla, skupiającym ponad połowę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w powiecie kwidzyńskim. Cechą charakterystyczną gospodarki miasta jest duża aktywność inwestorów prywatnych, szczególnie w sferze usług dla ludności. Aktualnie na terenie miasta istnieje 4 619 podmiotów (publicznych i prywatnych) zarejestrowanych w rejestrze REGON. Stanowi to blisko 60% podmiotów całego powiatu kwidzyńskiego. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych na terenie miasta stale rośnie. Jedynie w 2011 roku zauważalny był spadek tej wartości.

Poniższa tabela przedstawia liczbę podmiotów gospodarki narodowej w Kwidzynie wpisanych do rejestru REGON w latach 2005-2012.

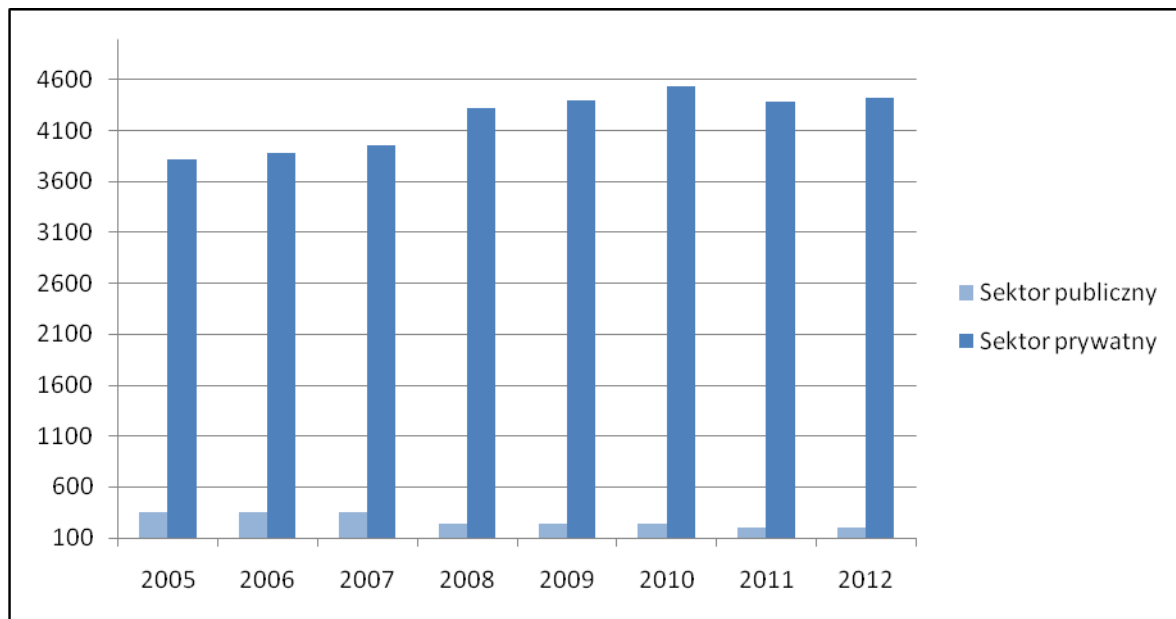
Tabela. Podmioty gospodarki narodowej w Kwidzynie wpisane do rejestru REGON

	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Sektor publiczny	354	351	353	241	242	243	203	195
Sektor prywatny	3817	3875	3960	4318	4393	4540	4387	4424
Ogółem	4171	4 226	4 313	4 559	4 635	4 783	4 590	4 619

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Podmioty gospodarki narodowej w Kwidzynie wpisane do rejestru REGON

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Struktura gospodarcza Kwidzyna jest zróżnicowana – w mieście wytwarza się papier, celulozę, sprzęt elektroniczny, produkty żywnościowe, opakowania z drewna, metali i tworzyw sztucznych oraz materiały budowlane.

Do dominujących branż na terenie miasta należą:

- branża papiernicza,
- branża elektroniczna,
- branża spożywcza,
- branża drzewna,
- branża transportowa.

Do największych i najbardziej znaczących zakładów przemysłowych i firm należą:

- International Paper - Kwidzyn sp. z o.o. – branża papiernicza,
- Jabil Circuit Poland Sp. z o.o. – branża elektroniczna,
- FPP Kwidzyn Sp. z o.o. – przetwarzanie tworzyw sztucznych,
- PPH TOR-PAL Sp. z o.o. – wyroby drewniane,
- Lacroix Electronics Sp. z o.o. – branża elektroniczna,
- Plati Polska Sp. z o.o. – branża elektroniczna,

- Knauf Pack Sp. z o.o. – opakowania styropianowe,
- Kompap S.A. – branża papiernicza,
- B. M. Polska Sp. z o.o.,
- Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo – Warzywnego Kwidzyna S.A. – branża spożywcza,
- Modex Sp. z o.o. – przemysł naftowy,
- Mix S.A. – branża spożywcza.

Coraz większy udział w rynku mają również małe podmioty produkcyjne, a przede wszystkim usługowe.

Dokonując podziału ze względu na sekcje PKD w Kwidzynie, możemy wyróżnić wiodące branże gospodarki. W 2012 roku ponad 23% podmiotów w mieście należało do sekcji „handel hurtowy i detaliczny” – stanowiło to jedną z najwyższych wartości. Na kolejnym miejscu, z wartością 11,71%, znalazła się sekcja "Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości". Znaczny udział w gospodarce miasta w 2012 roku miał także "Transport, gospodarka magazynowa i łączność" (9,76%) oraz „Budownictwo” (9,18%). Istotnym sektorem gospodarki w Kwidzynie jest także przetwórstwo przemysłowe, które w 2012 roku stanowiło 8,77 % gospodarki miasta. W sektorze publicznym dominującą branżą jest „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna” (5,78%).

Liczba podmiotów gospodarczych mimo spadku w 2011 roku utrzymuje się na wysokim poziomie. Świadczy to o dobrze rozwiniętej, znacznie wyróżniającej się na tle powiatu, gospodarce Kwidzyna.

Dane dotyczące podmiotów gospodarki narodowej w poszczególnych sekcjach PKD prezentuje poniższa tabela i wykres.

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej wg sekcji zarejestrowane w rejestrze REGON w Kwidzynie w 2011 i 2012 roku

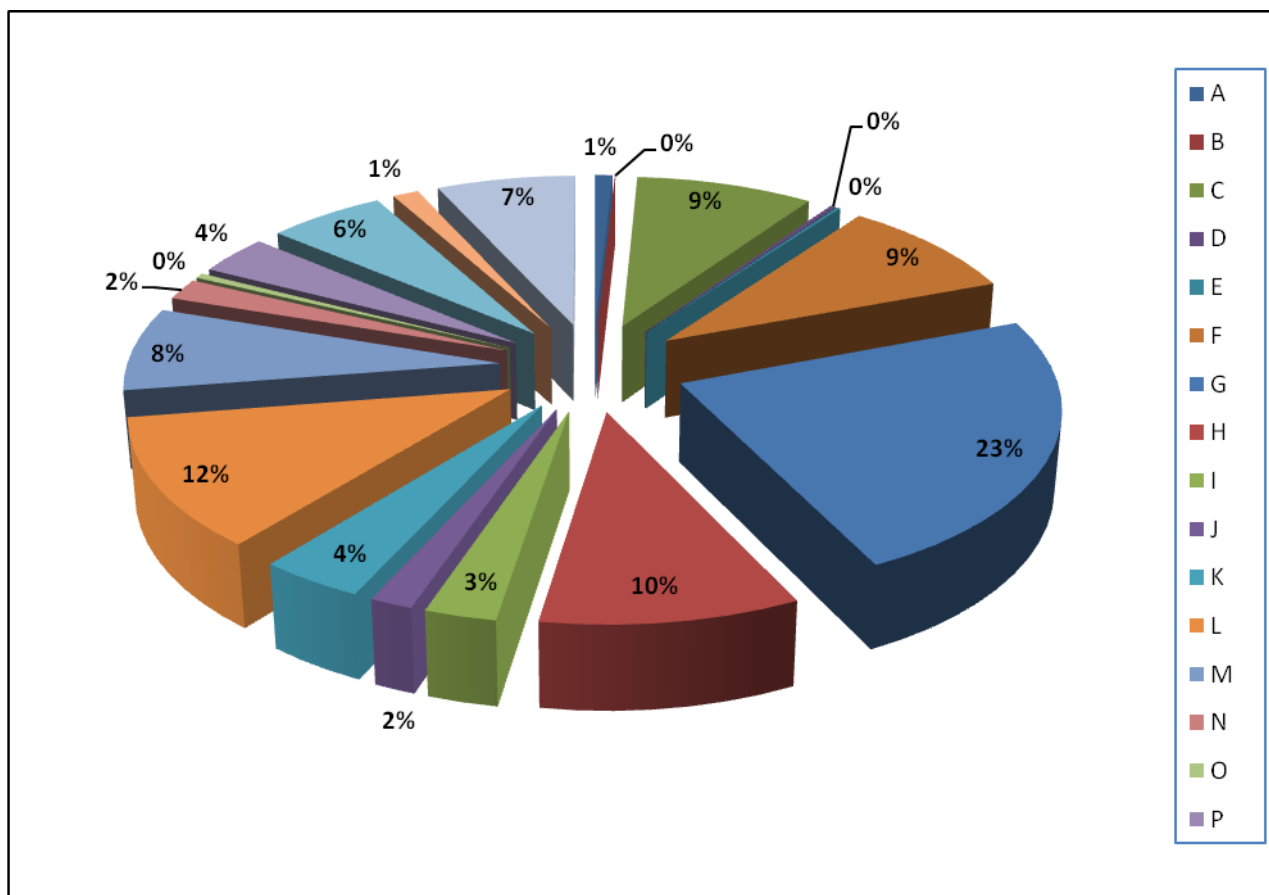
Sekcja PKD	Wyszczególnienie	2011		2012	
		liczba podmiotów	udział %	liczba podmiotów	udział %
A	Rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo i rybactwo	44	0,96%	40	0,87%
B	Górnictwo i wydobywanie	1	0,02%	1	0,02%
C	Przetwórstwo przemysłowe	398	8,67%	405	8,77%

D	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	9	0,20%	13	0,28%
E	Dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	8	0,17%	9	0,19%
F	Budownictwo	420	9,15%	424	9,18%
G	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli	1111	24,20%	1085	23,49%
H	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	453	9,87%	451	9,76%
I	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	121	2,64%	125	2,71%
J	Informacja i komunikacja	73	1,59%	75	1,62%
K	Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	184	4,01%	183	3,96%
L	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	538	11,72%	541	11,71%
M	Działalność profesjonalna naukowa i techniczna	351	7,65%	348	7,53%
N	Działalność związana z usług administracyjnymi i działalność wspierająca	86	1,87%	89	1,93%
O	Administracja publiczna i ochrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	21	0,46%	22	0,48%
P	Edukacja	144	3,14%	165	3,57%
Q	Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	266	5,80%	267	5,78%
R	Działalność związana z kulturą rozrywką i rekreacją	58	1,26%	59	1,28%
S i T	Pozostała działalność usługowa	304	6,62%	317	6,86%
Ogółem		4 590	100,00%	4 619	100,00%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Udział procentowy podmiotów gospodarki narodowej wg sekcji w Kwidzynie zarejestrowanych w rejestrze REGON w 2012 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

International Paper –Kwidzyn sp. z o.o.

International Paper (IP) jest globalnym wytwórcą opakowań, papieru i celulozy fluff, z zakładami produkcyjnymi w Ameryce Północnej i Łacińskiej, Europie, Rosji, Azji oraz w Afryce Północnej. Działalność IP obejmuje między innymi produkcję opakowań przemysłowych oraz konsumenckich, celulozy fluff i papierów niepowlekanych, przy wsparciu xpedx, dystrybutora z Ameryki Północnej.

International Paper z siedzibą główną w Memphis w stanie Tennessee, zatrudnia na świecie blisko 70 tysięcy pracowników i posiada strategiczne lokalizacje w ponad 24 krajach, obsługując klientów z całego świata. Sprzedaż netto International Paper w 2012 roku wyniosła 28 miliardów dolarów.

Firma International Paper w Europie posiada 3 zakłady do produkcji tektury falistej z surowców wtórnych, które znajdują się w Polsce Rosji i Francji oraz 29 zakładów produkujących opakowania z tektury falistej:

- Francja – 6,
- Włochy – 4,
- Maroko – 3,
- Hiszpania – 8,
- Turcja – 8.

International Paper - Kwidzyn Sp. z o.o. jest od 1992 roku częścią największej korporacji papierniczej świata - International Paper. Historycznie, przedsiębiorstwo pod nazwą "Zakłady Celulozowo - Papiernicze w budowie" w Kwidzynie powołane zostało Zarządzeniem Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z 17 lipca 1972 roku.

Jako że transformacja gospodarcza przełomu lat 80-tych i 90-tych objawiała się, między innymi, gwałtownym załamaniem rynku papierniczego, kierownictwo zakładu zgodnie uznało, że niezbędnym warunkiem dalszego istnienia zakładu jest jego prywatyzacja. Intensywne starania doprowadziły do przekształcenia zakładu z dniem 1 stycznia 1991 roku w jednoosobową spółkę Skarbu Państwa.

W sierpniu 1992 roku korporacja International Paper nabyła 80% udziałów w Zakładach Celulozowo-Papierniczych w Kwidzynie. Po wykupieniu udziałów od pracowników i pozostałych udziałów Skarbu Państwa, koncern International Paper jest właścicielem 100% akcji. W roku 1994 zakład otrzymał nową nazwę International Paper – Kwidzyn Sp. z o.o..

Wraz z przejęciem zakładu rozpoczęła się realizacja obszernego programu modernizacji fabryki. Założenia programu modernizacji, którego założenia zostały w pełni zrealizowane. Wielkość produkcji uległa podwojeniu a jej jakość pozwala skutecznie konkurować z renomowanymi wyrobami produkowanymi w Europie Zachodniej.

Obecnie zakład mieści się przy ul. Lotniczej w Kwidzynie. Cały kompleks przedstawiony został na fotografii.

Fotografia. Kompleks International Paper - Kwidzyn Sp. z o.o.

Źródło: <http://www.kwidzyn.pl/>

Najbardziej znane wyroby zakładu w Kwidzynie to:

- Papiery biurowe z rodziny POL, tj. POL jet prime, POL lux, POL Speed, POL Color Laser.
- Papiery offsetowe Speed-E, Speed-E Laser i PrePrint-S,
- Wielowarstwowe tektury powlekane: Arktika i Alaska.
- Papier gazetowy Presso

Skala zakładu i procesy stosowane w przemyśle celulozowo-papierniczym wymuszają stosowanie najlepszej dostępnej techniki i technologii w celu minimalizacji szkodliwego oddziaływania na środowisko.

IP - Kwidzyn Sp. z o.o., w wyniku licznych modernizacji, jest w stanie w znacznym stopniu eliminować zanieczyszczenia u źródeł ich powstawania. Wszystkie instalacje technologiczne posiadają urządzenia lub rozwiązania minimalizujące ilości powstających zanieczyszczeń. Spełniane są nie tylko wymagania prawne, ale prowadzone są ciągłe działania dla uzyskania poprawy w zakresie ochrony środowiska.

Przez lata swojej działalności IP zdobyło wiele certyfikatów, do których należą:

- ISO 9001,

- ISO 14001,
- OHSAS 18001,
- Certyfikat Kontroli Pochodzenia Produktu FSC®,
- "EKO-ZNAK" znak produktów ekologicznych wytwarzanych przy użyciu technologii uwzględniających najwyższe standardy pro środowiskowe.

Infrastruktura techniczna

Zaopatrywaniem osób fizycznych i prawnych miasta Kwidzyn w wodę, a także zagospodarowaniem ścieków komunalnych i przemysłowych oraz budową, utrzymaniem i konserwacją sieci wodociągowej i kanalizacyjnej zajmuje się Przedsiębiorstwo Wodociągowo – Kanalizacyjne Kwidzyn Sp. z o.o. Sieć wodociągowa na terenie miasta ma długość 102,8 km, co pozwala na zaopatrzenie w wodę 99% mieszkańców miasta. W 2011 roku do gospodarstw domowych znajdujących się na terenie Kwidzyna dostarczono 1 178 300 m³ wody poprzez istniejącą sieć wodociągową.

Miasto zasilane jest z dwóch ujęć wód podziemnych:

1. Ujęcie przy ul. Sportowej w Kwidzynie – 4 studnie pobierające wodę z utworów czwartorzędowych i 4 studnie pobierające wodę z utworów trzeciorzędowych.
2. Ujęcie wody w miejscowości Kamionka – 8 studni ujmujących różnowiekowe warstwy wodonośne.

Z uwagi na ponadnormatywne zawartości związków żelaza, manganu i azotu amonowego, woda z utworów czwartorzędowych poddawana jest uzdatnianiu w Stacji Uzdatniania Wody.

Układ kanalizacyjny w Kwidzynie obejmuje miejską oraz wiejską sieć kanalizacyjną, którą stanowią dwa układy. Pierwszy zbiera ścieki z terenu na wschód od torów kolejowych do przepompowni ścieków P-1 mieszczącej się przy ul. Wiślanej, drugi zaś po przeciwnej stronie torowiska zbiera nieczystości do przepompowni ścieków P-3 przy ul. Sportowej. Z obu przepompowni ścieki przepompowywane są kolektorami tłocznymi do oczyszczalni ścieków przy IP Kwidzyn. Obszary wiejskie gminy Kwidzyn zaopatrzone są

w układ kanalizacyjny obejmujący sieć przepompowni kanalizacyjnych, zbierających nieczystości do przepompowni P-1 oraz lokalnej oczyszczalni ścieków w Rakowcu. Długość sieci kanalizacyjnej na terenie miasta w 2011 roku wynosiła 94,6 km. Sieć kanalizacyjna obejmuje 95% odbiorców z terenu Kwidzyna. Ilość ścieków kanalizacyjnych odprowadzanych siecią kanalizacji sanitarnej w 2011 roku wynosiła 1970 000,00 m³.

Na terenie miasta energię ciepłą dostarcza Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej „PEC” Sp. z o.o. Obecnie Przedsiębiorstwo dysponuje mocą ciepłą rzędu 48,65 MW, obsługuje 112 własnych węzłów ciepłowniczych (w tym 13 grupowych), eksploatuje 40,47 kilometrów sieci magistralnych i rozdzielczych. Spółka działająca na terenie miasta eksploatuje miejską sieć ciepłowniczą zasilaną z Elektrociepłowni International Paper – Kwidzyn oraz dwóch kotłowni lokalnych.

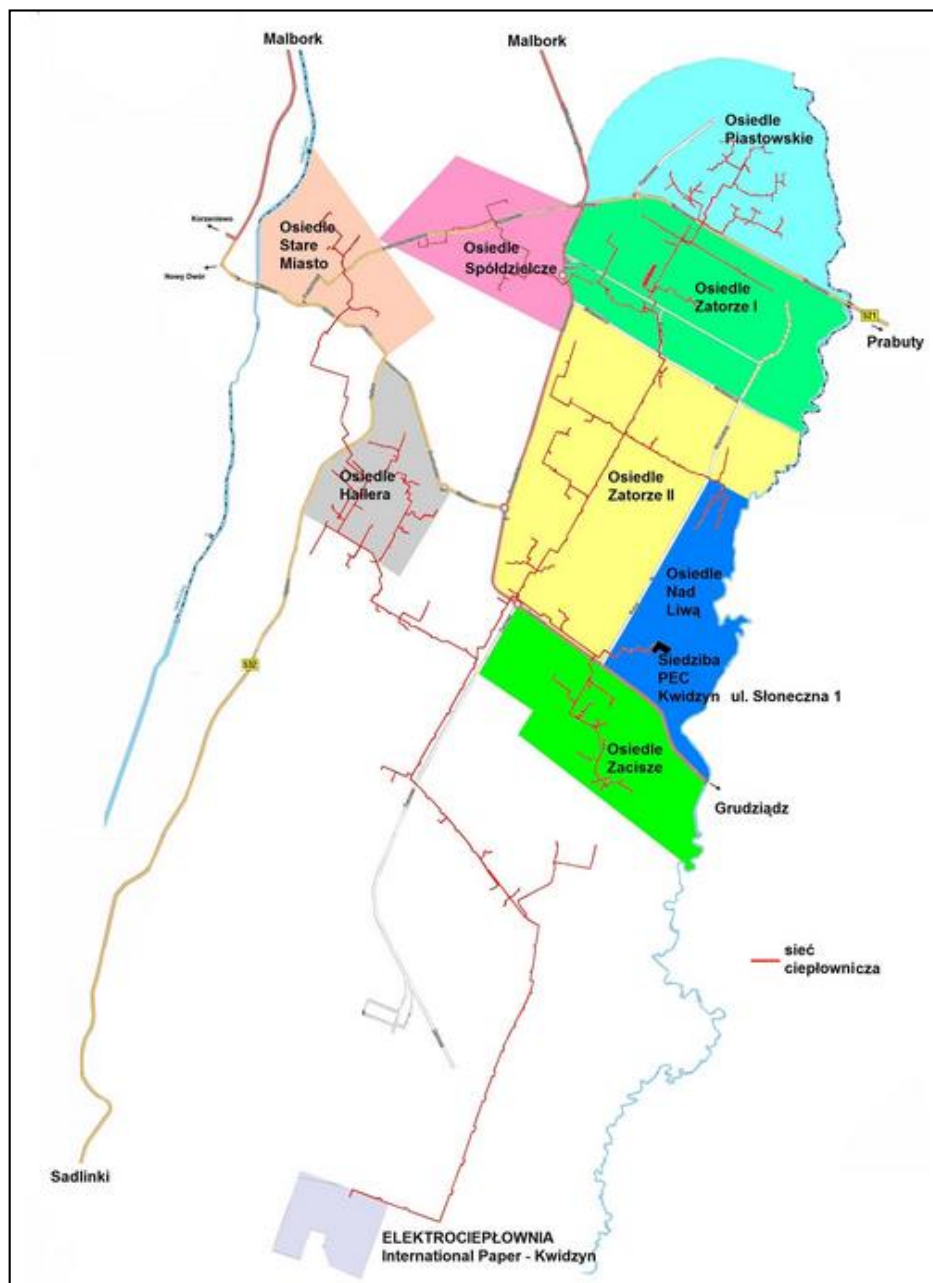
Infrastrukturę ciepłowniczą PEC Kwidzyn stanowią:

- sieci ciepłownicze – 40,92 km, w tym:
  - zewn. instalacje odb. - 13,02 km,
  - magistralne - 27,90 km
- węzły grupowe - ilość: 12 km
- węzły indywidualne - 238
  - własne -153
  - obce - 85
- łączna moc węzłów ciepłych - 51,9 MW
- przyłączone budynki - 443
- kotłownia gazowa - 1
- kotłownia gazowa - moc: 190,00 kW
- kotłownia olejowa - 1
- kotłownia olejowa - 97,70 kW

Rozkład miejskiej sieci ciepłowniczej przedstawiony został na mapie.

Mapa. Miejska sieć ciepłownicza w Kwidzynie

Źródło: <http://www.peckwidzyn.pl>

Obecny stan infrastruktury komunalnej przedstawiony został w postaci tabeli.

Tabela. Długość sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej w Kwidzynie w latach 2005-2011

Infrastruktura komunalna	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Długość czynnej sieci wodociągowej rozdzielczej (km)	93,2	97,6	98,3	98,7	99,7	100,8	102,8
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej (km)	82,2	82,5	82,7	83	84,7	87,3	94,6
Długość czynnej sieci gazowej ogółem (m)	89,6	-	-	-	-	-	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Połączenia komunikacyjne

Dostępność komunikacyjna Kwidzyna jest bardzo dobra. Przez teren miasta przebiegają drogi krajowe, wojewódzkie, powiatowe i gminne.

Najważniejsze połączenia drogowe to:

- droga krajowa nr 55: Nowy Dwór Gdański (DK 7) – Malbork (DK 22) – Grudziądz (DK 16, autostrada A1) – Stolno (DK 91),
- droga krajowa nr 90: Kwidzyn – most na Wiśle – Mała Karczma (DK 91 i autostrada A1)
- droga wojewódzka nr 521 Kwidzyn – Prabuty – Iława (DK 16)

Mniejszą rolę odgrywają drogi wojewódzkie nr 518 i nr 588 oraz nr 532. Układ Komunikacyjny Kwidzyna przedstawiony został na poniższej mapie.

Mapa. Położenie Kwidzyna na tle sieci autostrad, dróg krajowych i wojewódzkich

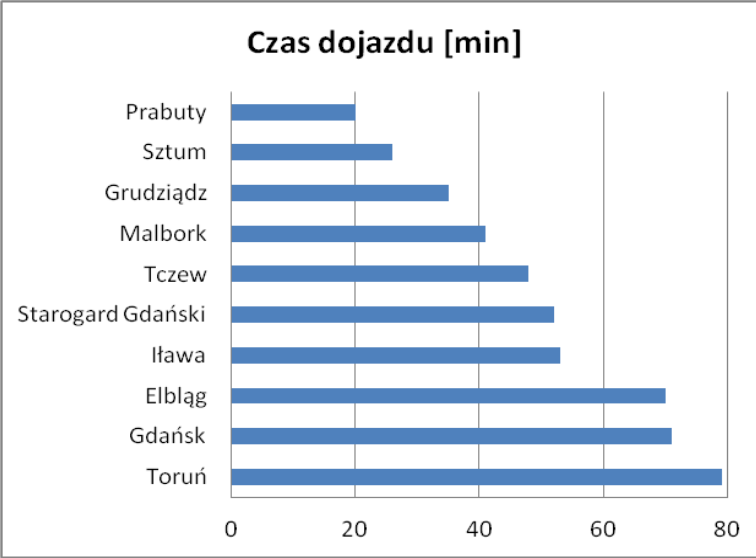

Źródło: Emapa.pl

Położenie komunikacyjne Kwidzyna umożliwia dojazd do wszystkich większych miast regionu pomorskiego. Kwidzyn położony jest w odległości 105 km od Gdańska, 98 km od Torunia oraz 70 km od Elbląga. Odległości i czas dojazdu do miast znajdujących się w sąsiedztwie Kwidzyna przedstawione zostały w postaci tabeli i wykresu.

Tabela. Zestawienie średnich czasów dojazdu z Kwidzyna do innych miejscowości

Miasta	odległość [km]	Czas dojazdu [min]
Prabuty	20,5	20
Sztum	25,4	26
Grudziądz	34,8	35
Malbork	40	41
Tczew	55,1	48
Starogard Gdański	62,1	52
Łława	53,9	53
Elbląg	70,8	70
Toruń	99,3	79
Gdańsk	103	71

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

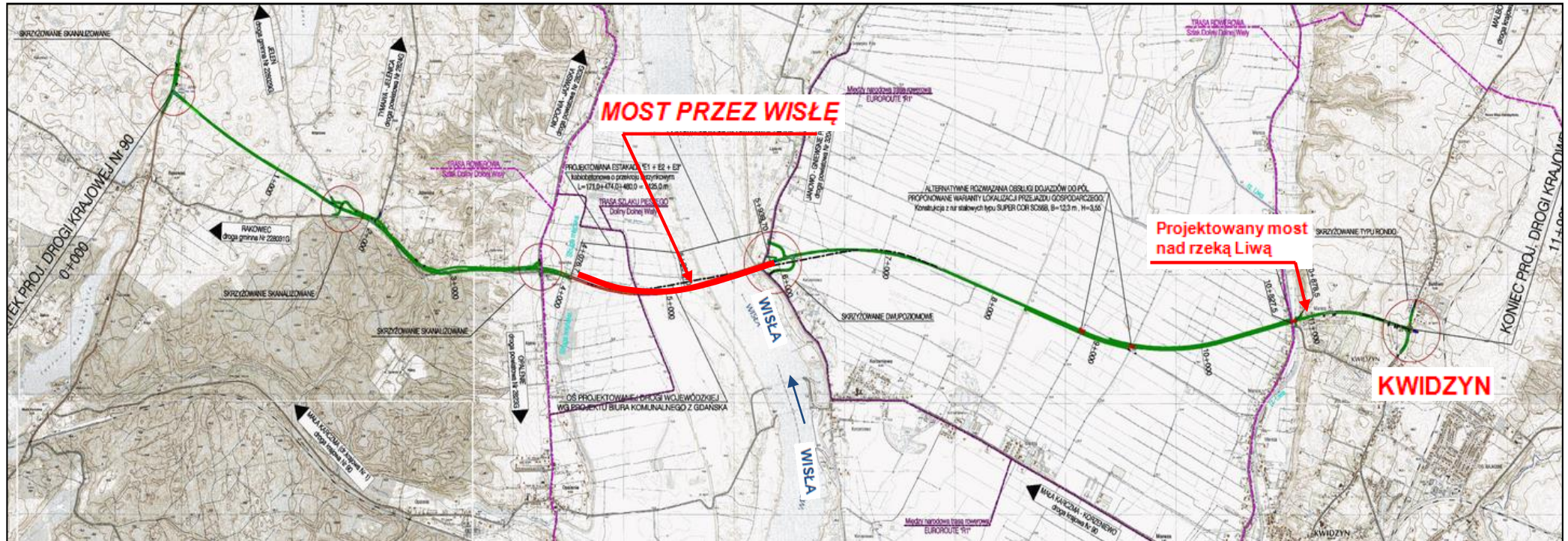
Jedną z ważniejszych arterii drogowych łączących Kwidzyn z innymi większymi ośrodkami ma stać się połączenie drogi krajowej nr 55 w Kwidzynie, przez nowy most na Wiśle, z drogą krajową nr 91 (dawniej oznaczanej jako nr 1) na lewej stronie rzeki i dalej z autostradą A1. Most ten powstał w ciągu drogi krajowej nr 90, pomiędzy wsią Korzeniewo w powiecie kwidzyńskim i wsią Opalenie w powiecie tczewskim. Otwarcie mostu nastąpiło w lipcu 2013 roku.

Most zastąpił dotąd stosowaną przeprawę promową i zagwarantował płynność ruchu samochodowego pomiędzy terenami po przeciwległych brzegach rzeki. Inwestycja również znacznie skróciła czas jazdy z Kwidzyna na zachód, w tym czas dojazdu do autostrady. Odległość od zjazdu z autostrady do centrum miasta wynosi 25 km.

Przebieg nowego połączenia w ciągu drogi krajowej nr 90 przedstawiony został poniżej.

Mapa. Przeprawa mostowa przez rzekę Wisłę na nowym przebiegu drogi krajowej nr 90

Źródło: www.zbm.home.pl

Fotografia. Most na rzece Wiśle w ciągu drogi krajowej nr 90

Źródło: Wikimedia Commons

Podstawowy układ ulic na terenie miasta tworzą ulice zbiorcze:

- Malborska – Sztumska
- Warszawska – Braterstwa Narodów
- Mostowa – Grudziądzka – Batalionów Chłopskich – Górna – Wiślana (droga krajowa 90)
- 3 Maja
- Chopina
- Hallera
- Kościuszki
- Targowa
- Łąkowa
- Toruńska
- Mickiewicza
- Kasprowicza
- Gospodarcza

- Polna
- Żwirowa
- Długa
- Piastowska

Kwidzyński układ dróg charakteryzuje duża liczba rond. Obecnie na terenie miasta znajduje się 18 skrzyżowań z ruchem okrężnym. Poniżej przedstawiono kilka z nich.

Fotografia. Wybrane ronda w Kwidzynie

Źródło: maps.google.pl

W Kwidzynie znajduje się ponadto stacja kolejowa, która obsługuje połączenia na trasie Gdynia – Gdańsk – Tczew - Malbork – Kwidzyn – Grudziądz, realizowane przez Przewozy Regionalne sp. z o.o. Trasę Malbork – Kwidzyn obsługuje dziennie 8 par pociągów – nowoczesnych spalinowych zespołów trakcyjnych.

W mieście działa również Powiślańska Komunikacja Samochodowa Sp. z o.o., która realizuje zarówno przewozy miejskie, jak i podmiejskie. W ramach komunikacji miejskiej

działają 4 linie autobusowe, natomiast komunikacja podmiejska realizuje połączenia z najbliższymi miejscowościami w powiecie oraz z Gdańskiem, Tczewem, Malborkiem czy Sztumem.

2.4 Rynek pracy i bezrobocie

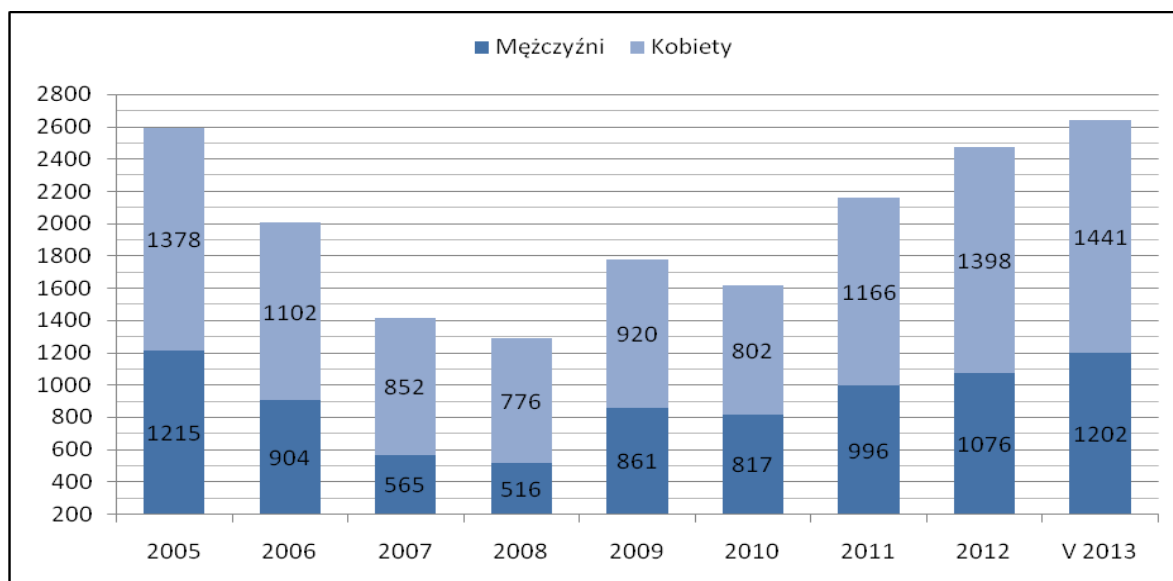
Rynek pracy zarówno w Kwidzynie, jak i całym powiecie Kwidzyńskim cechuje bardzo duży dynamizm. Sytuacja na rynku pracy zależy w głównej mierze od kondycji światowej gospodarki, przekładającej się na portfel zamówień kwidzyńskich, eksportujących wytworzone produkty.

Na przełomie lat 2003-2005 nastąpił dynamiczny rozwój sektora produkcyjnego na terenie Kwidzyna, dzięki czemu w 2004 roku ponad 52% mieszkańców powiatu zatrudnionych było w firmach produkcyjnych, a bezrobocie sięgało ok. 23%. Kolejne lata przynosiły korzystne zmiany na rzecz zmniejszenia bezrobocia w powiecie. Rozwijająca się gospodarka sprawiła, że bezrobocie malało sukcesywnie do 2009 roku. Jednak wraz z początkiem kryzysu gospodarczego, którego skutki zaczęto odczuwać w 2010 roku, sytuacja zaczęła ulegać niekorzystnym zmianom. Specyfika tego okresu przyczyniła się do obniżenia kondycji firm, a tym samym do grupowych zwolnień pracowników największych zakładów i ich częściowej likwidacji. Niekorzystna sytuacja na kwidzyńskim rynku pracy utrzymuje się obecnie.

Tabela. Charakterystyka bezrobocia w Kwidzynie i powiecie kwidzyńskim

Bezrobocie	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	V 2013
	powiat kwidzyński							
Liczba bezrobotnych	7150	5480	3875	3215	4531	4076	5 371	6 408
Stopa bezrobocia (%)	21,4	16,2	11,4	9,9	13,8	12,7	17,3	22,0
miasto Kwidzyn								
Liczba bezrobotnych	2006	1417	1292	1781	1619	2162	2474	2643
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)	13,7	10,5	7,3	6,1	8,5	7,4	9,8	b.d

Wykres. Liczba bezrobotnych w Kwidzynie w latach 2005-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na przestrzeni lat 2009-2012 liczba bezrobotnych w Kwidzynie zwiększyła się o 862 osoby, natomiast w powiecie o 3193 osoby. Na koniec grudnia 2012 roku liczba zarejestrowanych bezrobotnych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kwidzynie wyniosła 6 408 osób. Prawo do zasiłku posiadało 1 120 osób bezrobotnych. W porównaniu ze stanem z końca 2011 r. został odnotowany wzrost ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych w Kwidzynie o 169 osób. Wzrost poziomu bezrobocia został odnotowany we wszystkich gminach powiatu kwidzyńskiego, najwyższy jednak miał miejsce w mieście Kwidzynie.

Niekorzystna sytuacja na kwidzyńskim rynku pracy, choć niewątpliwie zwolniła tempo rozwoju gospodarczego, to jednak nie sparaliżowała go całkowicie. Mimo wzrostu bezrobocia liczba podmiotów gospodarczych cały czas rośnie.

Tabela. Podmioty gospodarki narodowej w Kwidzynie w latach 2009-2012

Podmioty gospodarcze	2008	2009	2010	2011	2012
Sektor publiczny	241	242	243	203	195
Sektor prywatny	4318	4393	4540	4387	4424
Ogółem	4 559	4 635	4 783	4 590	4 619

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Biorąc pod uwagę udział pracujących w poszczególnych sekcjach PKD, przeważająca liczba mieszkańców miasta posiadała zatrudnienie w sektorze produkcyjnym. Bardzo duża grupa zatrudnionych w Kwidzynie pracuje w sektorze handlu hurtowego, detalicznego (blisko 24%) i w sektorze transportu oraz związaną z nim gospodarką magazynową. Sporą liczbę stanowią również osoby pracujące w sektorze obsługi rynku nieruchomości (11,7 %) oraz w budownictwie i przetwórstwie przemysłowym.

2.5 Mieszkalnictwo

Liczba mieszkań w Kwidzynie systematycznie rośnie, jednak tempo tego wzrostu jest niewielkie. W latach 2006-2012 zarejestrowano wzrost liczby mieszkań. Przeciętny metraż przypadający na osobę zwiększa się na przestrzeni ostatnich lat i wynosi obecnie ponad 21m². Sytuacja na rynku mieszkaniowym w Kwidzynie w ostatnich latach nieco zwolniła. Wpływ na taki stan rzeczy ma niewątpliwie kryzys finansowy powodujący utrudnienia w uzyskiwaniu kredytów mieszkaniowych. Warunki na rynku mieszkaniowym w latach 2006-2012 w Kwidzynie przedstawione zostały w tabeli.

Tabela. Mieszkalnictwo w Kwidzynie w latach 2006-2010

Miasto Kwidzyn	2006	2007	2008	2009	2010
Mieszkania	12524	12648	12760	12955	13387
Izby	45654	46053	46483	47180	48712
Powierzchnia użytkowa mieszkań (m ²)	774357	783724	793845	806887	835245

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania przypadająca na jedną osobę wynosi 21,3 m². Jest to dobry wynik, świadczący o wyróżniającej sytuacji mieszkaniowej Kwidzyna. Aby zobrazować ten fakt: porównując, przeciętna powierzchnia mieszkaniowa w powiecie kwidzyńskim wynosi 20,1 m² na osobę przy 69,3 m² średniej wielkości mieszkania w Kwidzynie jest to 62,4 m². Może to wskazywać na nieco wyższy standard mieszkaniowy w Kwidzynie.

Tabela. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w Kwidzynie

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	2006	2007	2008	2009	2010
1 mieszkania	61,8	62	62,2	62,3	62,4
na 1 osobę	20,4	20,7	20,9	21,1	21,3

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

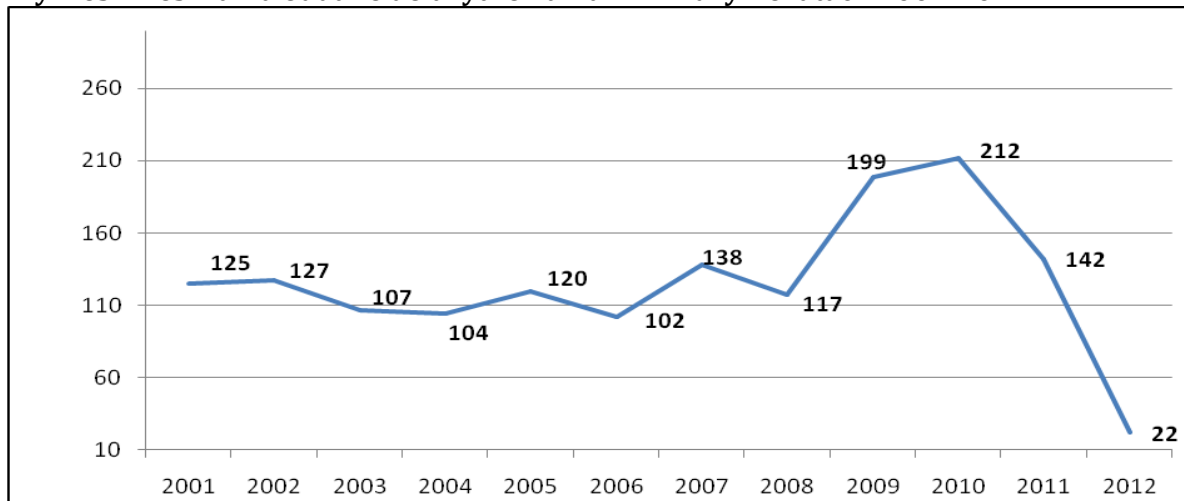
Na kwidzyńskim rynku mieszkaniowym zaobserwować można bardzo dynamiczne warunki. W sytuacji ogólnej widoczny jest wzrost liczby nowych mieszkań, jednak z roku na rok po każdym wzroście zauważyć można niewielki spadek tej wartości. Rok 2010 zapoczątkował kryzys w branży mieszkaniowej. Od tego momentu widoczny jest gwałtowny spadek liczby nowych mieszkań. Na sytuację taką wpływ miał niewątpliwie ogólnoswiatowy kryzys gospodarczy, który spowodował utrudnienia w dostępie do kredytów, co przełożyło się na spadek popytu na nowe mieszkania wywołany brakiem środków finansowych. Wzajemnie powiązane przyczyn i skutków dało w tej sytuacji efekt w postaci swoistego zastoju. Przedstawione powyżej dane obrazuje tabela oraz wykres.

Tabela. Mieszkania oddane do użytkowania w mieście Kwidzynie w latach 2006-2012

Oddane do użytkowania	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Mieszkania	102	138	117	199	212	142	22
Izby	381	479	452	722	840	529	138
Powierzchnia użytkowa	7702	11064	10555	13658	14953	9187	3670

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Wykres. Mieszkania oddane do użytkowania w Kwidzynie latach 2001-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Podobna sytuacja miała miejsce również w przypadku budynków oddanych do użytkowania, co przedstawia tabela.

Tabela. Nowe budynki oddane do użytkowania w Kwidzynie

Budynki nowe oddane do użytkowania	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Budownictwo ogółem							
Ogółem (bud.)	-	-	-	72	45	27	64
Mieszkalne (bud.)	-	-	-	38	30	16	41
Niemieszkalne (bud.)	-	-	-	34	15	11	23
Powierzchnia użytkowa mieszkań w nowych budynkach mieszkalnych(m2)	-	-	-	7652	7453	6177	10953
Powierzchnia użytkowa nowych budynków niemieszkalnych (m2)	-	-	-	11847	9314	5117	8305
Kubatura nowych budynków ogółem (m3)	-	-	-	116421	102791	66562	110899
Kubatura nowych budynków mieszkalnych (m3)	-	-	-	39104	37148	30487	52338
Budownictwo indywidualne							
Ogółem (bud.)	-	-	-	57	40	19	54
Mieszkalne (bud.)	-	-	-	36	29	12	37
kubatura nowych budynków ogółem (m3)	-	-	-	34713	30201	18258	26460
kubatura nowych budynków mieszkalnych (m3)	-	-	-	25261	21568	8182	25044

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

W Kwidzynie istnieją też obiekty handlowe, w większości stanowiące efekt inwestycji deweloperskich z okresu ostatnich 10 lat. Do najważniejszych należą:

- Kaufland, ul. Krótka,
- Bricomarché, ul. Warszawska,
- Carrefour, ul. 3 Maja,
- Lidl, ul. Grunwaldzka,
- Intermarché, ul. Szeroka,
- Galeria Handlowa „Kopernik”, ul. Kopernika,
- Galeria „Stary Młyn”, ul. 3 Maja,
- Biedronka, ul. Warszawska,
- Biedronka, ul. Słowackiego,
- Biedronka, ul. Kopernika,
- Dom Towarowy „Tęczowa”, ul. Tęczowa,
- Eurocash, ul. Zielna.

2.6 Ochrona środowiska przyrodniczego

Kwidzyn posiada istotne walory krajobrazowe, przyrodnicze i krajoznawcze. Charakterystyczne dla okolicy są jeziora, lasy, zabytki historyczne oraz liczne szlaki turystyczne. Pod względem geograficznym miasto leży w obrębie strefy przejściowej między Doliną Dolnej Wisły a Pojezierzem Hławskim, które cechuje się znaczną ilością jezior, wśród których do największych można zaliczyć między innymi jezioro Dzierzgoń. Północną część Doliny Dolnej Wisły stanowi Dolina Kwidzyńska. Ma ona około 40 km długości, 7-9 km szerokości i powierzchnię ok. 400 km². Dolina Kwidzyńska jest właściwym przełomem Wisły przez pas moren Pojezierza Wschodniopomorskiego. Wisła płynie bliżej lewego brzegu doliny, podczas gdy pod prawym brzegiem równoległe do niej płynie rzeka Liwa, która zasila Nogat. Charakterystyczną cechą miasta jest położenie w zakolu rzeki Liwy, będącej prawobrzeżnym dopływem Wisły. Rzeka ta otacza miasto od wschodu, południa i zachodu, rozcinając wysoczyznę morenową i tworząc z miasta „półwysep”.

Wody powierzchniowe i podziemne

Miasto Kwidzyn zlokalizowane jest w dorzeczu Wisły i rzek bezpośrednio uchodzących do niej. Na obszarze miasta wodami administruje Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gdańsku. Obszary dorzeczy podzielone zostały na jednostki bilansowe, a miasto Kwidzyn znajduje się w jednostce 239 B. Obszar miasta położony jest w zlewni I rzędu - rzeki Wisły oraz zlewni cząstkowej II rzędu - Liwy. Przez teren miasta przepływa rzeka Liwa, uchodząca do Nogatu w pobliżu miejscowości Biała Góra. Źródła rzeki znajdują się na Pojezierzu Ławskim w pobliżu miejscowości Piotrkowo. Rzeka przepływa przez dwa powiaty, a jej zlewnia o powierzchni 934 km² obejmuje trzy powiaty (kwidzyński, ławski i sztumski). Długość rzeki wynosi 118 km. Koryto Liwy silnie meandruje, we wschodniej części powiatu Liwa ma przebieg wschodnio - zachodni, a na wysokości Kwidzyna okrąża go i zmienia swój bieg na południowo - północny. Szerokość rzeki jest zmienna, nie przekracza jednak 5 m.

Obszar, od źródła rzeki do wypłynięcia na tereny Doliny Kwidzyńskiej został uznany, ze względu na duże walory przyrodnicze, za Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy. Obejmuje on obszar 9841 ha i połączony jest w jeden system z Obszarem Chronionego Krajobrazu Jeziora Dzierżgoń i Morawskim Obszarem Chronionego Krajobrazu. Rzeka Liwa jest atrakcyjnym szlakiem kajakowym, a wzdłuż jej brzegów wyznaczony został szlak pieszy nazwany Szlakiem Napoleońskim. Na terenie miasta rzeka Liwa posiada trzy dopływy - dwa lewe - ciek o nazwie Cyganówka i na północ od niego niewielki bezimienny ciek na granicy miasta. Po prawej stronie do Liwy uchodzi bezimienny ciek spływający z terenów silnie zurbanizowanych w rejonie dzielnicy Zacisze. W zachodniej części miasta do Liwy uchodzi Kanał Palemona (o długości 17 km i głębokości 1,2 - 2 m).

W powiecie kwidzyńskim największymi jeziorami są:

- Jezioro Dzierżgoń (788 ha i głębokość do 15 m) - malownicze jezioro spełnia funkcję naturalnego zbiornika retencyjnego, na części jego powierzchni znajduje się obszar chronionego krajobrazu,

- Jezioro Klecewskie (powierzchnia 188 ha) – przepływowe jezioro wytopiskowe, malownicze położenie wśród lasów, z wysoką linią brzegową, II klasa czystości wody,
- Jezioro Klasztorne (Leśne), (powierzchnia 40 ha, głębokość do 22,3 m) o wodach III klasy czystości,
- Jezioro Klasztorne połączone z Klasztornym (Leśnym) przepływowe jezioro wytopiskowe (o powierzchni 78 ha i głębokości do 25 m), III klasa czystości wody,
- Jezioro Orkusz (powierzchnia 82,7 ha i głębokość do 10m) - jezioro wytopiskowe,
- Jezioro Burgale (powierzchnia 80 ha i głębokość do 4m) - jezioro wytopiskowe, wody II/III klasy czystości,
- Jezioro Sowica (powierzchnia 77,8 ha i głębokość do 5m) - jezioro wytopiskowe, wody III klasy czystości,
- Jezioro Czarne (powierzchnia 76,3 ha i głębokość do 8m) - jezioro wytopiskowe, wody III klasy czystości.

Obszar miasta leży w obrębie trzech regionów hydrogeologicznych regionu mazowieckiego, regionu gdańskiego oraz regionu mazurskiego. Na obszarze miasta występują następujące główne użytkowe piętra lub poziomy wodonośne:

- Czwartorzędowe
- Trzeciorzędowe
- górnokredowe – trzeciorzędowe

Jakość wód podziemnych jest dość zróżnicowana. W rejonie miasta Kwidzyna wody przypowierzchniowej warstwy wodonośnej mają zróżnicowany skład fizykochemiczny. W rejonie składowiska zakładów celulozowych wyraźnie występują antropopresyjne zmiany jakości wód.

Zanieczyszczenia środowiska przyrodniczego

1) Zanieczyszczenia wód powierzchniowych

Do najważniejszych źródeł zanieczyszczeń wód powierzchniowych na terenie miasta należą:

- punkty zrzutu nieoczyszczonych ścieków,
- nieuregulowane spływy wód deszczowych z terenów zurbanizowanych i uprzemysłowionych,
- systemy urządzeń melioracyjnych,
- przesięki z nieszczelnych szamb z gospodarstw położonych przy rzece.

Na stan jakości wód powierzchniowych na terenie miasta mają wpływ zrucane do nich ścieki przemysłowe i komunalne. Obserwacje i kontrole Inspekcji Ochrony Środowiska pokazują jednak pozytywną tendencję do sukcesywnego, kilkuprocentowego spadku odprowadzanych do wód powierzchniowych różnego rodzaju ścieków. Systematycznie maleje także ilość ścieków nieoczyszczonych, które obecnie stanowią jedynie ułamki procenta całości odprowadzanych ścieków.

2) Zanieczyszczenia powietrza

Zanieczyszczenie powietrza atmosferycznego polega na zwiększeniu stężeń dowolnych substancji lub energii powyżej pewnych wartości progowych oraz na wprowadzeniu do środowiska substancji obcych. Na stan jakości powietrza atmosferycznego na terenie miasta Kwidzyna mają wpływ:

- emitory obiektów przemysłowych,
- indywidualne źródła ciepła z zabudowy mieszkaniowej (głównie paleniska domowe opalane węglem),
- lokalne kotłownie osiedlowe opalane paliwem stałym,
- elektrociepłownie,
- źródła komunikacyjne (pojazdy, maszyny),
- emisja niezorganizowana z placów utwardzonych i nieutwardzonych oraz z terenów pozbawionych roślinności (place magazynowe, parkingi, nieutwardzone drogi, tereny przemysłowe itp.),
- zanieczyszczenia allochtoniczne, napływające spoza obszaru miasta zgodnie z dominującym kierunkiem wiatru.

Istotnym źródłem zanieczyszczenia powietrza są obiekty produkcyjne, zlokalizowane na południu miasta. Obiekty będące głównymi emitorami zanieczyszczeń technologicznych na terenie miasta to:

- International Paper – Kwidzyn sp. z o.o. – zanieczyszczenia energetyczne i technologiczne,
- Zakłady zgrupowane w strefie przemysłowej przy ul. Lotnicza – Zielna,
- Warmińskie Zakłady Przemysłu Owocowo – Warzywnego – zanieczyszczenia energetyczne,
- Zakład Karny – zanieczyszczenia energetyczne,
- Dom Pomocy Społecznej – zanieczyszczenia energetyczne,
- Zespół warsztatów samochodowych – zanieczyszczenia energetyczne,
- Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. – zanieczyszczenia energetyczne,
- Wytwórnia Mas Bitumicznych (zanieczyszczenia technologiczne),
- BM Polska przy ul. Miłosna (zanieczyszczenia technologiczne i energetyczne),
- Plati Polska Sp z o.o. (zanieczyszczenia technologiczne),

Największe ilości zanieczyszczeń na terenie miasta emituje International Paper – Kwidzyn sp. z o.o. Zakład ten, trzeci pod względem emisji zanieczyszczeń w województwie pomorskim, produkuje papier, karton oraz masy włókniste. Emitowane zanieczyszczenia mają pochodzenie zarówno technologiczne, jak i energetyczne. Należy zaznaczyć jednak, że IP Kwidzyn przeprowadził w ostatnich latach wiele prac modernizacyjnych, zarówno w procesie produkcji, jak również w celu ochrony powietrza atmosferycznego, co pozwoliło na redukcję emisji tych zanieczyszczeń.

Równie ważnym elementem zanieczyszczenia powietrza są zanieczyszczenia komunikacyjne. Emisja ta wraz z postępującym zwiększaniem się ilości pojazdów na szlakach komunikacyjnych, wykazuje tendencję wzrostową. Szczególnie wysokie zanieczyszczenie powietrza substancjami pochodzącymi ze spalania paliw w silnikach pojazdów występuje na skrzyżowaniach głównych ulic miast, przy trasach komunikacyjnych o dużym natężeniu ruchu biegnących przez obszary o zwartej zabudowie.

W ostatnich latach obserwuje się pozytywną tendencję do zmniejszania ilości zanieczyszczeń wprowadzanych do atmosfery na terenie miasta. Początkowo spowodowane było to spadkiem produkcji energii cieplnej oraz restrukturyzacją przemysłu, w ostatnich latach zaś działaniami proekologicznymi podejmowanymi przez zakłady stanowiące największe zagrożenie dla środowiska.

3) *Odory*

Odory wiążą się z dyskomfortem związanym z przedostawaniem się gazów złownych do powietrza atmosferycznego. Na terenie miasta odory mają głównie oddziaływanie lokalne, z wyjątkiem zakładu International Paper -Kwidzyn sp. z o.o., który ma oddziaływanie ponadlokalne. Zakład emituje silne odory, będące gazami silnej percepcji zapachowej – siarkowodór, chlor, merkaptany, metanol, terpentyna i dwutlenek węgla. Obecnie zakład w znaczący sposób ograniczył swoją uciążliwość zapachową, poprzez spalanie gazów złownych w specjalnej instalacji.

Do pozostałych źródeł wytwarzających gazy złowne (odory) na terenie miasta można zaliczyć:

- procesy technologiczne prowadzone w zakładach produkcyjnych,
- oczyszczalnię ścieków International Paper Kwidzyn sp. z o.o. (gazy złowne powstają podczas procesów oczyszczania ścieków oraz napowietrzania, transportu osadu),
- złe posadowienie systemu kanalizacyjnego,
- niezorganizowane źródła emisji gazów złownych z indywidualnych palenisk domowych (np. spalanie butelek plastikowych typu PET, gumy w paleniskach domowych).

Wybrane dane dotyczące ochrony środowiska w Kwidzynie przedstawione zostały w postaci tabeli.

Tabela. Wybrane dane dotyczące substancji odprowadzanych do środowiska w Kwidzynie w latach 2005-2012

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Odpady wytworzone w ciągu roku (tys. t/rok)	765,1	572,2	547,8	530,4	592,4	578,3	857,7	718,3
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (dm ³ /rok)	41718,7	42706	40532,8	40245,7	40843,4	40559	41287,4	-
Ścieki odprowadzone oczyszczone (dm ³ /rok)	2157,4	2074,4	2131,9	2069	2025	2204	1970	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Ochrona przyrody i krajobrazu

Kwidzyn jest miastem o dużej spójności przestrzennej i bioróżnorodności, szczególnie w bezpośrednim otoczeniu i na obrzeżach, z dobrze rozbudowanym i zróżnicowanym system połączeń przyrodniczych z otaczającymi obszarami. Na terenie miasta znajdują się elementy przyrody objęte ochroną prawną lub cenne z powodów swoich walorów przyrodniczo - krajobrazowych. Jednocześnie jest miastem silnie zurbanizowanym

i uprzemysłowionym. Przyrodniczy system miasta tworzą elementy rangi krajowej, regionalnej i lokalnej. Strukturą o charakterze krajowym jest korytarz ekologiczny Doliny Wisły. Rangę regionalną mają duże kompleksy leśne, mające kontynuację w sąsiednich gminach oraz dolina Liwy. Lokalne elementy to małe kompleksy leśne i semileśne wewnątrz miasta, zbiorniki wodne, torfowiska, tereny zieleni miejskiej, ogródki działkowe.

W granicach administracyjnych miasta Kwidzyn można wyróżnić osiem podstawowych typów zbiorowisk roślinnych i typów roślinności. Są to:

- zbiorowiska leśne i zrębowe - południowa, wschodnia i południowo - wschodnia część miasta. Przewaga zbiorowisk grądowych dębowo - grabowo - lipowych i łągów jesionowo - olszowych.

- zbiorowiska zaroślowe - z przewagą wierzby białej
- zbiorowiska szuwarowe - w miejscach występowania zagłębień bezodpływowych oraz stawów z przewagą trzciny pospolitej i tatarakiem zwyczajnym oraz chronionym grążelem żółtym (staw Balaton).
- roślinność parków, skwerów i zieleńców oraz grupy drzew i krzewów z przewagą lipy drobnolistnej, klonu pospolitego, klonu jaworu, jesionu wyniosłego i dębu szypułkowego
- zbiorowiska leśne starych cmentarzy - z przewagą lipy drobnolistnej, świerku, sosny pospolitej
- cmentarze z drzewami - przy ul. Malborskiej z przewagą klonu pospolitego, lipy drobnolistnej i jesionu wyniosłego, przy ul. Żeromskiego z klonem zwyczajnym, jesionem wyniosłym i żywotnikiem wschodnim, cmentarz prawosławny z lipą drobnolistną i klonem wyniosłym
- zbiorowiska muraw ciepłolubnych (kserotermicznych)
- ciągi drzew wzdłuż cieków z przewagą olszy czarnej, wzdłuż ulic z przewagą lipy drobnolistnej i klonu pospolitego.

Lasy

W mieście Kwidzynie znajduje się 554,5 ha lasów gruntów leśnych. Grunty leśne publiczne zajmują powierzchnię 551,5 ha, gruntów leśne prywatne – 3,0 ha. Wskaźnik lesistości wynosi 24,5%.

W granicach administracyjnych miasta występują następujące typy siedliskowe lasu:

- las świeży i las mieszany świeży - typy dominujące,
- las wilgotny, las łąkowy, ols jesionowy, las mieszany wilgotny - typy uzupełniające,
- bór mieszany świeży, bór świeży - typy uzupełniające.

Wszystkie lasy znajdujące się w obrębie miasta zostały uznane za ochronne wodochronne i glebochronne.

Obszary i obiekty chronione

1) Rezerваты:

- **„Kwidzyńskie Ostnice”** – został utworzony w 1966 roku ze względu na ochronę najbardziej na północ wysuniętego stanowiska kserotermicznej (ciepło i światłolubnej) trawy ostnicy Jana (Stipajoannis). Obszar rezerwatu od dawna budził zainteresowanie przyrodników jako stanowisko licznych gatunków ciepłolubnych. Obszar rezerwatu stanowi niewielką polanę śródleśną, położoną na stromym zboczu i ogrodzoną drewnianym płotem. Teren rezerwatu, ze względu na niewielką powierzchnię, nie stanowi istotnej ostoju dla fauny.
- Rezerваты **Wiosło Małe i Wiosło Duże** położone są na skarpie wiślanej w Leśnictwie Dębiny. Znajdują się one na granicy dwóch mezoregionów: Doliny Kwidzyńskiej, wchodzącej w skład makroregionu oraz Doliny Dolnej Wisły i Pojezierza Starogardzkiego wchodzącego w skład makroregionu Pojezierze Wschodniopomorskie. Teren obecnych rezerwatów zalicza się do najbogatszych fragmentów leśnych Pomorza zachodniego. Rezerваты zostały utworzone w celu zachowania naturalnych stanowisk roślin kserotermicznych i fragmentów naturalnych lasów porastających skarpe. Na zboczu i wierzchołku skarpy występuje szereg gatunków roślin leśno - stepowych rzadko występujących w Europie.

2) Obszary chronionego krajobrazu:

- **Nadwiślański Obszar Chronionego Krajobrazu** utworzono dla ochrony terenów o dużych walorach krajobrazowych i biocenotycznych. Znajduje się na terenie Pojezierza Starogardzkiego i fragmentarycznie Doliny Dolnej Wisły. W większości pokryty jest lasem. Teren silnie poroczcinany przez dolinki erozyjne cechuje się dużymi deniwelacjami. Bogactwo morfologiczne jest wynikiem położenia obszaru w bezpośrednim sąsiedztwie wysoczyzny morenowej. W szacie roślinnej dominują bory sosnowe, ale występują tu także lasy dębowo-grabowe oraz ciepłolubne dąbrowy. Ponadto występuje tu szereg gatunków stepowych o charakterze kserotermicznym. Na obszarze tym znajdują się

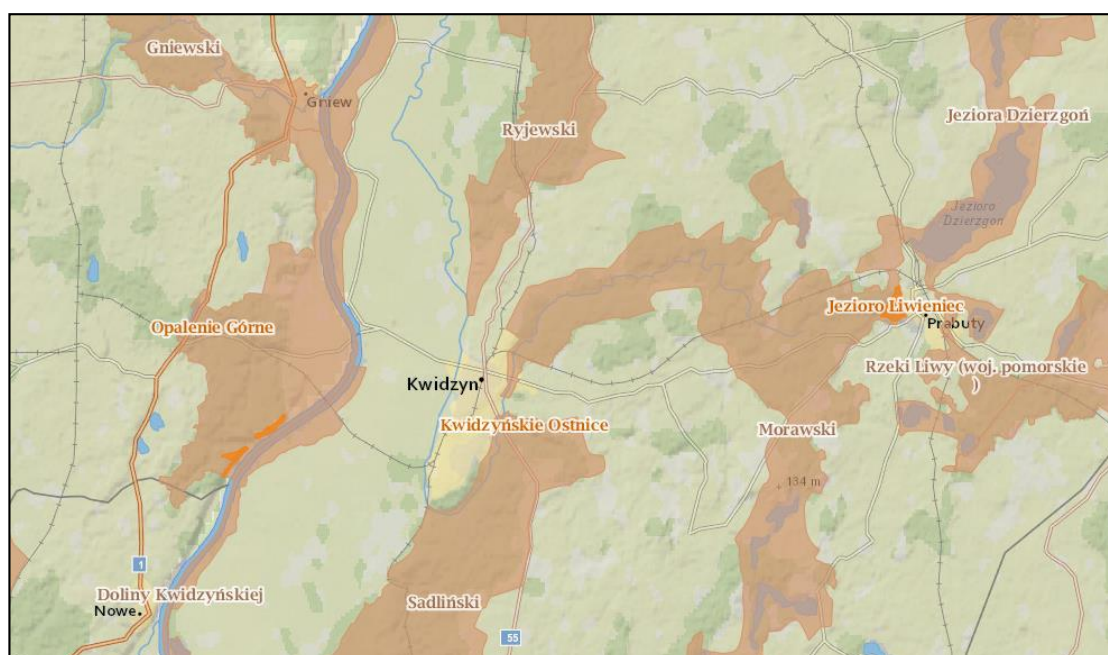
cztery rezerwaty: Opalenie Górne i Dolne, Wiosło Duże i Małe. Powierzchnia wynosi 46.76 km²

- **Sadliński Obszar Chronionego Krajobrazu** obejmuje tereny przykrawędziowe Doliny Kwidzyńskiej. Jego powierzchnia wynosi 6879 ha, w tym użytki rolne - 7,7%, lasy i zakrzewienia - 83,7%, a wody powierzchniowe - 1,2%. Urozmaiceniem leśnego krajobrazu są rozcięcia erozyjne Liwy i Sadlinki. W rejonie Kwidzyna istnieje rezerwat florystyczny Kwidzyńskie Ostnice. Rośnie w nim ostnica, miłek wiosenny, przetacznik austriacki, oman szorstki i inne.
- **Ryjewski Obszar Chronionego Krajobrazu** obejmuje tereny przykrawędziowe zbocza Doliny Kwidzyńskiej. Jego powierzchnia wynosi 3166 ha, w tym użytki rolne - 22,7%, lasy i zakrzewienia - 67,7%, a wody powierzchniowe - 1,5%. Krajobraz urozmaicają rozcięcia erozyjne Kanału Reja, Podstolińskiej Strugi, Rowu Tralewskiego i innych. Przeważa krajobraz leśny.
- **Morawski Obszar Chronionego Krajobrazu** jest południowym odgałęzieniem Obszaru Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy, z którym łączy się w okolicy wsi Gliwa, gm. Kwidzyn, na południe od Prabut. Jego powierzchnia wynosi 2909 ha, w tym użytki rolne - 49,4%, lasy i zakrzewienia - 37,5%, a wody powierzchniowe - 9,9%. Elementami krajobrazotwórczymi tego obszaru są:- niecki jezior Morawy, Klasztorne, Klecewskie, Kucki, Różany, Rybie;- tereny leśne leżące na północ od jeziora Klasztornego między jeziorem Klasztornym a Klecewskim- tereny upraw rolniczych i użytków zielonych;- skupiska zabudowy osiedli wiejskich;- zadrzewienia przydrożne, tworzące sieć zieleni synantropijnej wzdłuż dróg asfaltowych i gdzieniegdzie polnych. Morawski OChK posiada znakomite walory nie tylko przyrodnicze, ale również wypoczynkowe ze względu na atrakcyjną kompozycję krajobrazu leśno-jeziornego.
- **Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Liwy** obejmuje teren przyrzecza o powierzchni 9841 ha, w tym użytki rolne - 36%, lasy i zakrzewienia 52,6%, a wody powierzchniowe 3,3%. Są to głównie tereny leśne o siedliskach lasu

świeżego, wilgotnego, a czasem boru mieszanego. Dorzecze Liwy od źródła do wsi Kamieniec jest częścią Parku Krajobrazowego Pojezierza Iławskiego, a poniżej - rzeka wpada do Bagna Bronowskiego. W okolicy Prabuty Liwa wpada do jeziora Dzierzgoń, a potem do jeziora Liwieniec - rezerwatu ornitologicznego chroniącego ostoję lęgową ptactwa wodno-błotnego. Następnie rzeka płynie przez tereny leśne w głęboko wciętej dolinie, z licznymi zakolami.

Rozkład rezerwatów i obszarów chronionych znajdujących się w okolicy Kwidzyna przedstawiony została na mapie.

Mapa. Rezerваты i obszary chronionego krajobrazu

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

3) Obszary Natura 2000:

Bezpośrednio na terenie miasta nie występują obszary wchodzące w skład sieci Natura 2000, jednak tereny te znajdują się w bliskim sąsiedztwie Kwidzyna. Obszary położone najbliżej to:

- **Dolina Dolnej Wisły** - Obszar ten o kodzie PLB040003 został zaklasyfikowany jako Obszar Specjalnej Ostoi, czyli ostoja ptasia. Wśród jego gatunków priorytetowych

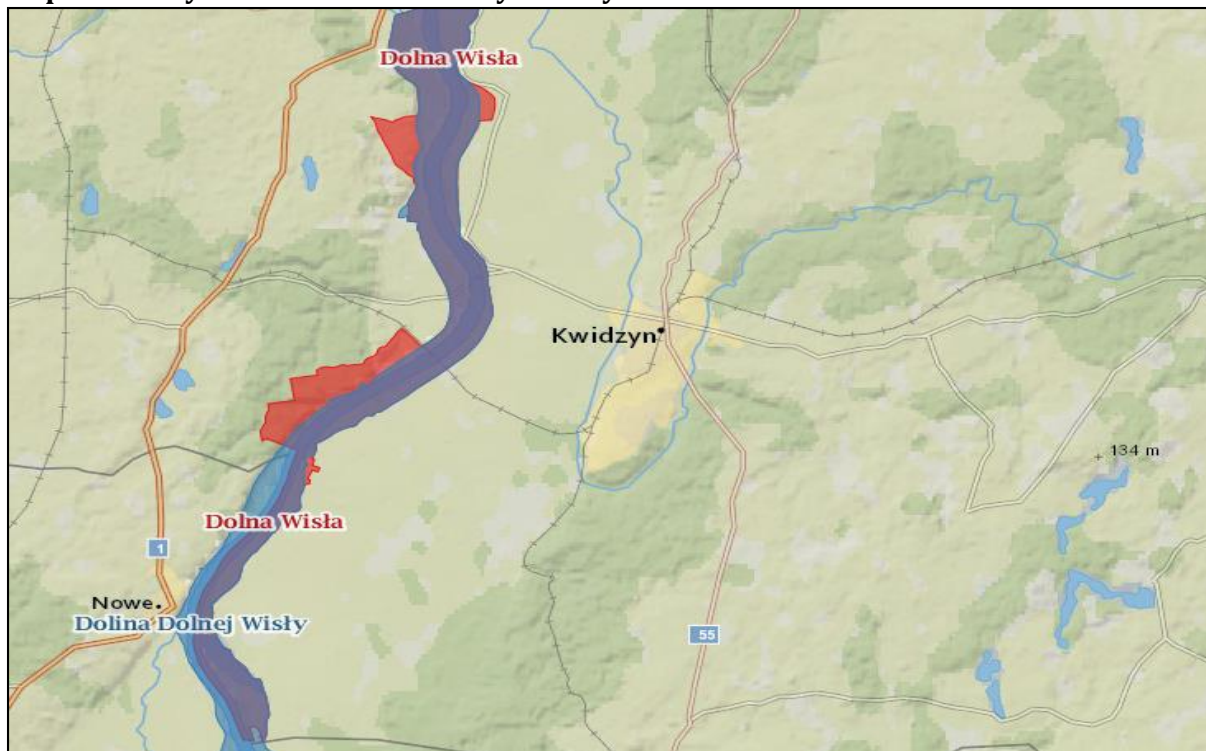

są: bielik, kania czarna, kania ruda, żuraw, bocian biały. Całkowita jego powierzchnia wynosi 34909,20 ha, z czego w Nadleśnictwie Kwidzyn znajduje się 310,57h. Swym zasięgiem odejmuje dolny odcinek doliny Wisły, zachowujący w większości naturalny charakter. W jego skład wchodzi międzywale na odcinku od Włocławka po Ujście Wisły do Zatoki Gdańskiej (województwa: kujawsko-pomorskie - 68% i pomorskie - 32%). "Dolina Dolnej Wisły" jest szczególnie ważna jako obszar ostoi ptaków, gdyż pełni funkcję centrum różnorodności biologicznej oraz korytarza ekologicznego o międzynarodowym znaczeniu.

- **Dolna Wisła** - Obszar został zaklasyfikowany jako Specjalny Obszar Ochrony (SOO) wyznaczony zgodnie z zapisami Dyrektywy Siedliskowej. W Nadleśnictwie zajmuje teren ok. 444ha. Obejmuje fragment doliny Wisły w jej dolnym biegu, od południowej granicy woj. pomorskiego do Mostu Knybawskiego na południe od Tczewa. W granicach ostoi znajduje się również górny odcinek Nogatu od śluzy w Białej Górze do śluzy pod Wielbarkiem. Wisła płynie tu szerokim korytem, niemal w całości ujętym w obwałowania. Naturalny jest np. prawy brzeg Nogatu w pobliżu wsi Węgry. Zachowało się tu wiele różnej wielkości starorzeczy, otoczonych zaroślami wierzbowymi oraz pozostałościami rozległych niegdyś lasów łągowych.

Poniżej przedstawiona została mapa obszarów Natura 2000 znajdujących się w bliskiej odległości od Kwidzyna.

Mapa. Obszary Natura 2000 w okolicy Kwidzyna

Źródło: geoserwis.gdos.gov.pl

Pomniki przyrody

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych i obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe oraz jaskinie. W granicach administracyjnych miasta Kwidzyna opisano 43 pomniki przyrody, które zestawiono w poniżej.

- 1) Wiąz górski obwód - Park przy ul. Hallera
- 2) Dąb szypułkowy - Park przy ul. Hallera
- 3) Dąb szypułkowy - Park przy ul. Hallera
- 4) Dąb szypułkowy - Między nr 9 nr 7 przy ul. Piłsudskiego
- 5) Wiąz górski - Między nr 11 nr 13 przy ul. Piłsudskiego
- 6) Wiąz górski - Przy ul. Szkolnej

- 7) Miłorząb japoński - Przy ul. Słowiańskiej 9
- 8) Wiąz górski - Skwer przy Placu Plebiscytowym
- 9) Dąb szypułkowy - Skwer przy Placu Plebiscytowym
- 10) Wiąz górski - Park na północ od Zamku
- 11) Grab pospolity - Park na północ od Zamku
- 12) Jesion wyniosły - Przy ul. Kościuszki 49
- 13) Lipa drobnolistna - Przy ul. Kościuszki 50
- 14) Wiąz górski - Przy ul. Słowiańskiej 15
- 15) Dąb szypułkowy - Przy ul. Warszawskiej 18
- 16) Topola biała - Park przy ul. Hallera
- 17) Wiąz górski - Przy ul. Łąkowej 5, obok trafostacji
- 18) Grusza pospolita - W pobliżu Os. Bajkowego, na wysokości ogrodów działkowych
- 19) Klon zwyczajny - W pasie drogowym ul. Piastowskiej
- 20) Wiąz górski - Przy mostku na Liwie, przy ul. Młynarskiej
- 21) Lipa - Na skarpie pokrytej
- 22) 4 Dęby szypułkowe - Między ul. Słowiańską a budynkiem szkoły
- 23) Dąb szypułkowy - Na wysokości nr 37 ul. Grudziądzkiej
- 24) Dąb szypułkowy - Między nr 35 i nr 37 ul. Grudziądzkiej
- 25) Dąb szypułkowy - Na wysokości nr 35 ul. Grudziądzkiej
- 26) Buk zwyczajny - Przy ul. Tęczowej
- 27) Miłorząb japoński - Park za Urzędem Miasta, ul. Warszawska
- 28) Dąb szypułkowy - Przed Biblioteką, ul. Piłsudskiego
- 29) Dąb szypułkowy - Przy ul. Kościuszki 50
- 30) 3 Cisy pospolite - Skwer przy Placu Plebiscytowym
- 31) Cis pospolity - Skwer przy Placu Plebiscytowym
- 32) 2 Cisy pospolite - Skwer przy Placu Plebiscytowym
- 33) 5 Cisów pospolitych - Skwer przy Placu Plebiscytowym
- 34) 4 Cisy pospolite - Skwer przy Placu Plebiscytowym
- 35) Cis pospolity - Przy skrzyżowaniu ul. Piłsudskiego z ul. Basztową
- 36) Cis pospolity - Przed Urzędem Miasta
- 37) Cis pospolity - Przy ul. Chopina 11

- 38) Głazy narzutowe(3 szt.) - Przy ul. Lotniczej, naprzeciw hotelu
- 39) Głazy narzutowe(3 szt.) - Przy ul. Lotniczej, obok przychodni
- 40) Dąb szypułkowy - Park przy ul. Hallera
- 41) Dąb szypułkowy - Przy ul. Braterstwa Narodów 47a
- 42) Głaz narzutowy - Na terenie Gimnazjum nr 2, przy ul. Mickiewicza 50 b
- 43) Lipa drobnolistna - W pasie drogowym ul. Piastowskiej

2.7 Obiekty zabytkowe

Historia miasta Kwidzyna sięga czasów średniowiecza. Jak wykazują badania archeologiczno - historyczne, w XI w. na terenie obecnego miasta istniała osada, którą najprawdopodobniej zniszczono w czasie walk toczonych w tej okolicy. Zapiski kronikarskie wskazują nazwy takie jak Quedin czy Quidino. W historii Kwidzyna znaleźć można informację odnośnie 1233 roku, kiedy to mistrz zakonu krzyżackiego Herman von Balk założył miasto na prawie chełmińskim. W późniejszym czasie miasto było kilkakrotnie niszczone i odbudowywane- ostatni raz w czasie po II wojnie światowej. Kwidzyn przez wiele wieków był siedzibą biskupstwa pomezkańskiego. W 2007 roku dokonano odkrycia na skalę światową - w murach konkatedry kwidzyńskiej znaleziono ciała 3 wielkich mistrzów krzyżackich, gdzie utworzono obecnie kryptę dostępną dla odwiedzających.

Na zasób dziedzictwa kulturowego i zabytków oraz dóbr kultury współczesnej na terenie miasta Kwidzyna składają się:

- układy urbanistyczne,
- zespoły zabudowy,
- pojedyncze obiekty nieruchomości,
- stanowiska archeologiczne.

Według aktualnej gminnej ewidencji zabytków Kwidzyna na terenie miasta znajdują się 634 zabytki takie jak układy urbanistyczne, mury obronne, kamienice i domy mieszkalne, kościoły czy budynki użyteczności publicznej.

Najbardziej znanymi zabytkami Kwidzyna są:

- **Zespół zamkowo - katedralny**, na który składają się:

- **zamek kapituły pomezańskiej** zbudowany według wzorców krzyżackich, będący siedzibą biskupstwa, ukończony na przełomie XIII i XIV w. Wzniesiono go na planie kwadratu z dziedzińcem pośrodku oraz narożnymi wieżami. Jednym z najcenniejszych i najciekawszych elementów architektury zamku jest wieża latrynowa zwana gdaniskiem - jedna z niewielu tego typu wież zachowanych w Europie,
- **konkatedra św. Jana Ewangelisty** - gotycki kościół, którego powstanie datuje się na XIV w. Katedra od swojego powstania stanowiła kompleks budynków w połączeniu z zamkiem kapituły pomezańskiej,
- przykościelna cela, w której swój ostatni rok życia spędziła błogosławiona Dorota z Mątów.

Fotografia. Zespół Zamkowo – katedralny od strony gdaniska

Źródło: www.fotopolska.eu

- Fragment murów miejskich z XIV w. wzniesiony z cegły i kamieni polnych w dość nieregularnym układzie.

- Ruiny wieży ratusza: kwidzyński ratusz wzniesiony został w pierwszej połowie XIV w. Początkowo nazywano go domem kupieckim, gdyż większość powierzchni zajmowały pomieszczenia służące handlowi. W owych czasach ratusz nie wyglądał zbyt okazale, siedziba władz miasta zajmowała niewielką część jego powierzchni. W 1879 r. budowlę zniszczył pożar, w dwa lata na zgliszczach wybudowano nowy ratusz. Na fundamentach średniowiecznego obiektu wzniesiono trzypiętrowy budynek w stylu neogotyckim, wyróżniający się bogatą formą, która nie pasowała do okolicznej architektury. Budynek spłonął w roku 1945, po wkroczeniu do miasta armii radzieckiej, pozostały jedynie ruiny ratuszowej wieży.
- Zabytkowe spichlerze: czterokondygnacyjny budynek z użytkowym poddaszem mieszczący się przy ul. Magazynowej. Wzniesiony w XVIII w. w miejsce stodoł i domu słodowego. Zabytek o konstrukcji szkieletowej wykonano z czerwonej cegły, techniką tzw. muru pruskiego. Przy tej samej ulicy znajduje się drugi spichlerz, gdzie mieści się obecnie kawiarnia.
- Pałac Fermora: w 1758 roku rosyjski generał Wilhelm Fermor po zdobyciu Prus Wschodnich i objęcia gubernatorstwa na tychże ziemiach rozpoczął budowę swojego pałacu na ruinach dawnego browaru. Budowa trwała około 5 lat choć pałac był w czasie późniejszym wielokrotnie rozbudowywany.
- Kościół św. Trójcy: budowę kościoła, która trwała 10 lat rozpoczęto w 1847 roku. Świątynia została wybudowana z cegły, w formie trójnawowej bazyliki na planie prostokąta. W 1886 r. zakończono budowę dwóch wysmukłych wież. Główne wejście ma formę trzech portali połączonych na wzór włoski. Nad wejściem umieszczono figury apostołów Piotra i Pawła. W elewacji frontowej możemy zobaczyć duże okno rozetowe, zaś w elewacjach bocznych okna z witrażami. Nawa główna przykryta jest dwuspadowym dachem.
- Konsulat w Kwidzynie: neorenesansowy budynek Konsulatu Rzeczypospolitej, pochodzi z lat 90. XIX w. Obecnie prowadzone jest w jego murach przedszkole. Przedwojenny Kwidzyn był ważnym ośrodkiem na tle regionu, jako wieloletnia siedziba rejencji. W latach 1920 - 1939 mieścił się tu także Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej. Placówka ta spełniała rozliczne funkcje, od socjalnych po wywiadowcze i była ważnym i prężnym bastionem polskości na tych terenach.

2.8 Turystyka i baza turystyczna

Na poziom atrakcyjności wpływają czynniki przyrodnicze i antropogeniczne okolicy. Do czynników przyrodniczych zaliczyć należy: walory przyrody, m.in.: rzeki, ukształtowanie powierzchni, lasy. Walory antropogeniczne obejmują natomiast architekturę, obiekty historyczne oraz skanseny i zabytki. Istotną rolę odgrywa również infrastruktura turystyczna, na którą składają się takie elementy jak: baza noclegowa, gastronomiczna, komunikacyjna jak i uzupełniająca - szlaki turystyczne, oraz obiekty sportowe.

W Kwidzynie funkcjonuje obecnie 7 całorocznych obiektów zbiorowego zakwaterowania, które są w stanie przyjąć 389 osób. W roku 2012 wynajęto 9970 pokoi znajdujących się w obiektach hotelowych. Miasto chętnie odwiedzane jest przez turystów zagranicznych. W 2012 roku udzielono im 6953 noclegów i wynajęto 338 pokoi znajdujących się w obiektach hotelowych.

Znaczne urozmaicenie rzeźby terenu, występujące licznie jeziora i oczka wodne oraz zabytki znajdujące się na terenie miasta sprawiają, że Kwidzyn jest coraz częściej odwiedzianym przez turystów miejscem.

Tabela. Turystyczne obiekty zbiorowego zakwaterowania w Kwidzynie

Obiekty zbiorowego zakwaterowania	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Obiekty całoroczne	6	6	6	7	8	8	7
Miejsca noclegowe całoroczne	299	297	294	307	410	393	389
Korzystający z noclegów turyści zagraniczni	502	884	667	893	2012	2325	2489
Wynajęte pokoje w obiektach hotelowych	4268	4586	3576	4162	6340	8885	9970
Wynajęte pokoje w obiektach hotelowych turystom zagranicznym	313	689	418	250	2043	2788	3888
Udzielone noclegi turystom zagranicznym	1610	2437	1533	2199	5457	5958	6953
Inne obiekty hotelowe	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Obiekty całoroczne	2	2	2	1	2	2	2
Miejsca noclegowe całoroczne	45	45	45	36	70	69	67
Korzystający z noclegów	1819	1599	1136	855	1829	1969	1895
Wynajęte pokoje turystom zagranicznym w obiektach hotelowych	242	361	226	32	42	45	34

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Do ważniejszych obiektów noclegowych znajdujących się na terenie Kwidzyna zaliczyć można:

- Hotel Centrum ***
- Hotel Maxim
- Pensjonat Winiarnia
- Pensjonat Miłosna
- Hotel Kamil

Usługi noclegowe na terenie Kwidzyna oferują ponadto:

- Zajazd Pasja
- Apartamenty Pomerius
- Pokoje gościnne ul. 11 Listopada 13
- Noclegi Miłosna
- Hotel Kaskada
- Zajazd Papiernik
- Zajazd Sportowy Bea
- Pokój gościnny (Zamek Kwidzyn)
- Centrum Balke
- Pokoje gościnne Piotr Leśkiewicz
- Kwatery Na Spacerowej
- Pokoje gościnne ul. Staszica 1

Fotografia. Wybrane obiekty hotelowe i noclegowe w Kwidzynie

Źródło: materiały reklamowe obiektów

W Kwidzynie znajdują się Tereny rekreacyjno – wypoczynkowe „Miłosna”. Stadnina ogierów przy ul. Miłosnej powstała w latach 1907 – 1910, będąc jedną z większych stadnin funkcjonujących w tym czasie w Prusach Wschodnich. Zabudowania stadniny to nie tylko budynki stajenne, ale i mieszkalne, biurowe, również pomocnicze zabudowania gospodarcze. Spośród budynków inwentarskich, pomocniczych i gospodarczych najważniejsze są położone w samym centrum zespołu trzy stajnie, rozlokowane wokół wewnętrznego parkuru. W stadninie znajduje się także ujeżdżalnia koni, wieża wodociągowa z pawilonem stacji pomp i silników oraz inne mniejsze budynki gospodarcze. Wszystkie budynki wchodzące w skład stadniny zbudowano w podobnym stylu, tworząc jednorodny architektonicznie zespół, wyróżniający się malowniczymi, bogato zróżnicowanymi formami. W większości budynków zachował się oryginalny wystój wnętrz.

Tereny rekreacyjno-wypoczynkowe Miłosna przedstawione zostały na poniższej fotografii.

Fotografia. Tereny rekreacyjno- wypoczynkowe „Miłosna” Kwidzyn

Źródło: www.milosna.kwidzyn.pl/

Miasto Kwidzyn i jego okolice są bardzo bogate w malownicze tereny, które można wykorzystać dla szlaków pieszych, tras rowerowych, samochodowych i nordicwalking.

Szlaki turystyczne

Szlak Kopernikowski (czerwony, w powiecie kwidzyńskim - 53 km)

Jest to długodystansowy szlak łączący Toruń z Olsztynem. Jego północny odcinek, od Gardei do Mingajn (w granicach dawnego woj. elbląskiego). znajduje się pod opieką Oddziału PTTK w Kwidzynie.

Szlak Napoleoński (rzeki Liwy) (zielony, w powiecie kwidzyńskim 41,8 km)

Kwidzyn – Piekarniak – Szadowo – Wola Sosenska – Jezioro Liwieniec – Prabuty – Jezioro Burgale – Kamieniec – Rudniki – leśniczówka Fabianki – Jezioro Czerwica – leśniczówka Solniki – Piotrkowo – Szymbark – Hawa – 89 km

Szlak Gardeja – Jezioro Kuchnia (żółty, w powiecie kwidzyńskim 6,8 km)

Gardeja – jezioro Kuchnia – Nogat – Szynwałd – Wydrzno – Szembruk – Szembruczek – Rogóźno Zamek – Słup Młyn – Orle – Salno – Dąbrówka Królewska – Kłódka – Owczarki – Wielkie Tarpno – Grudziądz - 79 km

Szlaki spacerowe na Miłosnej (żółty, 5 km)

Szlak zielony -11 km

Szlak „Górski” (niebieski, 12 km)

Trasy rowerowe:

Międzynarodowy szlak rowerowy R-1

- Europejski szlak rowerowy rozpoczynający się we Francji (miasto Calais) i biegnący przez: Belgię – Holandię – Niemcy – Polskę – Rosję – Litwę – Łotwę – Estonię do Sankt Petersburga
- Długość odcinka trasy biegnącego przez Polskę wynosi 675 km
- Przebieg przez Polskę: Kostrzyn – Międzyrzecz – Piła – Chełmno – Grudziądz – Kwidzyn – Sztum – Elbląg – Gronowo
- Przez teren powiatu kwidzyńskiego (z Grudziądza przez Kwidzyn do Sztumu) szlak rowerowy R-1 biegnie nad samą Wisłą przez miejscowości: Wielki Wełcz – Rusinowo – Glina – Nebrowo Wielkie – Wiśliny – Kaniczki – Grabowo – Grabówko – Nowy Dwór – Obory – Mareza – Korzeniewo – Lipianki – Gniewskie Pole – Pastwa – Janowo – Pólko Małe – Szałwinek – Jarzębina – Rudniki – Biała Góra.
- Długość szlaku w powiecie 48,8 km.
- Oznaczenia szlaku – zielona sylwetka roweru na białym polu z kolorowym paskiem szlaku

Szlak rowerowy Doliny Dolnej Wisły

- Szlak biegnący wzdłuż rzeki Wisły, po obu jej stronach na odcinku Toruń – Tczew
- Początek trasy : Cierpice (przy trasie Bydgoszcz-Toruń)
- Koniec trasy : Podleszcz - Zamek Bierzgłowski (okolice Torunia)
- Przebieg trasy : Cierpice – Bydgoszcz – Topolno – Świecie – Nowe – Gniew – Tczew – Biała Góra – Kwidzyn – Grudziądz – Chełmno – Ostromecko – Zamek Bierzgłowski

- Przez teren powiatu kwidzyńskiego szlak biegnie wzdłuż rzeki Wisły przez miejscowości : Biała Góra – Benowo – Tralewo – Rudniki – Jarzębina – Szałwinek – Janowo – Tychnowy – Kamionka – Kwidzyn – Mareza – Obory – Nowy Dwór Kwidzyński – Grabówko – Białki – Okrągła Łąka – Wielki Wełcz.
- Długość szlaku w pow. kw. to 53,7 km.
- Oznaczenia szlaku – czarna sylwetka roweru na białym tle, czarny pasek wskazujący kierunek jazdy.

Trasa rowerowa dookoła powiatu kwidzyńskiego

- długość trasy – 101 km
- organizator szlaku – koło PTTK „Liwieniec” – Prabuty
- przebieg trasy : Prabuty – Kołodzieje – Pilichowo – Trumiejki – Jaromierz – Czarne Dolne – Czarne Małe – Zebrdowo – Gardeja – leśniczówka Otłów – Sadlinki – Olszanica – Grabówko – Nowy Dwór Kwidzyński – Obory – Mareza – Podzamcze – Biały Dwór – Ryjewo – Klecewko – Straszewo – Trzciano – Orkusz – Laskowice – Szramowo – Prabuty

Trasy wodne

Przez Kwidzyn przebiega również rzeczny szlak turystyczny możliwy do przebycia kajakiem - szlak kajakowy rzeki Liwy - na całej swej długości szlak ten jest podzielony na 7 jednodniowych odcinków:

- Kamieniec – Bronowo
- Bronowo – Prabuty
- Prabuty – Gonty
- Gonty – Szadowo
- Szadowo – Brokowo
- Brokowo – Kwidzyn
- Kwidzyn – Białki – Mareza

Przez Kwidzyn przebiegają dwa odcinki w/w szlaku, a mianowicie: Brokowo – Kwidzyn, Kwidzyn – Białki – Mareza.

Miasto Kwidzyn będące stolicą Dolnego Powiśla posiada wiele walorów, zarówno przyrodniczych, jak i architektonicznych, które sprawiają, że jest to miasto atrakcyjne turystycznie zarówno dla odwiedzających z Polski, jak i z zagranicy. Jednym z najważniejszych miejsc, które warto zobaczyć w Kwidzynie jest zespół zamkowo – katedralny składający się z zamku kapituły pomezkańskiej, konkatedry św. Jana Ewangelisty, przykościelnej celi oraz krypty mistrzów krzyżackich. Obiekt przez lata stanowił siedzibę biskupstwa pomezkańskiego, którego symbole dostrzec można w herbie miasta. Kolejnym wartym odwiedzenia miejscem jest mieszczący się w sąsiedztwie zespołu zamkowego Pałac Fermora, w którym obecnie mieści się Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2. Miejscami wartymi odwiedzenia są także zabytkowe spichlerze, budynki dawnych koszar, a także kościół pod wezwaniem św. Trójcy czy budynki poczty i sądu.

Poza istotnymi zabytkami architektonicznymi Kwidzyn posiada wiele walorów przyrodniczych. Otoczenie Kwidzyna z licznymi trasami pieszymi, rowerowymi i wodnymi zachęca również do aktywnego zwiedzania miasta i wypoczynku na świeżym powietrzu.

Informacja turystyczna

Aktualne informacje odnośnie ciekawych wydarzeń, które odbywają się w mieście, oraz na temat atrakcji turystycznych i miejsc wartych odwiedzenia można uzyskać w siedzibie Lokalnej Organizacji Turystycznej Ziemi Kwidzyńskiej „Liwa”.

2.9 Oświata i edukacja

Opieka żłobkowa

Na terenie Kwidzyna działają 4 żłobki oraz 2 grupy żłobkowe w przedszkolach niepublicznych, które łącznie posiadają 202 miejsca dla dzieci.

Zestawienie placówek wraz z liczbą miejsc przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela. Żłobki prowadzące działalność na terenie miasta Kwidzyna

I.p.	Nazwa	Adres	Podmiot prowadzący żłobek	Liczba miejsc
1	Grupa żłobkowa	ul. Willowa 15, 82-500 Kwidzyn	Przedszkole Niepubliczne „Radość” Barbara Moch	60
2	Grupa żłobkowa	ul. Kochanowskiego 34, 82-500 Kwidzyn	Przedszkole Niepubliczne „Chatka Puchatka” Joanna Nojak	30
3	Niepubliczny Żłobek „Miś”	ul. Kołłątaja 4, 82-500 Kwidzyn	Ewa Komorowska	70
4	Żłobek	ul. Wschodnia 3A, 82-500 Kwidzyn	P.H.U Bajeczka Izabela Cichocka - Marciniak	15
5	Żłobek	ul. Mieszka I nr 8a, 82-500 Kwidzyn	Firma Usługowo – Handlowa „Stokrotka” Olimpia Mosakowska	15
6	Żłobek Zacisze	ul. Wiejska 2 82-500 Kwidzyn	Żłobek Zacisze Anna Wal	12

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kwidzynie

Edukacja przedszkolna

W Kwidzynie w 2012 roku funkcjonowało 8 przedszkoli i 1 punkt przedszkolny, w których łącznie wychowaniem przedszkolnym objętych było 1 560 dzieci. W porównaniu do poprzednich lat nastąpił niewielki spadek liczby dzieci przyjmowanych do oddziałów przedszkolnych.

W 2012 roku na terenie Kwidzyna działały następujące przedszkola oraz punkt przedszkolny:

- Przedszkole z Oddziałami Integracyjnymi,
- Niepubliczne Przedszkole Jedyneczka, Katarzyna Frank,
- Niepubliczne Przedszkole nr 2, Renata Mosakowska,
- Niepubliczne Przedszkole "Promyk", Krystyna Jędraszko,
- Przedszkole Niepubliczne "Smyk", Elżbieta Trynda,
- Przedszkole Niepubliczne "Radość" Barbara Moch,
- Niepubliczne Przedszkole Ekologiczne, Ewa Niedziałek-Cyrson,
- Przedszkole Niepubliczne "Chatka Puchatka" z grupą żłobkową, Joanna Nojak,
- Niepubliczny Punkt Przedszkolny "Przedszkole Gama"

Szkolnictwo podstawowe, gimnazjalne oraz ponadgimnazjalne

Szkolnictwo podstawowe w Kwidzynie w 2012 roku obejmowało 5 szkół podstawowych, w tym cztery prowadzone przez Miasto Kwidzyn i jedną prowadzoną przez organizację pozarządową:

- Szkoła Podstawowa nr 2 im. m. jra Henryka Sucharskiego,
- Szkoła Podstawowa nr 4 im. Adama Mickiewicza,
- Szkoła Podstawowa nr 5 im. Zjednoczonej Europy,
- Szkoła Podstawowa nr 6 im. dr Władysława Gębika z Oddziałami Integracyjnymi,
- Społeczna Szkoła Podstawowa.

W 2012 roku w szkołach podstawowych kształciło się 2 569 uczniów, w tym 1 320 chłopców i 1 224 dziewcząt.

Na terenie miasta funkcjonują również 3 gimnazja, w tym 2 miejskie i 1 gimnazjum, dla którego organem prowadzącym jest organizacja pozarządowa:

- Gimnazjum nr 2 w Kwidzynie im. Armii Krajowej w Kwidzynie,
- Gimnazjum nr 3 im. Znaku Rodła w Kwidzynie,
- Społeczne Gimnazjum im. Polskich Noblistów w Kwidzynie.

Łączna ilość uczniów, kształcących się w gimnazjach w 2012 roku wynosiła 1 266 osób, w tym 628 chłopców i 638 dziewczęta.

Na obszarze Kwidzyna młodzież może kontynuować naukę w Zespole Szkół Gimnazjalnych w skład, którego wchodzi:

- Gimnazjum przysposabiające do pracy,
- Gimnazjum dla Dorosłych.

Nauka na poziomie ponadgimnazjalnym realizowana jest w Kwidzynie w 5 szkołach prowadzonych przez samorząd powiatowy:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 1 w Kwidzynie,
- Zespół Szkół Ogólnokształcących Nr 2 w Kwidzynie,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 w Kwidzynie,
- Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2 w Kwidzynie,
- Centrum Kształcenia Zawodowego i Ustawicznego w Kwidzynie.

W Kwidzynie działa także Społeczne Liceum Ogólnokształcące, Liceum ogólnokształcące dla dorosłych – „Żak - Centrum Nauki i Biznesu”, a także 2 licea ogólnokształcące uzupełniające dla dorosłych.

Szkolnictwo policealne i wyższe

Na terenie Kwidzyna funkcjonują 2 szkoły policealne, które w 2012 roku kształciły 559 uczniów oraz Powiślańska Szkoła Wyższa.

Powiślańska Szkoła Wyższa rozpoczęła działalność w 1999 roku jako uczelnia niepaństwowa. PSW jest organizacją non-profit. Jej założycielem jest Towarzystwo Edukacji Ekonomicznej i Ekologicznej w Kwidzynie. Kształcenie w Powiślańskiej Szkole Wyższej realizowane jest przez 2 wydziały:

- Zarządzania, na którym realizowany jest kierunek Ekonomia
- Nauk o zdrowiu, na którym realizowany jest kierunki: Pielęgniarstwo oraz Ratownictwo Medyczne

W Powiślańskiej Szkole Wyższej możliwe jest także kształcenie podyplomowe w zakresie:

- Audyt i kontrola wewnętrzna
- Akademia Menedżersko - Prawno – Finansowa
- Bezpieczeństwo i higiena pracy
- Prawo pracy i ubezpieczenia społeczne
- Zarządzanie finansami i rachunkowość w biznesie
- Zarządzanie logistyką w biznesie
- Zarządzanie projektami
- Zarządzanie w ochronie zdrowia
- Zarządzanie w oświacie
- Zarządzanie zasobami ludzkimi
- Zawód „Coach”
- Terapia pedagogiczna
- Doradca Zawodowy
- Przygotowanie pedagogiczne

- Oligofrenopedagogika

Oferta edukacyjna placówek działających na terenie Kwidzyna odpowiada lokalnym i regionalnym uwarunkowaniom wynikającym z potrzeb rynku pracy. Sieć placówek oświaty – zarówno publicznych, jak i niepublicznych - jest dostatecznie rozwinięta: na terenie powiatu działają licea ogólnokształcące, technika czy zasadnicze szkoły zawodowe o szerokiej gamie profili. Bogata jest także oferta skierowana dla dorosłych mieszkańców, którzy mają możliwość zdobywania i rozwijania wiedzy w szkołach uzupełniających i policealnych oraz w szkole wyższej. Absolwenci szkół o profilach technicznych (mechanicy, budowlańcy, elektrycy, mechanicy, ślusarze) i usługowych (ekonomiści, logistycy, handlowcy) nie tylko zaspokajają potrzeby miasta, ale są także atrakcyjnymi pracownikami dla pracodawców działających na rynku powiatowym.

Poziom wykształcenia ludności

Bazując na danych z Narodowego Spisu Powszechnego z roku 2011 analiza danych dotyczących wykształcenia ludności prowadzi do wniosków, iż w porównaniu z danymi dla województwa pomorskiego oraz dla ogółu mieszkańców Polski, poziom wykształcenia mieszkańców powiatu kwidzyńskiego można określić jako dobry. Wykształcenie wyższe w 2011 roku posiadało 9,5% mieszkańców powiatu. Ludność z wykształceniem średnim stanowiła natomiast blisko jedną czwartą lokalnej społeczności. Ludność z wykształceniem podstawowym i nieposiadająca wykształcenia stanowiła 18,6% mieszkańców powiatu. Analogicznie, dane dla województwa wynosiły 15,1%, 26,8% i 15,7%, natomiast dla kraju 14,8%, 12,2% i 7,3%. Szczegółowe dane dotyczące zmienności charakterystyk dotyczących poziomu wykształcenia w powiecie kwidzyńskim i województwie pomorskim prezentuje poniższa tabela

Tabela. Wykształcenie ludności powiatu kwidzyńskiego i województwa pomorskiego wg Narodowego Spisu Powszechnego 2011 r.

Wykształcenie	Powiat kwidzyński		województwo pomorskie	
	liczba mieszkańców	udział % w ogóle mieszkańców	liczba mieszkańców	udział % w ogóle mieszkańców
Wyższe	7940	9,5	344 122	15,1
Średnie i policealne razem	21202	23,4	611 479	26,9
Średnie zawodowe	12288	14,7	317 634	14
Średnie ogólnokształcące	7272	8,7	245 083	10,8
Zasadnicze zawodowe	15944	19,1	427 319	18,8
Gimnazjalne	4174	6	97 461	4,3
Podstawowe ukończone	14518	17,3	337 342	14,8
Podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	1122	1,3	21 432	0,94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS.

2.10 Kultura

Miasto Kwidzyn organizuje i włącza się w organizację rozmaitych imprez o charakterze kulturalno-rozrywkowym. Cyklicznie odbywają się wydarzenia mające zapewnić mieszkańcom i turystom atrakcyjny sposób na spędzenie czasu wolnego.

Placówką miejską odpowiedzialną za samorządowe działania w tej sferze jest Kwidzyńskie Centrum Kultury, które od stycznia 2004 roku prowadzi działalność kulturalną w obiektach:

- 1) Dawne Centrum Komputerowo-Językowe przy ul. 11 Listopada 13, aktualnie siedziba Kwidzyńskiego Centrum Kultury. W budynku znajdują się mediateka, w której są gromadzone wszelkie publikacje informatyczne i takie, które służą nauczaniu języków obcych. Wszystkie zbiory dostępne są dla mieszkańców Kwidzyna. W ferie zimowe, wakacje i przerwy świąteczne w mediatece młodzież i dzieci mogą skorzystać z konsol Nintendo Wii i Xbox.

Liczba osób korzystających z mediateki w latach 2009-2012 przedstawia się następująco:

Tabela. Liczba osób korzystających z medioteki Kwidzyńskiego Centrum Kultury w latach 2009-2012

Wyszczególnienie	2009	2010	2011	2012
Liczba os. korzystających z czytelni komputerowej	3191	2454	2592	1642
Liczba os. wypożyczających	2067	2044	2274	1556
Liczba os. korzystających z konsol Nintendo Wii i Xbox	-	-	192	199

Źródło: Kwidzyńskie Centrum Kultury

- 2) Kinoteatr przy ul. Katedralnej 18, posiada salę mieszczącą 374 osoby. W sali odbywają się różnego rodzaju imprezy kulturalne (koncerty, spektakle, przeglądy), sala wykorzystywana jest także do projekcji kinowych. Od lipca 2012 roku wyświetlane są filmy w technologii 3D. W foyer kinoteatru odbywają się cykliczne wystawy fotografii, malarstwa, rękodzieła lokalnych twórców.
- 3) „Czarna Sala” przy ul. Słowiańskiej 13, w obiekcie tym znajduje się sala mieszcząca 70 osób. W ciągu tygodnia to miejsce prób młodych artystów z amatorskich zespołów KCK. Sala jest wykorzystywana także do prezentacji monodramów, warsztatów teatralnych, spotkań z aktorami.
- 4) Krypta Wielkich Mistrzów Krzyżackich w Katedrze im. Jana Ewangelisty, otwarta od 31 lipca 2010 roku.
- 5) Sklep o nazwie Tabularium przy ul. Braterstwa Narodów 33/11, które rozpoczęło działalność 1 maja 2011 roku. Zakres działalności Tabularium to sprzedaż pamiątek związanych z Kwidzynem oraz literatury regionalnej; sprzedaż biletów do Krypty Wielkich Mistrzów i oprowadzanie turystów.

Kwidzyńskie Centrum Kultury odpowiedzialne jest za działalność samorządową w dziedzinie kultury. Poniższa tabela przedstawia zestawienie ilości organizowanych na terenie miasta imprez i wydarzeń kulturalnych w latach 2009- 2012.

Tabela. Wydarzenia kulturalne w latach 2009-2012

Lp.	Wydarzenia	2009	2010	2011	2012
1	Spektakle, koncerty	27	37	52	59
2	Wystawy	10	9	9	12
3	Imprezy plenerowe	11	12	10	9
4	Konkursy, przeglądy, turnieje	5	5	5	5
5	Imprezy realizowane przez KCK	81	112	78	93
6	Projekcje filmowe bez DKF	517	595	673	655
RAZEM		651	770	827	833

Źródło: Kwidzyńskie Centrum Kultury

Najważniejsze, cykliczne imprezy organizowane przez KCK:

Plenerowe:

- koncerty z okazji dnia 3 maja,
- Rockowa majówka,
- Noc muzeów (od 2011r.),
- Dni Kwidzyna,
- Festiwal kapel ludowych „Folklor i Biesiada”,
- FUS-y Festiwal Sztuki Ulicznej (m.in. teatry uliczne),
- Cud nad Wisłą,
- pożegnanie lata,
- plenerowa wigilia miejska,
- Sylwester

W obiektach KCK:

- konkursy recytatorskie i OKR,
- Teatralia (przeгляд teatrów amatorskich),
- konkursy grafiki komputerowej,
- wakacje i ferie
- koncert Dzień Matki
- koncert kolęd
- specjalne pokazy kinowe np. Dzień Dziecka, Dzień Matki, Mikołajki

Kolejną istotną jednostką miejską o kluczowym znaczeniu dla rozwoju kultury jest **Biblioteka Miejsko-Powiatowa w Kwidzynie**. Aktualnie Bibliotekę tworzą cztery placówki:

- siedziba główna przy ulicy Piłsudskiego 21
- Filia nr 1 przy ulicy Słowackiego 18,
- Filia nr 2 przy ulicy Grunwaldzkiej 54,
- Filia nr 3 przy ulicy Hallera 4.

Księgozbiór Biblioteki Miejsko-Powiatowej w Kwidzynie liczy obecnie (stan na 31 XII 2013) 113 843 pozycji książkowych oraz 2 303 pozycji zbiorów specjalnych.

W placówce organizowane są różnorodne zajęcia skierowane do różnych grup wiekowych oraz cykliczne akcje promujące czytanie książek, wśród których wyróżnić można:

- „Dobranocka z książką” – comiesięczne spotkania przeznaczone dla najmłodszych czytelników,
- „Cały Kwidzyn Czyta Dzieciom” – znani mieszkańcy Kwidzyna czytają dzieciom bajki,
- „Teatrzyk pod Sową” – okazjonalne happeningi,
- „Młody Kwidzyn” – cykl wystaw promujący młodych artystów,
- „Klub Ciekawej Książki”,
- „Senior w bibliotece” – zajęcia edukacyjne i kulturalne adresowane do osób starszych,
- Klub Małej Ojczyzny Kwidzyńskiej – wykłady, których prelegentami są osoby nie mieszkające w Kwidzynie, ale podtrzymujące z nim więzi,
- „Najaktywniejszy Czytelnik Roku”.

2.11 Sport i rekreacja

Rozwój kultury fizycznej i rekreacji jest jednym z priorytetów władz samorządowych Kwidzyna. Za upowszechnianie, rozwijanie i zaspokajanie potrzeb mieszkańców Kwidzyna w zakresie szeroko pojętej kultury fizycznej odpowiedzialne jest **Kwidzyńskie Centrum Sportu i Rekreacji**. Poprzez pomoc w organizacji, udostępnianie

obiektów i sprzętu sportowego KCSiR uczestniczy w większości przedsięwzięć sportowo-rekreacyjnych odbywających się w Kwidzynie.

Do zadań KCSiR należy w szczególności:

- zarządzanie i administrowanie miejskimi obiektami sportowymi;
- prowadzenie działalności popularyzatorskiej w zakresie rekreacji ruchowej i sportu;
- organizowanie zawodów, imprez sportowych i rekreacyjnych;
- prowadzenie działalności wychowawczej i popularyzatorskiej w zakresie kultury fizycznej poprzez organizowanie czasu wolnego dzieciom i młodzieży z terenu miasta Kwidzyna;
- wspieranie działalności klubów uczniowskich;
- udostępnianie bazy rekreacyjno-sportowej.

Do najważniejszych obiektów infrastruktury i obiektów sportowo-rekreacyjnych w Kwidzynie zarządzanych przez Kwidzyńskie Centrum Sportu i Rekreacji należą:

Kompleks Widowiskowo - Sportowy przy ul. Wiejskiej

Budowa obiektu zakończyła się w 2011 r. Oficjalnie do użytku obiekt przekazany został w maju 2012 roku. Jest to nowoczesny, wielofunkcyjny obiekt sportowo-widowiskowy składający się z dwóch budynków: hali sportowo - widowiskowej oraz pływalni. Budynki są do siebie bezpośrednio przyległe i łącznie stanowią całość techniczno – użytkową. Podstawowe, ciągłe funkcjonowanie hali polega na prowadzeniu zajęć i ćwiczeń sportowych bez udziału widowni. Zajęcia sportowe mogą odbywać się jednocześnie na czterech arenach:

- arena główna,
- salka do ćwiczeń kondycyjnych,
- siłownia,
- salka do squasha.

Istnieje możliwość profesjonalnego organizowania widowisk kulturalnych, koncertów, konferencji i wystaw. Dodatkowo w tej części obiektu mieści się salka konferencyjna i sauna sucha. Hala główna posiada łącznie 1504 miejsca siedzące, w tym 868 na trybunach składanych i 636 na antresoli.

W skład pływalni wchodzi:

- basen pływacki o wymiarach 25x12,5m o zmiennej głębokości 1,2 – 1,8m,
- basen do nauki pływania z częścią rekreacyjną wyposażoną w dysze wodne, głębokość basenu w części do nauki pływania wynosi od 0,9 do 1,10 m, w części rekreacyjnej zaś od 1,10 do 1,40 m,
- zjeżdżalnia rurowa o długości ślizgu ok. 90 m,
- brodzik dla dzieci,
- dwie wanny z hydromasażem,
- zespoły szatniowe.

Fotografia. Kompleks widowiskowo-sportowy przy ul. Wiejskiej

Źródło: www.kcsir.pl

Stadion Miejski przy ul. Sportowej 6

Obiekt ten stwarza mieszkańcom miasta wiele możliwości rekreacyjnych i sportowych ponieważ jest wielofunkcyjny, przystosowany do organizowania imprez sportowo – rekreacyjnych, imprez masowych oraz zajęć treningowych. Kompleks sportowy obejmuje obszar 9 hektarów. Na terenie stadionu znajduje się:

- boisko piłkarskie główne z trybunami na 996 miejsc (siedziska plastikowe)
- dwa treningowe, pełnowymiarowe boiska piłkarskie trawiaste
- bieżnia lekkoatletyczna 400 m. + urządzenia lekkoatletyczne
- dwa oświetlone korty ze sztucznej trawy do gry w tenisa ziemnego
- ścianka do tenisa ziemnego
- boisko piłkarskie 60m x 30m ze sztucznej trawy
- cztery boiska do siatkówki plażowej
- sześć boisk do koszykówki asfaltowej
- pięć stołów plenerowych do tenisa stołowego
- pole do gry w minigolfa
- siłownia plenerowa
- pięć torów do gry w bocce
- plac zabaw
- skate park
- scena plenerowa
- parkingi
- szatnie sportowe.

Hala Widowiskowo-Sportowa przy ul. Mickiewicza 56 B

Obiekt został wybudowany w 1996r. Oficjalnie do użytku został przekazany w maju 1996 r. Jest to wielofunkcyjny obiekt sportowo-widowiskowy. Na co dzień z hali korzystają uczniowie Gimnazjum Nr 2 w Kwidzynie oraz drużyny MTS-u i MTS-u Basket Kwidzyn.

Hala posiada łącznie 1002 miejsca siedzące, w tym 432 miejsca siedzące stałe a 570 miejsc na trybunach dostawianych. W obiekcie organizowane są różnorakie rozgrywki sportowe.

Hala Sportowa przy ul. Żeromskiego 80

Obiekt wybudowany został w 2006r przez koncern International Paper - Kwidzyn sp. z o.o. Oficjalnie do użytku przekazany w lutym 2006 r. Jest to wielofunkcyjny obiekt sportowo-widowiskowy. Na co dzień lekcje i treningi w tym obiekcie prowadzone są dla uczniów Szkoły Podstawowej Nr 6 w Kwidzynie oraz grupy treningowe MTS-u (piłka ręczna dziewcząt, chłopców, siatkówka dziewcząt). W godzinach popołudniowych z sali korzysta TKKF Celuloza. Przeprowadzane są także rozgrywki halowej Piłki Nożnej organizowane przez KCSiR. Hala posiada łącznie około 150 miejsc siedzących.

Sala Sportowa przy ul. 11-go Listopada 16

Obiekt wybudowany pod koniec XIX wieku. Jest to wielofunkcyjny obiekt sportowo-widowiskowy. W dni nauki szkolonej kwidzyńskie szkoły użytkują salę organizując zajęcia programowe kultury fizycznej. Natomiast popołudniami MTS Basket prowadzi treningi grup koszykarskich a KCSiR „ligi miejskie”. Na terenie hali znajduje się siłownia specjalistyczna, z której korzysta LKS "Nadwiślanin" Kwidzyn Sekcja Podnoszenia Ciężarów.

Hala posiada około 60 miejsc siedzących. W obiekcie organizowane są różne imprezy sportowe. Hala posiada około 60 miejsc siedzących. Na obiekcie organizowane są różne imprezy sportowe.

Kwidzyńskie Centrum Sportu i Rekreacji zarządza również 10 kompleksami boisk sportowych w różnych rejonach miasta, w tym 3 tzw. „Orlikami” wybudowanymi w ramach rządowego programu „Moje Boisko – Orlik 2012:

- „Orlik” na os. Piastowskim,
- „Orlik” przy ul. Hallera,
- w okresie zimowym „Biały Orlik” przy ul. Hallera (w sezonie 2012/2013 z lodowiska skorzystało ponad 22 tysiące osób),
- „Orlik” przy ul. Kamiennej 18,
- Boiska sportowe przy ul. Baczyńskiego:
  - dwa korty do tenisa ziemnego,
  - boisko do koszykówki z nawierzchnią syntetyczną o wym. 28m x 15m,
- Boiska przy ul. Żeromskiego:

- boisko trawiaste o wym. 20m x 45m,
- boisko do koszykówki o nawierzchni asfaltowej o wym. 15m x 15m,
- boisko do piłki siatkowej plażowej o wym. 14m x 21m,
- Boiska na os. Bajkowym:
  - boisko trawiaste o wym. 25m x 46m,
  - boisko do koszykówki o nawierzchni asfaltowej o wym. 16m x 20 m,
  - boisko do piłki siatkowej plażowej o wym. 9m x 18 m,
- Boiska przy ul. Mickiewicza:
  - boisko trawiaste o wym. 70m x 35m,
  - boisko do piłki ręcznej z nawierzchnią syntetyczną o wym. 40m x 20m,
  - boisko do koszykówki z nawierzchnią syntetyczną o wym. 28m x 15m,
- Boiska przy ul. Reymonta – Broniewskiego:
  - boisko asfaltowe wielofunkcyjne o wym. 40m x 20m,
  - boisko do koszykówki,
- Boisko asfaltowe wielofunkcyjne przy ul. Granicznej.

Pływalnia Kwidzyńskiego Centrum Sportu i Rekreacji przy ul. Słowackiego 19

Obiekt został oddany do użytku 11 września 1992 roku. Pływalnia kryta stwarza szczególne możliwości działań mających na celu poprawę stanu zdrowia i kondycji fizycznej mieszkańców. W obiekcie znajduje się basen duży przeznaczony na cele rekreacyjno-sportowe oraz brodzik dla dzieci w kształcie nerki. Głębokość brodzika to 40 cm, maksymalna ilość dzieci przebywająca w tym samym czasie w brodziku to 8 osób. Basen duży mieści maksymalnie 36 osób, a jego głębokość: 1m - 3,8m. Z basenu korzystają zarówno grupy zorganizowane (tj. szkoły czy przedszkola), ale także mieszkańcy Kwidzyna i okolic w różnym wieku. Średnio dziennie z obiektu korzysta ok. 700 osób, co daje miesięcznie ponad 20 tysięcy klientów.

W obiekcie znajdują się również:

- symulatory wiosłowania + bieżnia,
- salka gimnastyczna + stół do tenisa,
- sauna sucha (4 kabiny).

Kwidzyńskie Centrum Sportu i Rekreacji wspólnie z Urzędem Miasta jest także zarządcą strzelnicy przy ulicy Strumykowej oraz 20 miejskich placów zabaw:

1. ul. Sokola
2. ul. Chłodna
3. ul. Słowackiego
4. ul.15 Sierpnia
5. ul. Młynarska
6. ul. Tęczowa
7. ul. Warszawska (obręb 5)
8. ul. Chopina
9. ul. Bolka i Lolka
10. ul. Warszawska (obręb 8)
11. ul. Graniczna
12. ul. Odrowskiego
13. ul. Warszawska – za UM (obręb 3)
14. ul. Baczyńskiego
15. ul. Baczyńskiego – tereny nad Liwą
16. ul. Spokojna
17. ul. Hallera
18. ul. Sportowa
19. ul. K. Wielkiego
20. ul. Malborska

W 2012 roku KCSIR zorganizowało 49 imprez rekreacyjno-sportowych, w których wystartowało około 3 200 uczestników, starając się aby propozycja programowa umożliwiała uczestnictwo różnym grupom wiekowym, sympatykom wszystkich dyscyplin sportu jak również odbiorcom prezentującym różny poziom sprawności fizycznej.

Poniżej przedstawiona została lista imprez sportowych i rekreacyjnych zaplanowanych na 2013 rok.

Tabela. Lista imprez sportowych zaplanowanych przez KCSiR na 2013 rok

L.p.	Nazwa imprezy	termin	miejsce
1.	LIGA MIEJSKA HALOWEJ PIŁKI NOŻNEJ 2012/130 PUCHAR KCSiR	styczeń - luty	Hala sportowa KCSiR ul. Żeromskiego
2.	LIGA MIEJSKA DARTA 2012/13 O PUCHAR KCSiR	styczeń - luty	BAR „LOTOS” ul. Kopernika
3.	LIGA MIEJSKA TENISA STOŁOWEGO 2012/130 PUCHAR KCSiR	styczeń - kwiecień	sala gimnastyczna ZSP nr 4 ul. Staszica
4.	LIGA MIEJSKA BADMINGTONA 2012/13 O PUCHAR KCSiR	styczeń - marzec	Hala sportowa KCSiR ul. 11 Listopada
5.	LIGA MIEJSKA SIATKÓWKI 2012/13 O PUCHAR KCSiR	styczeń - marzec	Hala sportowa KCSiR ul. 11 Listopada
6.	V INDYWIDUALNY TURNIEJ GRAND PRIX KWIDZYNA 2012/13 W DARTA	11 styczeń	BAR „LOTOS” ul. Kopernika
7.	IX HALOWE IND. I DR. MISTRZOSTWA KWIDZYNA W MINIGOLFA O PUCHAR KCSiR	26 styczeń	Hala sportowa KCSiR ul. 11 Listopada
8.	VI INDYWIDUALNY TURNIEJ GRAND PRIX KWIDZYNA 2012/13 W DARTA	8 luty	BAR „LOTOS” ul. Kopernika
9.	VI HALOWE INDYWIDUALNE MISTRZOSTWA KWIDZYNA GRY W KAPSLE *KWIDZYN KAPSEL TOUR* O PUCHAR KCSiR	9 luty	Hala sportowa KCSiR ul. 11 Listopada
10.	FERIE ZIMOWE 2013 -AKCJA ZIMA W MIEŚCIE Zorganizowane zajęcia rekreacyjno - sportowe dla dzieci i młodzieży SP i Gimnazjów. Turnieje, rozgrywki.	11.02 – 24302	hale sportowe sale gimnastyczne
11.	V INDYWIDUALNE HALOWE MISTRZOSTWA KWIDZYNA WBOULE LA MOLLE O PUCHAR KCSiR	23 luty	Hala sportowa KCSiR ul. 11 Żeromskiego
12.	MISTRZOSTWA KWIDZYNA W HALOWEJ PIŁCE NOŻNEJ O PUCHAR KCSiR	9 marzec	Hala sportowa KCSiR ul. 11 Żeromskiego
13.	XIV INDYWIDUALNE I DRUŻYNOWE MISTRZOSTWA KWIDZYNA W DARTA O PUCHAR KCSiR	16 marzec	BAR „LOTOS” ul. Kopernika
14.	I INDYWIDUALNY TURNIEJ GRAND PRIX KWIDZYNA 2013 W TENISA ZIEMNEGO O PUCHAR KCSiR	kwiecień	stadion - korty
15.	LIGA MIEJSKA PIŁKI NOŻNEJ DRUŻYN SZEŚCIOOSOBOWYCH O PUCHAR KCSiR	kwiecień - czerwiec	boisko przy ul. Topolowej
16.	LIGA MIEJSKA W MINIGOLFA O PUCHAR KCSiR	kwiecień- wrzesień	stadion

17.	LIGA MIEJSKA W BOCCE O PUCHAR KCSiR	kwiecień- wrzesień	stadion
18.	INDYWIDUALNE I DRUŻYNOWE MISTRZOSTWA KWIDZYNAW „BOCCE DO CELU” O PUCHAR KCSiR	28 kwiecień	stadion
19.	II INDYWIDUALNY TURNIEJ GRAND PRIX KWIDZYNA 2013W TENISA ZIEMNEGO O PUCHAR KCSiR	maj	stadion - korty

Źródło: Kwidzyńskie Centrum Sportu i Rekreacji

2.12 Ochrona zdrowia

Służba zdrowia w powiecie kwidzyńskim w procesie restrukturyzacji od 2001 roku została prawie w całości sprywatyzowana. Placówki ochrony zdrowia funkcjonujące na terenie powiatu działają jako niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej lub samodzielne podmioty w ramach praktyk indywidualnych.

Na terenie miasta Kwidzyna swoją siedzibę ma „Zdrowie” sp. z o.o. Jest to największy podmiot świadczący usługi medyczne w powiecie kwidzyńskim. Głównym udziałowcem spółki „Zdrowie” jest Powiat Kwidzyński, pozostali akcjonariusze to Miasto Kwidzyn, PEC sp. z o.o. w Kwidzynie, PWiK Sp. z o.o. Kwidzyn. W dniu 31 maja 2013 roku EMC Instytut Medyczny S.A. z siedzibą we Wrocławiu zawarł przedwstępną umowę nabycia 87,5% udziałów w spółce „Zdrowie”. Nabycie udziałów nastąpi po 5 latach, do tego czasu wrocławska spółka będzie je dzierżawić.

W strukturze NZOZ „Zdrowie” funkcjonuje nowoczesnie wyposażony szpital z ok. 160 łózkami, w którego skład wchodzi 9 oddziałów szpitalnych:

- Oddział Chirurgiczny
- Oddział Chirurgii Urazowo-Ortopedycznej
- Oddział Urologiczny
- Oddział Położniczo-Ginekologiczny
- Oddział Noworodków i Wcześniejków
- Oddział Dziecięcy
- Oddział Wewnętrzny
- Oddział Anestezjologii i Intensywnej Terapii
- Szpitalny Oddział Ratunkowy

Szpitalny Oddział Ratunkowy (SOR), działający od 1 stycznia 2005 roku, został zorganizowany zgodnie z ustawą o ratownictwie medycznym. Służy do udzielania kwalifikowanej pomocy medycznej w stanach zagrożenia życia, a także prowadzenia wstępnej diagnostyki przed przyjęciem chorego do szpitala. SOR dysponuje stanowiskami reanimacyjno-resuscytacyjnymi i stanowiskami krótkotrwałej intensywnej terapii, posiada salę zabiegową i obserwacyjną oraz pełne zaplecze diagnostyczne. Szpitalny Oddział Ratunkowy dzięki odpowiedniemu wyposażeniu, wykwalifikowanej kadrze oraz skoordynowanej współpracy z zespołami ratownictwa medycznego zapewnia mieszkańcom powiatu natychmiastową pomoc w stanach zagrożenia życia.

Ponadto mieszkańcy powiatu kwidzyńskiego mają zapewniony dostęp do świadczeń medycznych finansowanych ze środków publicznych w pełnym zakresie podstawowej opieki zdrowotnej i stomatologicznej, realizowanych przez niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, przychodnie medycyny rodzinnej, indywidualne praktyki lekarskie, indywidualne i grupowe praktyki pielęgniarek i położnych. Ambulatoryjną opiekę specjalistyczną zabezpieczają lekarze różnych specjalności, którzy świadczenia zdrowotne w tym zakresie realizują w poradniach specjalistycznych, działających na terenie powiatu kwidzyńskiego.

Tabela. Liczba placówek opieki zdrowotnej działających na terenie Kwidzyna w latach 2006-2011

Zakłady Opieki Zdrowotnej	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Publiczne	0	1	2	1	1	1
Niepubliczne	11	14	15	16	16	19
Ogółem	11	15	17	17	17	20

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Tabela. Wykaz ważniejszych zakładów opieki zdrowotnej w Kwidzynie

Nazwa ZOZ	Siedziba
"ZDROWIE" Sp. z o.o. Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej	Kwidzyn, ul. Gen. Józefa Hallera 31
Centrum Medycyny Pracy Zakład Leczniczo-Profilaktyczny	Kwidzyn, ul. Lotnicza 1
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „LANCET”	Kwidzyn, ul. 11 Listopada 20

Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „PALMED”	Kwidzyn, ul. Chopina 40
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „SANMED”	Kwidzyn, ul. Kołłątaja 3
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „FEMINA”	Kwidzyn, ul. Kołłątaja 3
Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Centrum Rehabilitacji "HELIOS"	Kwidzyn, ul. Grudziądzka 17
Samodzielny Publiczny Ośrodek Terapii i Rehabilitacji dla Dzieci	Kwidzyn ul. Kołłątaja 4

Źródło: Opracowanie własne

2.13 Instytucje publiczne na terenie Kwidzyna

Na terenie miasta działają liczne instytucje i urzędy administracji publicznej i samorządowej. Do najważniejszych należą:

- Jednostki miejskie:
  - Urząd Miejski w Kwidzynie,
  - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej,
  - Akademia Umiejętności Pedagogicznych,
  - Biblioteka Miejsko-Powiatowa,
  - Komenda Straży Miejskiej,
  - Kwidzyńskie Centrum Kultury,
  - Centrum Administracji Szkół w Kwidzynie,
  - Zakład ds. Infrastruktury Miejskiej,

- Jednostki powiatowe:
  - Starostwo Powiatowe w Kwidzynie,
  - „Domy dla Dzieci”,
  - Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy w Kwidzynie.
  - Poradnia psychologiczno – pedagogiczna w Kwidzynie,
  - Dom pomocy społecznej w Kwidzynie,
  - Powiatowy Zespół Ekonomiczno – Administracyjny w Kwidzynie,
  - Międzyszkolny Ośrodek Sportowy w Kwidzynie,
  - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie.

- Urząd Gminy Kwidzyn,
- Izba Celna w Gdyni - Urząd Celny w Gdańsku - Oddział Celny w Kwidzynie
- Urząd Skarbowy
- Inspekcja Weterynaryjna - Powiatowy Inspektorat Weterynarii
- Pomorski Urząd Wojewódzki oddział w Kwidzynie
- Powiatowy Urząd Pracy
- Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Pomorski Oddział Regionalny Biuro Powiatowe
- 6 Urzędów Poczтовых (ul. Lotnicza 1, ul. Braterstwa Narodów 50, ul. Grudziądzka 30, ul. Jana Kasprowicza 20 C, ul. Adama Mickiewicza 48, ul. Sokola 7 A)

2.14 Pomoc społeczna

W zakresie pomocy społecznej na terenie Kwidzyna działa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Celem działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia, a także zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka. Ośrodek stara się także w miarę możliwości o doprowadzenie do życiowego usamodzielnienia podopiecznych oraz ich integracji ze środowiskiem.

Ośrodek udziela wsparcia w ramach:

- pomocy społecznej,
- świadczeń alimentacyjnych,
- świadczeń pielęgnacyjnych,
- świadczeń rodzinnych,
- stypendia socjalne dla uczniów.

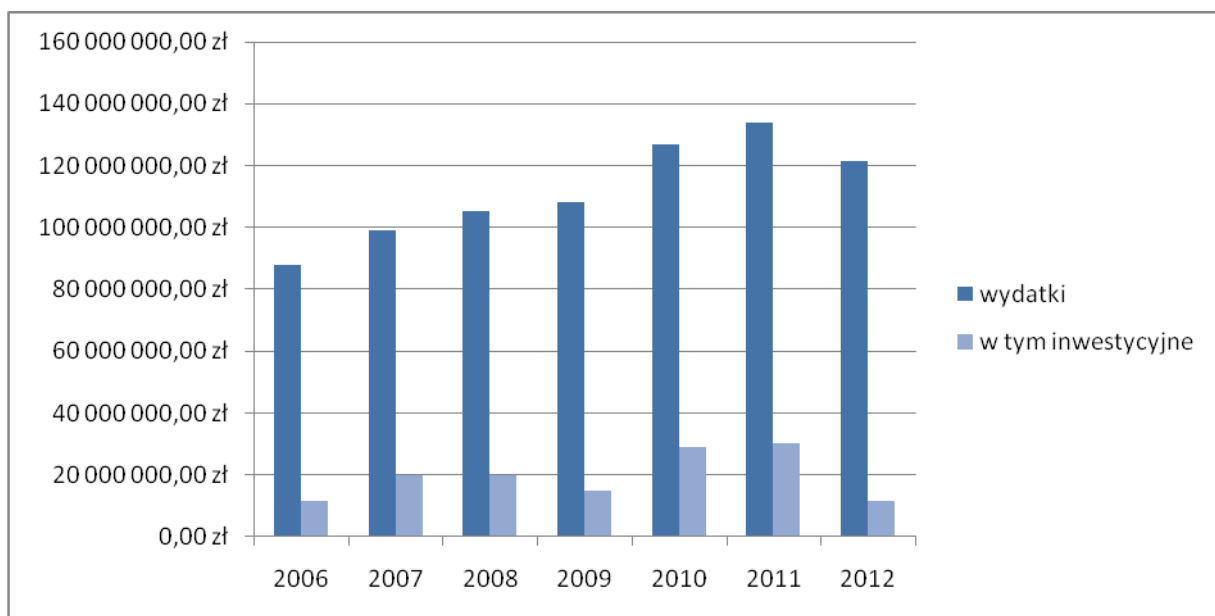
Za pomoc osobom niepełnosprawnym, rodzinom zastępczym, rodzinnym domom dziecka odpowiedzialne jest Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kwidzynie.

2.15 Finanse

Kształtowanie rozwoju Miasta Kwidzyna uwarunkowane jest przede wszystkim gospodarnym wydatkowaniem środków własnych miasta. Jednakże dzięki możliwości uzyskania dofinansowania z Unii Europejskiej katalog inwestycji podejmowanych przez miasto znacząco się poszerza. Kwidzyn od lat wykorzystuje możliwości, jakie daje finansowanie przedsięwzięć ze źródeł zewnętrznych i posiada już duże doświadczenie w tym zakresie. W związku z tym w ostatnim czasie zrealizowano wiele zadań umożliwiających wykorzystanie potencjału rozwojowego miasta. Zależność między wydatkami ogółem, a wydatkami przeznaczonymi na inwestycje prezentuje poniższy wykres.

Wykres. Wydatki z budżetu miasta Kwidzyna w latach 2006-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych GUS

Budżet Miasta Kwidzyna na rok 2013 zawiera listę zadań inwestycyjnych realizowanych obecnie, bądź w dłuższym okresie niż rok budżetowy. Zadania te przedstawione zostały w tabeli.

Tabela. Zadania inwestycyjne realizowane w okresie dłuższym niż rok budżetowy

Lp.	Nazwa zadania inwestycyjnego	Okres realizacji	Łączne koszty finansowe	Poniesione nakłady z planem 2013 r.	Plan na 2014r.
TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ					
1	Przebudowa terenu ulic Zamkowa Góra - Katedralna	2012-2014	1 400 000	942 659	457 341
2	Przebudowa wlotów ulic: Leśna, Miłosna, Zamiejska, Strumykowa do ul. Sportowej wraz z budową ciągów pieszo rowerowych	2010-2015	1 105 075	187 701	100 000
3	Przebudowa ul. Reymonta	2013-2015	1 200 000	50 000	100 000
4	Budowa dróg na osiedlu Miłosna	2013-2015	1 700 000	20 000	800 000
5	Przebudowa układu komunikacyjnego terenu byłej jednostki wojskowej ul. Grudziądzka – 11 Listopada	2014-2015	3 000 000		1 000 000
6	Budowa dodatkowych schodów z kładki PKP	2013-2014	50 000	5 000	45 000
7	Przebudowa ul. Owczej – od ulicy Długiej do ulicy Piastowskiej	2014-2016	2 500 000		125 000
8	Przebudowa ul. Katedralnej				200 000
9	Budowa ciągu pieszo – rowerowego przy ulicy Słonecznej				90 000
10	Przebudowa drogi łączącej ul. Piłsudskiego z ul. Kopernika – zaułek nr 2				80 000
11	Budowa miejsc postojowych i chodnika przy ul. Chrobrego				90 000
12	Budowa miejsc postojowych przy ul. Sztumskiej				45 000
GOSPODARKA MIESZKANIOWA					
13	Termomodernizacja i przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Warszawskiej 42				350 000
14	Przebudowa budynku mieszkalnego przy ul. Plac Plebiscytowy 4				250 000
OŚWIATA I WYCHOWANIE					
15	Budowa szkolnego placu zabaw przy SP 5 w ramach programu rządowego „Radosna Szkoła”	2013-2014	168 000	10 000	158 000
OCHRONA ZDROWIA					
16	Przebudowa pomieszczeń po żłobku na potrzeby Ośrodka Terapii dla dzieci	2012-2015	2 630 000		100 000
GOSPODARKA KOMUNALNA I OCHRONA ŚRODOWISKA					
17	Budowa ścieżki rekreacyjnej od ul. Strumykowej do terenów przemysłowych				750 000
18	Opracowanie planu gospodarki niskoemisyjnej dla m. Kwidzyna na lata 2014-2020				70 000

KULTURA I OCHRONA DZIEDZICTWA NARODOWEGO					
19	Adaptacja zabytkowego dworca PKP na centrum kultury z biblioteką miejską	2012 - 2016	12 384 038	118 779	4 660 746
20	Środki własne niekwalifikowane		868 132	118 779	303 031
21	Środki z Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego		8 320 242		3 148 449
22	Środki krajowe z budżetu państwa		1 468 278		555 609
23	Środki krajowe własne budżetu		1 727 386		653 657
KULTURA FIZYCZNA I SPORT					
24	Budowa zespołu boisk przy SP 4	2013-2014	920 000	10 000	910 000
25	Dolina Liwy – tereny rekreacyjne	2012-2016	3 000 000	41 839	300 000
RAZEM					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie budżetu miasta Kwidzyna na rok 2014

Wydatkowanie budżetowe Kwidzyna dotyczy wielu dziedzin, co jest związane z zakresem zadań Miasta, jako jednostki samorządu terytorialnego. Miasto Kwidzyn wydatkuje środki głównie w kierunku gospodarki mieszkaniowej, gospodarki komunalnej i ochrony środowiska, pomocy społecznej, transportu i łączności oraz kultury fizycznej i sportu. Kierunek przekazywanych środków z budżetu oraz ich wysokość w 2013 roku został zaprezentowany w tabeli poniżej

Tabela. Wydatki z budżetu Miasta Kwidzyna na rok 2014. Stan na 19.12.2013r.

Dział	Kategoria wydatków	Plan na 2014r. Kwota [zł]
010	Rolnictwo i łowiectwo	1 000,00
600	Transport i łączność	9 850 421,00
700	Gospodarka mieszkaniowa	8 736 000,00
710	Działalność usługowa	1 469 200,00
750	Administracja publiczna	9 171 000,00
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	6 330,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	1 796 570,00
757	Obsługa długu publicznego	1 909 244,00
758	Różne rozliczenia	2 551 000,00
801	Oświata i wychowanie	34 321 356,00
803	Szkolnictwo wyższe	103 500,00
851	Ochrona zdrowia	940 000,00
852	Pomoc społeczna	21 406 190,00
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	772 287,00
854	Edukacyjna opieka wychowawcza	730 891,00

900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	13 860 500,00
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	10 578 110,00
926	Kultura fizyczna	11 927 195,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kwidzynie

Zgodnie z Ustawą o dochodach jednostek samorządu terytorialnego z 13 listopada 2003 r. (Dz. U. z 2010r, Nr 80, poz. 526) dochodami gminy są m.in. dochody własne. Dochody te mogą mieć charakter bieżący bądź majątkowy.

Dochody bieżące mogą mieć różne źródło pochodzenia. Należy wyróżnić m.in. dochody stanowiące wpływy z podatków, wpływy z opłat, czy dochody uzyskiwane przez miejskie jednostki budżetowe. Podział przedmiotowy ze względu na źródło pochodzenia dochodów miasta przedstawia poniższa tabela.

Tabela. Dochody Miasta Kwidzyna na rok 2014. Stan na 19.12.2013r.

Dział	Kategoria wydatków	Plan na 2014r. Kwota [zł]
600	Transport i łączność	60 000,00
700	Gospodarka mieszkaniowa	4 376 100,00
710	Działalność usługowa	533 000,00
750	Administracja publiczna	708 221,00
751	Urzędy naczelnych organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	6 330,00
754	Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	300,00
756	Dochody od osób prawnych, osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	71 370 533,00
758	Różne rozliczenia	24 325 723,00
801	Oświata i wychowanie	2 747 327,00
851	Ochrona zdrowia	20 900,00
852	Pomoc społeczna	13 044 817,00
853	Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	31 814,00
900	Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	1 292 310,00
921	Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	71 891,00
926	Kultura fizyczna	1 128 900,00

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Kwidzynie

2.16 Zagospodarowanie przestrzenne i dostępność terenów inwestycyjnych

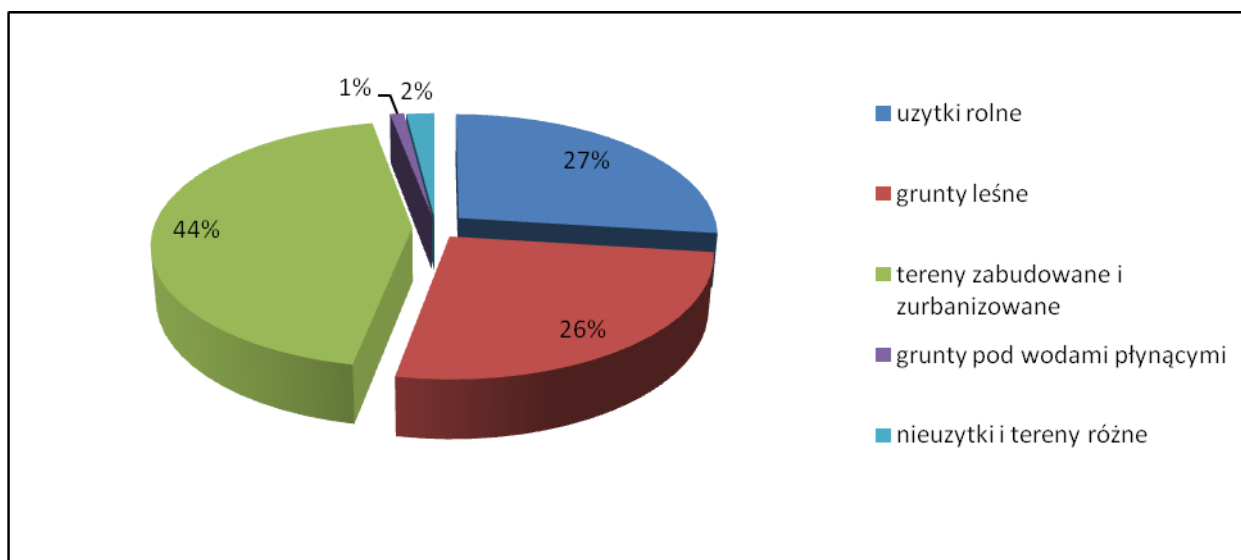
Kwidzyn ze względu na pełnione funkcje mieszkaniowe, usługowe i przemysłowe zaliczony został, obok Tczewa, Malborka, Starogardu Gdańskiego oraz Chojnic, do ośrodków ważnych w strukturze przestrzennej województwa pomorskiego. Dodatkowo na zajmowaną pozycję ośrodka w układzie osadniczym regionu wpływa jego położenie w północno-wschodnim pasie infrastruktury technicznej (Gdańsk – Tczew – Malbork – Kwidzyn – Grudziądz) oraz na trasie drogi krajowej nr 55 relacji Nowy Dwór Gdański – Malbork – Kwidzyn – Grudziądz – Stolno. Dzięki budowie drogi krajowej nr 90 Kwidzyn zyskał stałe połączenie ze szlakami transportowymi o znaczeniu międzynarodowym w układzie północ-południe (autostrada A1 i droga krajowa nr 1/91). Powyższe cechy makroprzestrzenne wraz z historycznymi przemianami struktury przestrzennej doprowadziły do wykształcenia ośrodka miejskiego w obecnym kształcie.

Powierzchnia Miasta Kwidzyna wynosi 22 km². Największy udział w powierzchni miasta zajmują tereny zabudowane i zurbanizowane. Stanowią one niespełna połowę powierzchni Kwidzyna. Na uwagę zasługuje wielkość udziałów powierzchni terenów mieszkaniowych i przemysłowych. Udziały tych funkcji różnią się nieznacznie. Na taką sytuację wpływ ma obecność zakładów papierniczych International Paper Kwidzyn sp. z o.o. Duży udział wykorzystywanych terenów przemysłowych w powierzchni miasta wpływa korzystnie na budżet jednostki. Stosunkowo niewielki udział użytków rolnych w powierzchni miasta jest zagrożeniem dla przestrzennego rozwoju jednostki administracyjnej.

Szczegółowy bilans użytkowania terenów w Kwidzynie przedstawiony został na wykresie.

Wykres. Struktura użytkowania gruntów na terenie Kwidzyna

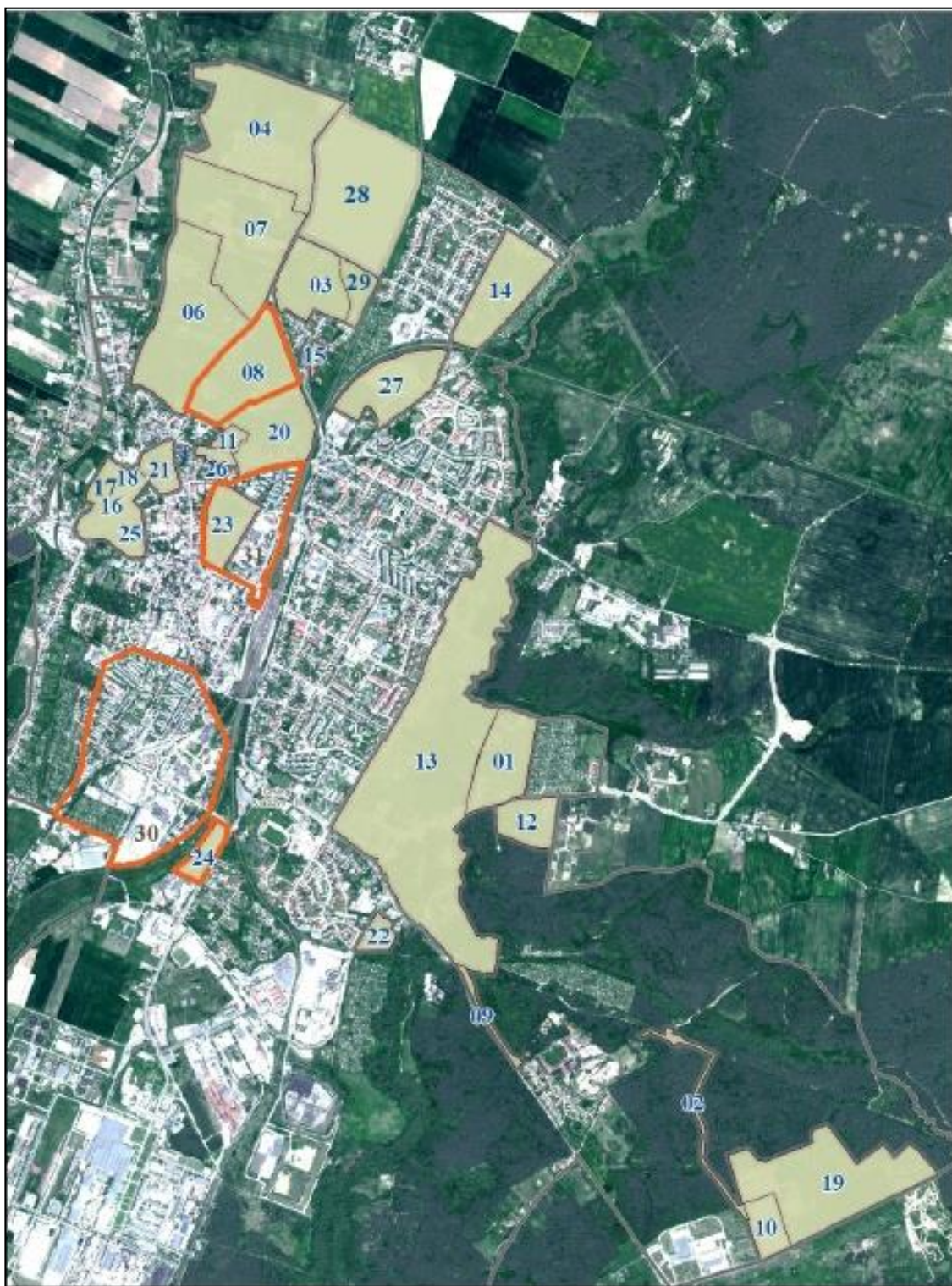

Źródło: Opracowanie własne na podstawie Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kwidzyna.

Na terenie miasta obowiązuje 27 miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. W trakcie sporządzania znajdują się kolejne 4 plany. Część obszarów objętych obowiązującymi planami oraz znajdującymi się w trakcie opracowania koncentruje się w rejonie Starego Miasta i w północnej części Kwidzyna. Pozostałe dokumenty skupiają się głównie na wschodniej części miasta. Tereny zlokalizowane w północnej części miasta, stanowiące potencjalne rezerwy mieszkaniowe, objęte są planami miejscowymi, lub ich sporządzaniem. Funkcją wiodącą dla obowiązujących i sporządzanych planów jest zabudowa mieszkaniowa. Jej uzupełnieniem są funkcje usługowe i urządzeń infrastruktury technicznej.

Obszary objęte MPZP przedstawione zostały na mapie i w tabeli.

Rysunek. Obszary Objęte MPZP i w trakcie sporządzania MPZP

Źródło: Urząd Miejski w Kwidzynie

Tabela. Rejestr MPZP w Kwidzynie

L.p.	Nazwa MPZP
1	CHMIELNA
2	MPZP dla budowy urządzeń infrastruktury technicznej, w tym przewodów i urządzeń ciepłowniczych dla terenu obrębów 18 i 19 miasta Kwidzyna
3	DŁUGA - POŁUDNIE
4	FURMAŃSKA
6	MALBORSKA - POŁUDNIE
7	MALBORSKA - PÓŁNOC
8	MALBORSKA WSCHÓD - zmiana
9	MPZP dla budowy urządzeń infrastruktury technicznej, w tym przewodów i urządzeń gazowych ul. Miłosnej na odcinku od ul. Strumykowej do Osiedla Miłosna
10	TERENY ROZWOJOWE - MIŁOSNA
11	MYLNA I
12	MPZP tereny przy ul. Młynarskiej
13	DOLINA LIWY
14	PIASTOWSKA - OWCZA
15	MPZP RADZYŃSKA POŁUDNIE obejmujący działki nr 298, 299 i część działki nr 296 w obrębie nr 4 w Kwidzynie
16	STARE MIASTO
17	STARE MIASTO - fragment położony przy ul. Braterstwa Narodów i ul. Błogosławionej Doroty
18	STARE MIASTO - w rejonie dawnego Pałacu Regencji w Kwidzynie
19	STREFA PROMOCYJNEGO ROZWOJU
20	WARSZAWSKA - GRANICZNA
21	ULICA ZAMKOWA GÓRA
22	PMPZP dla terenu położonego w Kwidzynie przy ul. Żelaznej (działki nr 34, 35,36/11
23	ŚRÓDMIEŚCIE I
24	MPZP dla terenu położonego w Kwidzynie przy ul. Żwirowej (działki nr 8/16) - zmiana
25	STARE MIASTO w rejonie ul. Targowej i Batalionów Chłopskich
26	MPZP dla terenów przy ul. Mylnej
27	PIASTOWSKA
28	DŁUGA - PÓŁNOC
29	DŁUGA POŁUDNIE I
30	REJON ULICY TORUŃSKIEJ
31	OBSZAR ŚRÓDMIEJSKI

MPZP w trakcie sporządzania

Źródło: Urząd Miejski w Kwidzynie

Klimat proinwestycyjny

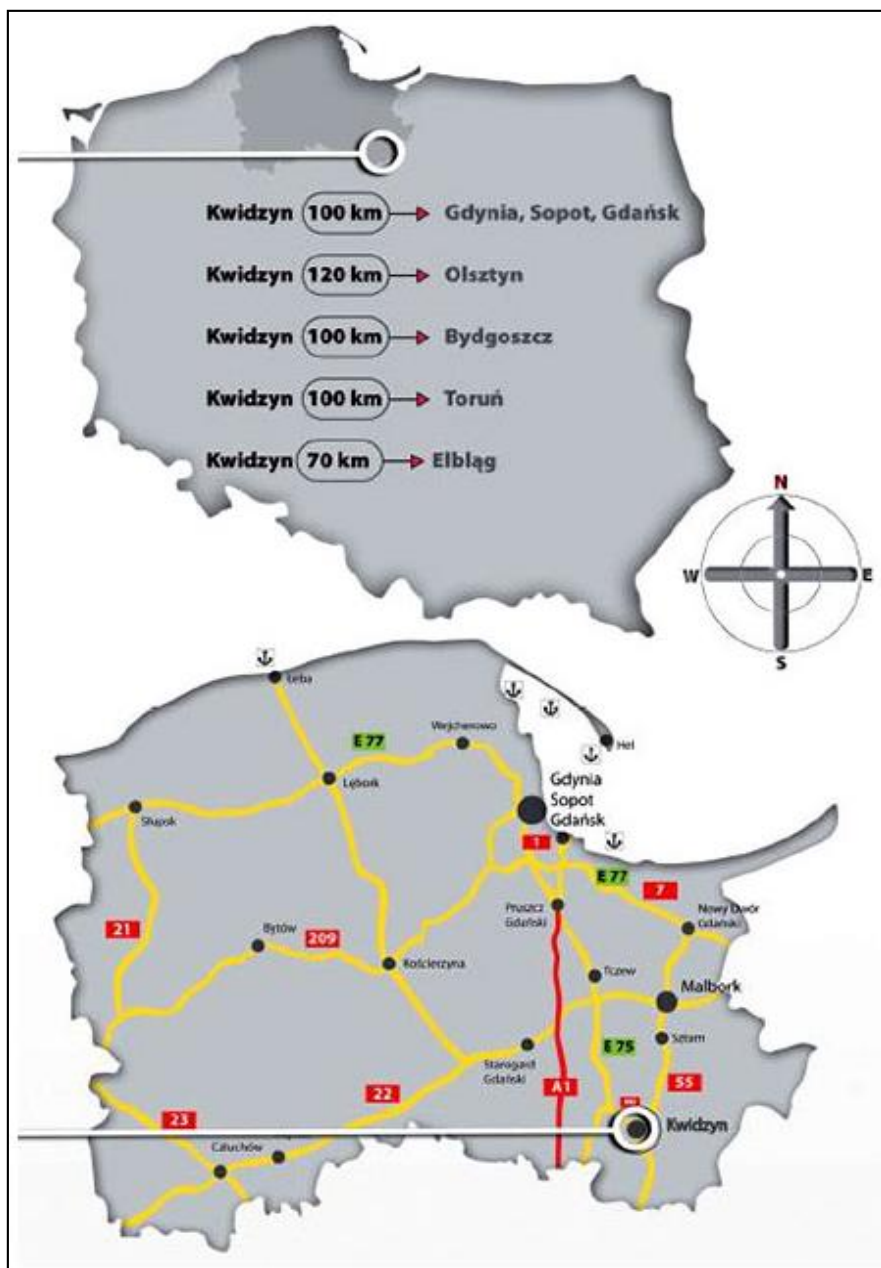
W celu stymulowania inwestycji – zarówno publicznych, jak i prywatnych – miejskie władze samorządowe podejmują szereg inicjatyw w celu wytworzenia w mieście klimatu proinwestycyjnego.

Tworzeniem sprzyjających warunków do powstawania i rozwoju przedsiębiorstw o innowacyjnym charakterze działalności, poprzez zapewnianie im wsparcia infrastrukturalnego, marketingowego, kadrowego oraz finansowego, a także przez oferowanie innych usług dodanych zajmuje się zlokalizowany na terenie miasta Kwidzyński Park Przemysłowo – Technologiczny.

Budowa kompleksu Kwidzyńskiego Parku Przemysłowo – Technologicznego realizowana jest w ramach projektu pn. „Utworzenie Kwidzyńskiego Parku Przemysłowo-Technologicznego z centrum energii odnawialnej” współfinansowanego przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego – Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2007-2013. Teren parku leży na granicy miasta Kwidzyna, który jest dogodnie skomunikowany z Gdańskiem (aglomeracją trójmiejską - ok. 100 km). Jakość komunikacji znacznie polepszyła się w lipcu 2013 r., kiedy to do użytku oddany został most na Wiśle, łączący Kwidzyn z autostradą A1. Najbliższe połączenia międzynarodowe zapewniają: Port Lotniczy Gdańsk im. Lecha Wałęsy oraz porty morskie w Gdańsku i Gdyni.

Lokalizacja Parku przedstawiona została poniżej

Rysunek. Lokalizacja Kwidzyńskiego Parku Przemysłowo – Technologicznego w Polsce i województwie pomorskim

Źródło: www.paiz.gov.pl

Park pełni kluczową rolę dla funkcjonowania lokalnego biznesu umożliwiając nawiązywanie więzi kooperacyjnych i wytwarzanie konkurencyjnych produktów. Spółka Kwidzyński Park Przemysłowo-Technologiczny powstała z inicjatywy instytucji samorządów lokalnych w dniu 22 maja 2006 r. w Górkach (Gmina Kwidzyn), w celu

utworzenia infrastruktury dla rozwoju firm innowacyjnych, w tym w szczególności działających w branży odnawialnych źródeł energii (OZE).

Do najważniejszych usług parku zaliczają się:

- bezpłatne usługi informacyjne i doradcze z zakresu administracyjno – prawnych aspektów podejmowania działalności gospodarczej i pozyskiwania zewnętrznego finansowania,
- doradztwo w zakresie pozyskiwania środków z funduszy Unii Europejskiej,
- bezpłatne usługi informacyjne z zakresu prawa i księgowości
- doradztwo w zakresie transferu technologii,
- pomoc w poszukiwaniu zagranicznych partnerów handlowych.

KPPT wspiera powstawanie i rozwój przedsiębiorstw innowacyjnych, sprzyja rozwojowi przedsiębiorczości oraz budowie gospodarki opartej na wiedzy, a także inicjuje międzyregionalną i międzynarodową współpracę przedsiębiorców. Za pośrednictwem parku realizowane są także szkolenia i formy pomocy osobom poszukującym nowej tożsamości zawodowej. Działanie KPPT nastawione jest na wspomaganie nowopowstałych i pomoc w rozwoju istniejących firm. W tych ramach mieszczą się podstawowe cele jego istnienia:

- Tworzenie instrumentów na bazie obiektu i zaplecza technicznego, wspierających powstawanie nowych miejsc pracy dla bezrobotnych poprzez inkubowanie nowych i rozwój istniejących małych i średnich przedsiębiorstw (działających na rynku nie dłużej niż 1 rok);
- Wspieranie i stosowanie systemu zachęt celem szybkiego wyinkubowania nowych podmiotów gospodarczych;
- Wspieranie wszelkich przedsięwzięć społecznych pozwalających na łagodzenie i usuwanie negatywnych skutków bezrobocia oraz na rzecz wzrostu aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych.

Park oferuje powierzchnie przygotowane do prowadzenia działalności biurowej, biurowo – usługowej, produkcyjnej i magazynowej na korzystnych warunkach dla nowopowstających i rozwijających się małych i średnich przedsiębiorstw, a także usługi

biurowe i profesjonalne doradztwo organizacyjne, ekonomiczne i prawne dla małych i średnich przedsiębiorstw.

Współpraca z Parkiem oznacza szereg korzyści zarówno dla przedsiębiorców, jak i dla całego regionu.

Korzyści dla przedsiębiorców to:

- tworzenie warunków pozwalających na skuteczne ekonomicznie i społecznie prowadzenie działalności gospodarczej na terenie KPPT,
- poprawa konkurencyjności działających na obszarze regionu kwidzyńskiego przedsiębiorców dzięki atrakcyjnym warunkom prowadzenia działalności gospodarczej,
- poprawa wizerunku marketingowego przedsiębiorców działających w KPPT,
- realizacja wspólnych przedsięwzięć oraz konsolidacja małych i średnich przedsiębiorstw,
- możliwość korzystania z różnorodnych usług pomocniczych takich jak doradztwo biznesowe,
- obsługa prawna,
- transfer technologii,
- możliwości wsparcia przedsiębiorstw rozpoczynających działalność,
- wymiana doświadczeń pomiędzy firmami.

Korzyści dla regionu:

- wzrost konkurencyjności gospodarczej regionu poprzez stworzenie warunków do podejmowania inicjatyw gospodarczych
- polepszenie sytuacji społeczno-ekonomicznej społeczności lokalnej,
- zwiększenie wpływów podatkowych dla gmin,
- aktywizacja obszarów przemysłowych, wzmocnienie lokalnej gospodarki i stworzenie nowych miejsc pracy,
- stymulacja rozwoju regionalnego i lokalnego oraz poprawa atrakcyjności inwestycyjnej miast,
- integracja lokalnego środowiska gospodarczego,
- wzrost konkurencyjności regionu.

2.17 Polityka inwestycyjna Miasta Kwidzyna

Aktywna polityka inwestycyjna prowadzona jest w ostatnich latach także przez władze samorządowe Miasta Kwidzyna. Systematycznie zwiększana jest pula wydatków na inwestycje w ramach lokalnego budżetu, co sprawia, że możliwa jest realizacja przedsięwzięć odpowiadających na lokalne potrzeby mieszkańców i pozytywnie podnoszących poziom atrakcyjności gminy w oczach inwestorów.

Realizacja dużej liczby zadań inwestycyjnych nie byłaby możliwa bez wsparcia ze środków pozabudżetowych. Miasto Kwidzyn skutecznie wykorzystuje środki ze źródeł krajowych, jak i wspólnotowych w ramach perspektywy budżetowej 2007-2013. Pozwala to na realizację przedsięwzięć bardziej złożonych i kosztownych, których realizacja wpłynie na jakość życia mieszkańców i atrakcyjność miasta przez najbliższe dekady. Szczególne znaczenie mają tu inwestycje w infrastrukturę wspierającą rozwój gospodarczy oraz infrastrukturę zapewniającą usługi dla ludności. Najważniejsze projekty współfinansowane ze środków zewnętrznych przedstawiono w tabeli poniżej.

Tabela. Realizacja projektów współfinansowanych ze środków zewnętrznych w Kwidzynie w latach 2005-2013

Nazwa zadania	Okres realizacji	Wartość projektu	Źródło współfinansowania	Charakterystyka projektu (ew. w osobnym pliku)
Projekty realizowane przez Miasto				
Współpraca międzynarodowa gmin InterLoc	2011-2014	42 614 000 euro	Program współpracy Transgranicznej Południowy Bałtyk	W realizacji – projekt ma na celu umiędzynarodwić pracę urzędów gmin oraz jednostek podległych w 3 państwach partnerskich tj. Szwecji, Danii i Polsce. W ramach projektu odbywają się spotkania bezpośrednie, w tym wizyty studyjne oraz liczne spotkania internetowe, wypracowywany jest model współpracy międzynarodowej, który następnie będzie udostępniany innym gminom chcącym umiędzynarodwić swoją pracę.

Realizacja zajęć dodatkowych oraz zakup pomocy dydaktycznych w ramach projektu systemowego indywidualizacji procesu nauczania i wychowania dzieci w klasach I-III w kwidzyńskich szkołach podstawowych.	2011-2012	597 874,00 PLN	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Zrealizowany – projekt miał na celu realizację zajęć dodatkowych dla dzieci uzdolnionych oraz dla dzieci z trudnościami w nauce. W ramach projektu przez jeden rok szkolny odbywały się liczne zajęcia dodatkowe, a także został zakupiony do szkół sprzęt komputerowy, multimedialny, meble oraz materiały dydaktyczne.
Cyfrowy Kwidzyn - przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu	2012 - 2014	708 003,00 PLN	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	W realizacji – projekt ma na celu walkę z wykluczeniem cyfrowym, poprzez użyczenie osobom z 41 gospodarstw domowych sprzętu komputerowego z oprogramowaniem przez czas trwania projektu i okres trwałości oraz dostarczenie Internetu i przeszkolenie uczestników projektu z obsługi komputera i Internetu.
Budowa boiska ze sztucznej nawierzchni przy ul. Topolowej w ramach programu "Blisko Boisko"	2007	537363,14 PLN	FRKF,PZU i PZU Życie, Samorząd Województwa	Zgodnie z zasadami programu „Blisko Boisko”
Opracowanie Studium Wykonalności i wniosku aplikacyjnego dla zadania projektu „ROZBUDOWA SYSTEMU KANALIZACJI SANITARNEJ I DESZCZOWEJ ORAZ SIECI WODOCIĄGOWEJ W AGLOMERACJI	2006-2007	135 000,00 PLN	WFOŚiGW	Przedmiotem jest kompleksowa rozbudowa i wymiana systemu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków na terenie aglomeracji Kwidzyn.W ramach projektu przewidywana jest wymiana i rozbudowy systemu kanalizacji sanitarnej i uzupełnienie systemu wodociągowego, likwidacja dwóch lokalnych oczyszczalni ścieków w miejscowości Tychnowy i Baldram. W ramach projektu przewidywany jest

KWIDZYN” przygotowywanego do aplikowania do Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko				<p>także rozdział kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową oraz montaż urządzeń podczyszczających wody opadowe. Beneficjentem środków i właścicielem majątku powstałego w ramach realizacji przedsięwzięcia będzie Przedsiębiorstwo Wodociągowo – Kanalizacyjne w Kwidzynie Sp. z o.o.</p>
Likwidacja niskiej emisji - Zamiana ogrzewania na proekologiczne	2008	155000,00 PLN	WFOŚiGW	<p>Realizacja zadania pn. „ Likwidacja niskiej emisji w mieście Kwidzyn poprzez realizację zadania dotyczącego zamiany ogrzewania na proekologiczne” jest kontynuacją rozpoczętego w 1998 roku „ Miejskiego Programu Likwidacji Niskiej Emisji”, w ramach którego kwidzyński samorząd wspomaga, poprzez dotacje dla osób fizycznych i prawnych, wymianę pieców węglowych na inne, proekologiczne instalacje grzewcze</p>
Budowa kompleksu sportowego w ramach programu "Moje Boisko- Orlik 2012" na Osiedlu Piaستowskiem	2008- 2009	1 233 180,00 PLN	MSiT+ Samorząd Województwa	<p>Zgodnie z zasadami programu „ Moje Boisko-Orlik 2012”</p>
Przebudowa drogi łączącej drogę wojewódzką nr 521 z drogą krajową nr 55 - ulice Wschodnia, Polna w Kwidzynie”	2009- 2010	3 054 829,09 PLN	Narodowy Program Przebudowy Dróg Lokalnych	<p>Przedmiotem inwestycji jest przebudowa 1200 mb drogi łączącej drogę wojewódzka nr 521 z drogą krajową nr 55. W pierwszym etapie wykonano budowę odcinka ulicy od drogi 521 do ul. Mickiewicza. Do realizacji pozostaje przebudowa drogi od ul. Mickiewicza do ul. Sportowej (drogi krajowej nr 55) do nowo wykonanego ronda w drodze krajowej nr 55. Przebudowa ma na celu</p>

				usprawnienie funkcjonowania ruchu drogowego poprzez wykonanie korekty profilu podłużnego i poprzecznego nawierzchni jezdni, chodników oraz elementów pozostających w ścisłym związku z remontem drogi
Budowa boiska sportowego w ramach programu "Moje boisko - Orlik 2012" przy Szkole Podstawowej nr 5 w Kwidzynie"	2009	1 250 000,00 PLN	MSiT+ Samorząd Województwa	Zgodnie z zasadami programu „Moje Boisko-Orlik 2012”
Budowa hali - ujeżdżalni na terenach rekreacyjno - wypoczynkowych "Miłosna" w Kwidzynie	2009-2010	2 950 000,00 PLN	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Przedmiotem inwestycji jest budowa ujeżdżalni dla koni na terenach Spółki z o.o. Tereny Rekreacyjno - Wypoczynkowe „Miłosna” w Kwidzynie. Planowana hala będzie budowana w dwóch etapach. W pierwszym etapie zostanie wybudowana ujeżdżalnia konna o wymiarach 70m x 35m, o wysokości użytkowej w okapie min. 5 metrów i wysokości głównej kalenicy maksymalnie 15 m; kąt nachylenia dachu 25-45%. Architektura budynku została zaprojektowana w odniesieniu do istniejącej historycznej zabudowy kompleksu terenów rekreacyjno-wypoczynkowych oraz do planowanej rozbudowy o dodatkowe skrzydła o rozpiętości ok.12 metrów, które docelowo będą zagospodarowane na widownię i boksy dla koni. Planowany obiekt będzie stanowić uzupełnienie istniejącego kompleksu, który służy do

				uprawiania jeździectwa sportowego i rekreacyjnego.
Budowa składanego lodowiska sezonowego w ramach pilotazowego programu "Biały Orlik" w Kwidzynie na Osiedlu Piastowskim	2010	599 900,00 PLN	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Zgodnie z zasadami programu „Biały Orlik”
Usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest z terenu Miasta Kwidzyna	2011	18341,00 PLN	WFOŚiGW	Program ma za zadanie usuwanie azbestu i wyrobów zawierających azbest stosowanych na terytorium Kwidzyna: 1) usunięcie i unieszkodliwienie wyrobów zawierających azbest; 2) minimalizacja negatywnych skutków zdrowotnych spowodowanych obecnością azbestu 3) likwidacja szkodliwego oddziaływania azbestu na środowisko.
Budowa boisk przy Gimnazjum nr 3 w ramach Programu Moje boisko - Orlik 2012 w Kwidzynie ul. Kamienna	2011-2012	1 109 000,00 PLN	MSiT	Zgodnie z zasadami programu „Moje Boisko-Orlik 2012”
Budowa kompleksu sportowego przy ul. Wiejskiej w Kwidzynie	2006-2012	34 216 209,17 PLN	EFFR, Budżet Państwa	Projekt polega na budowie nowoczesnego kompleksu sportowego o funkcjach: sportowej, rekreacyjnej, kulturalnej i ekspozycyjnej, który przyczyni się do przywrócenia obszarowi zdegradowanemu funkcji społeczno-gospodarczych i udostępnienia nowej atrakcyjnej przestrzeni publicznej o szerokim zakresie wykorzystania. Kompleks będzie miał powierzchnie użytkowa

				3970,9 m2. W jego skład wejdzie budynek hali sportowo-widowiskowej na 1504 miejsca siedzące i budynek pływalni z dużym basenem i zjeżdżalnia.
Projekty realizowane współrealizowane przez miasto lub prowadzone przez inne podmioty				
Parafia Rzymskokatolicka p.w. św. Jana Ewangelisty - Remont dachu Katedry	2006-2007	1.457.819,59	MKiDN, Samorząd Województwa	Zakres niezbędnych prac związanych z odnowieniem pokrycia dachowego na kościele katedralnym obejmuje : rozbiórkę obecnego pokrycia dachu, rozebranie łączenia i obróbek blacharskich, naprawa deskowania oraz naprawa i konserwacja przez przemurowanie korony murów, wykonanie obróbek blacharskich z blachy miedzianej, ułożenie folii paraprzepuszczalnej i finalnie wykonanie pokrycia nową dachówką ceramiczną mnich-mniszka. Przedmiotem zadania jest wykonanie prac związanych z odnowieniem pokrycia dachowego na katedrze kwidzyńskiej, będącej elementem zabytkowego zespołu katedralno- zamkowego z XIV w wpisanego do rejestru zabytków.
Państwowa Szkoła Muzyczna w Kwidzynie	2008	116.959,42	MKiDN	Projekt polega na zakupie nowych instrumentów muzycznych w ramach sekcji: instrumentów klawiszowych, instrumentów dętych i perkusyjnych. Z zakupionych instrumentów korzystać będzie ok. 150 uczniów rocznie.
Projekt dla PWiK - Rozbudowa systemu kanalizacji sanitarnej i deszczowej oraz sieci wodociągowej	2008	36.971.176,8	PO IiŚ	Przedmiotem jest kompleksowa rozbudowa i wymiana systemu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odbioru ścieków na terenie aglomeracji Kwidzyn.W ramach projektu przewidywana jest wymiana i rozbudowy

w aglomeracji Kwidzyn				<p>systemu kanalizacji sanitarnej i uzupełnienie systemu wodociągowego, likwidacja dwóch lokalnych oczyszczalni ścieków w miejscowości Tychnowy i Baldram. W ramach projektu przewidywany jest także rozdział kanalizacji ogólnospławnej na sanitarną i deszczową oraz montaż urządzeń podczyszczających wody opadowe. Beneficjentem środków i właścicielem majątku powstałego w ramach realizacji przedsięwzięcia będzie Przedsiębiorstwo Wodociągowo – Kanalizacyjne w Kwidzynie Sp. z o.o.</p>
-----------------------	--	--	--	---

Źródło: Urząd Miejski w Kwidzynie

2.18 Współpraca z innymi samorządami

Pomorska Specjalna Strefa Ekonomiczna - jedna z czternastu specjalnych stref ekonomicznych położonych na terenie Polski. Utworzona w dniu 11 lipca 2001 roku w wyniku fuzji Specjalnych Stref Ekonomicznych Tczew i Żarnowiec ustanowionych rozporządzeniami Rady Ministrów we wrześniu 1997 roku, na okres 20 lat. Początkowo działała pod nazwą Specjalna Strefa Ekonomiczna Żarnowiec-Tczew, w chwili przyłączenia kolejnych terenów zdecydowano o zmianie nazwy na obecną. Strefa została utworzona na okres dwudziestu lat, co oznacza, że działalność zakończy w 2017 roku. Strefą zarządza spółka o tej samej nazwie, mająca siedzibę w Sopocie.

W skład PSSE wchodzi następujące tereny przemysłowe położone w województwie pomorskim i województwie kujawsko-pomorskim:

- Chojnice,
- Człuchów,
- Grudziądz,
- Kwidzyn,
- Łysomice k. Torunia,

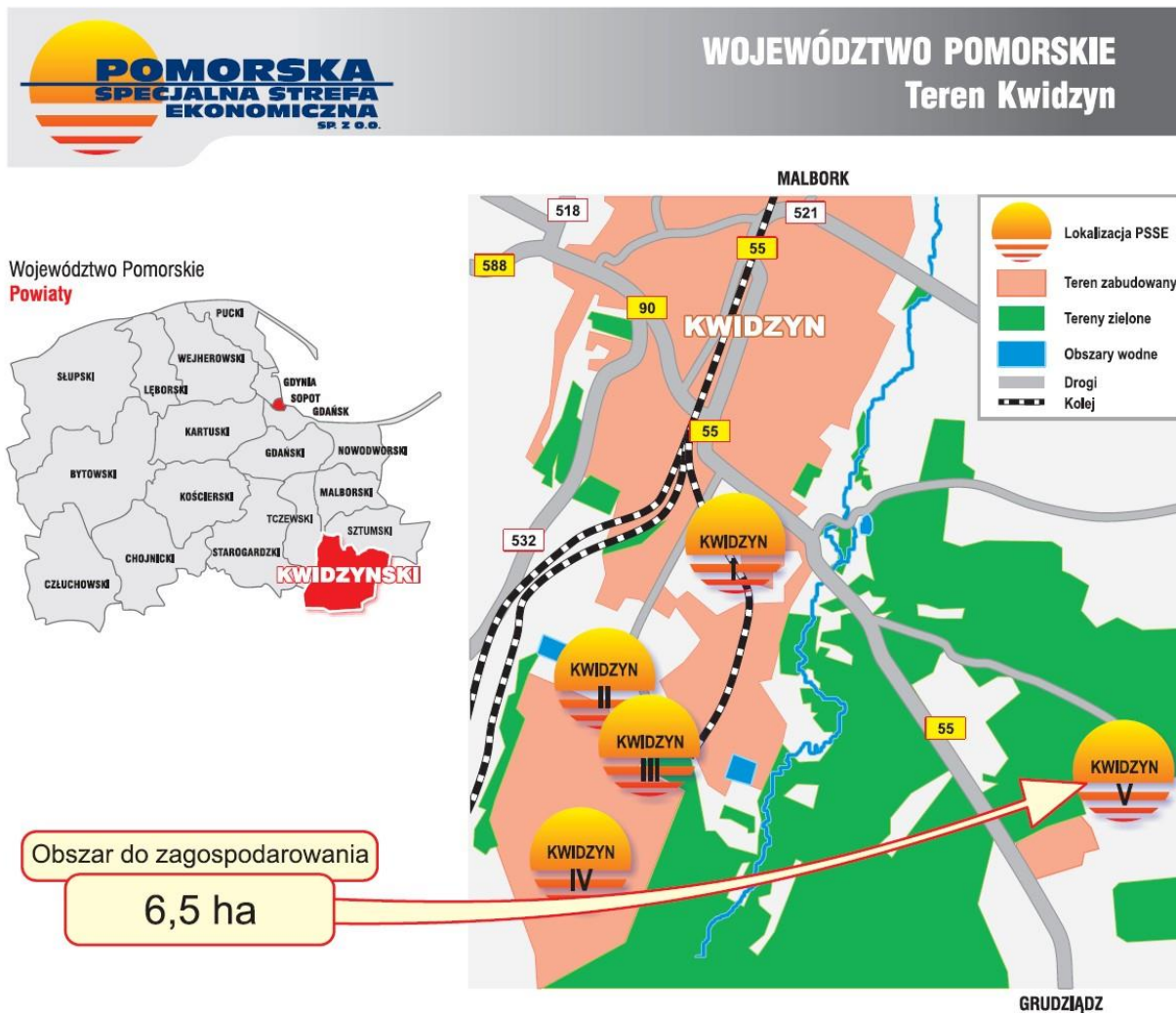
- Malbork,
- Starogard Gdański,
- Sztum,
- Tczew-Czatkowy,
- Tczew-Rokitki,
- Żarnowiec - zlokalizowany w Kartoszyne.

PSSE w Kwidzynie

Obszar PSSE w Kwidzynie obejmuje południowo-wschodnią część miasta. Teren przedzielony jest linią kolejową biegnącą od dworca kolejowego w Kwidzynie do International Paper-Kwidzyn sp. z o.o. Po drugiej stronie linii kolejowej do International Paper-Kwidzyn Sp. z o.o. granica biegnie w kierunku wschodnim (nieczynny tor kolejowy do Kisielic) i dalej południową stroną torów, wyznaczonymi granicami geodezyjnymi, a następnie zachodnią stroną ulicy granica biegnie w kierunku południowym. Powierzchnia terenu PSSE Kwidzyn wynosi 9,99 ha.

W Kwidzynie w ramach PSSE działają następujące zakłady:

- Fabryka Plastików Pomerania Sp. z o.o. - Francja,
- International Paper-Kwidzyn Sp. z o.o. - USA,
- Jabil Circuit Poland Sp. z o.o. - USA,
- Lemahieu Polska Sp. z o.o. – Belgia.

W czerwcu 2008r. Powiat Kwidzyński złożył wniosek w Agencji Wykonawczej ds. Konkurencyjności i Innowacji (EACI) Komisji Europejskiej w Brukseli, a w grudniu 2008r. otrzymał zaproszenie do negocjacji wniosku z EACI.

W związku z tym w czerwcu 2009r. Powiat Kwidzyński podpisał umowę z EACI o dotację z programu Intelligent Energy Europe II (Inteligentna Energia dla Europy) na utworzenie regionalnej agencji energetycznej, a w grudniu 2009r. zostało założone i zarejestrowane Stowarzyszenie Powiślańskiej Regionalnej Agencji Zarządzania Energią. Agencja rozpoczęła formalne działanie 1 marca 2010r.

Do głównych zadań Powiślańskiej Regionalnej Agencji Zarządzania Energią należą promocja efektywnego i racjonalnego zużycia energii, polepszanie efektywności energetycznej, promowanie odnawialnych źródeł energii i ich użytkowania, kompleksowej promocji rozwiązań wydajnych energetycznie w oparciu o korzystne warunki stworzone przez Kwidzyński Park Przemysłowo Technologiczny. Celem tych wszystkich działań jest realizacja dyrektyw unijnych określających docelowe wskaźniki w zakresie efektywności energetycznej i odnawialnych źródeł energii w bilansie energetycznym kraju

Działalnością agencji objęte są obecnie 4 powiaty:

Powiat Kwidzyński

Powiat Malborski

Powiat Sztumski

Powiat Iławski

Partnerami agencji są również:

Kwidzyński Park Przemysłowo- Technologiczny Sp. z o.o.

Bałtycki Klaster Eko-energetyczny

Bałtycka Agencja Poszanowania Energii

Centrum Energii Odnawialnej w Gussing

Województwo Pomorskie (Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego)

- Miasta i powiaty partnerskie
- Agencje energetyczne z Europy
- Szkoły Wyższe

2.19 Współpraca z miastami partnerskimi

Kwidzyn od lat współpracuje z zaprzyjaźnionymi miastami partnerskimi z Polski, Niemiec, Szwecji i Ukrainy.

Miasto współpracuje z niemieckim miastem Celle od 1983 roku, ze Szwedzkim Olofström od 1991 roku oraz z ukraińskim Barem i polskim Gubinem od 1999 roku. Współpraca ta opiera się przede wszystkim na realizowaniu projektów w dziedzinie oświaty, kultury, gospodarki komunalnej, ochrony środowiska i wymiany gospodarczej.

2.20 Pozycja miasta na tle innych ośrodków regionu

W konsekwencji działań w zakresie polityki miejskiej na szczeblu europejskim i krajowym, a także w związku z rekomendacjami zawartymi w *Planie zagospodarowania przestrzennego województwa pomorskiego*, mając na uwadze prace nad aktualizacją *Strategii rozwoju województwa pomorskiego 2020* oraz dalsze działania związane z programowaniem regionalnym w zakresie przygotowania *Regionalnego Programu Operacyjnego dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020*, Zarząd Województwa Pomorskiego uchwałą Nr 80/16/11 z dnia 27 stycznia 2011 r. przystąpił do sporządzenia *Koncepcji zrównoważonej polityki miejskiej województwa pomorskiego*. Zgodnie z treścią uzasadnienia przyjęcia ww. uchwały *Koncepcja* służyć ma przede wszystkim sformułowaniu zasad i priorytetów prowadzenia polityki miejskiej na poziomie regionalnym. Określony został merytoryczny zakres *Koncepcji*, obejmujący:

- diagnozę sytuacji społeczno-gospodarczej i przestrzennej miast województwa pomorskiego uwzględniającą, w uzasadnionych przypadkach ich otoczenie funkcjonalne;
- cele rozwojowe miast wraz z wytycznymi i rekomendacjami do wojewódzkich i krajowych dokumentów strategicznych;
- propozycje zasad, priorytetów i kierunków interwencji w układzie terytorialnym.

Koncepcja zrównoważonej polityki miejskiej województwa pomorskiego stanowi załącznik do uchwały nr 247/226/13 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 5 marca 2013 r.

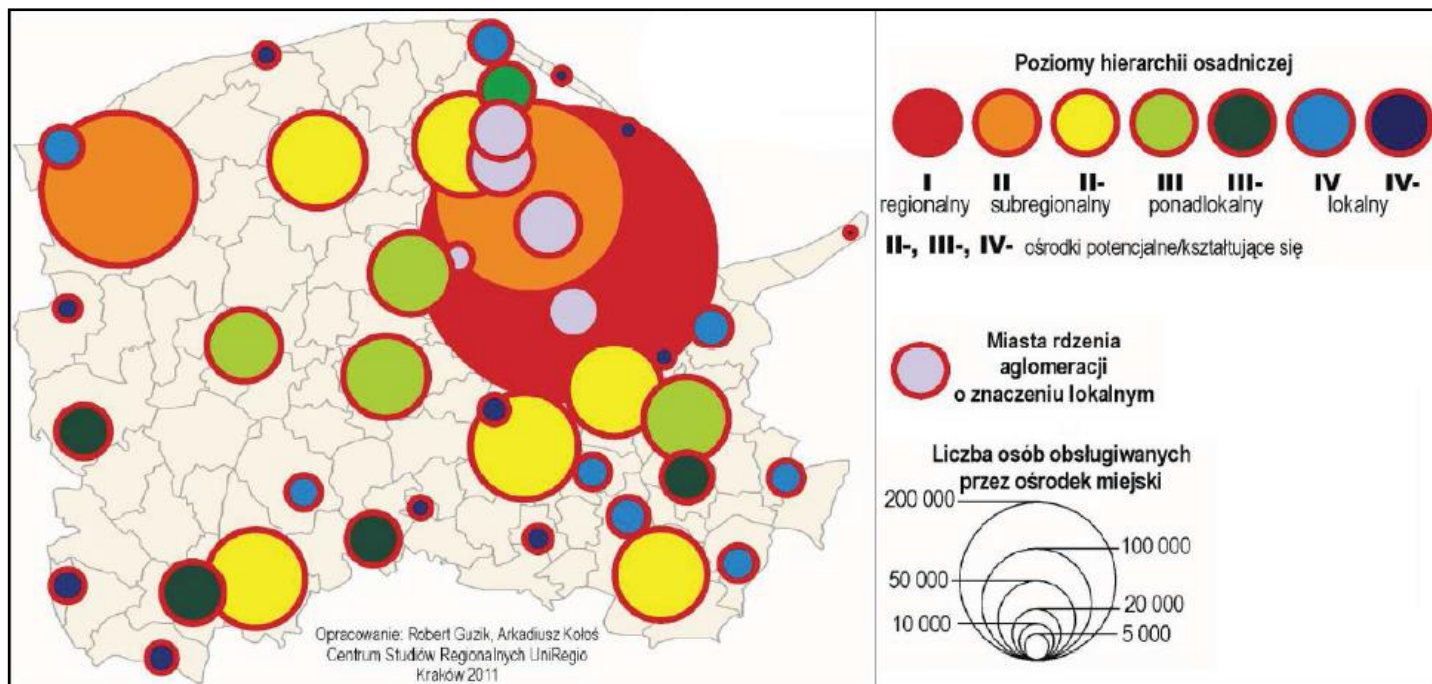
W dokumencie tym przeanalizowano kierunki rozwoju sieci osadniczej regionu. Wskazano, iż strefa suburbanizacji Kwidzyna jest stosunkowo mała i w ostatnich latach rozciąga się na gminy Kwidzyn i Sadlinki. W ostatnich latach zauważalny jest proces osiedlania się mieszkańców miasta na tych obszarach.

W zestawieniu analizującym rangę poszczególnych miast województwa pomorskiego, Kwidzyn otrzymał rangę II-, przy czym wielkość ciężenia do miasta określoną w osobach oszacowano na poziomie 69 350. Zgodnie z zapisami dokumentu Kwidzyn (ze względu na siłę i jakość powiązań) nie nadaje się do roli ośrodka regionalnego I rzędu. Dodatkowym czynnikiem przeciwko zasadności kreowania Kwidzyna do roli ośrodka regionalnego jest bliskość ponad dwukrotnie większego Grudziądza (zaledwie 30 km), istniejące na tym obszarze transgraniczne powiązania funkcjonalne, a także dokonywana poprawa dostępności do Trójmiasta, Tczewa i Starogardu Gdańskiego w wyniku oddania do użytku przeprawy mostowej pod Kwidzynem.

Poniższa ilustracja przedstawia rangę Kwidzyna na tle zaplecza usługowego miast regionu i ich poziomów hierarchii osadniczej.

Rysunek. Zaplecze usługowe miasta i poziomy hierarchii osadniczej

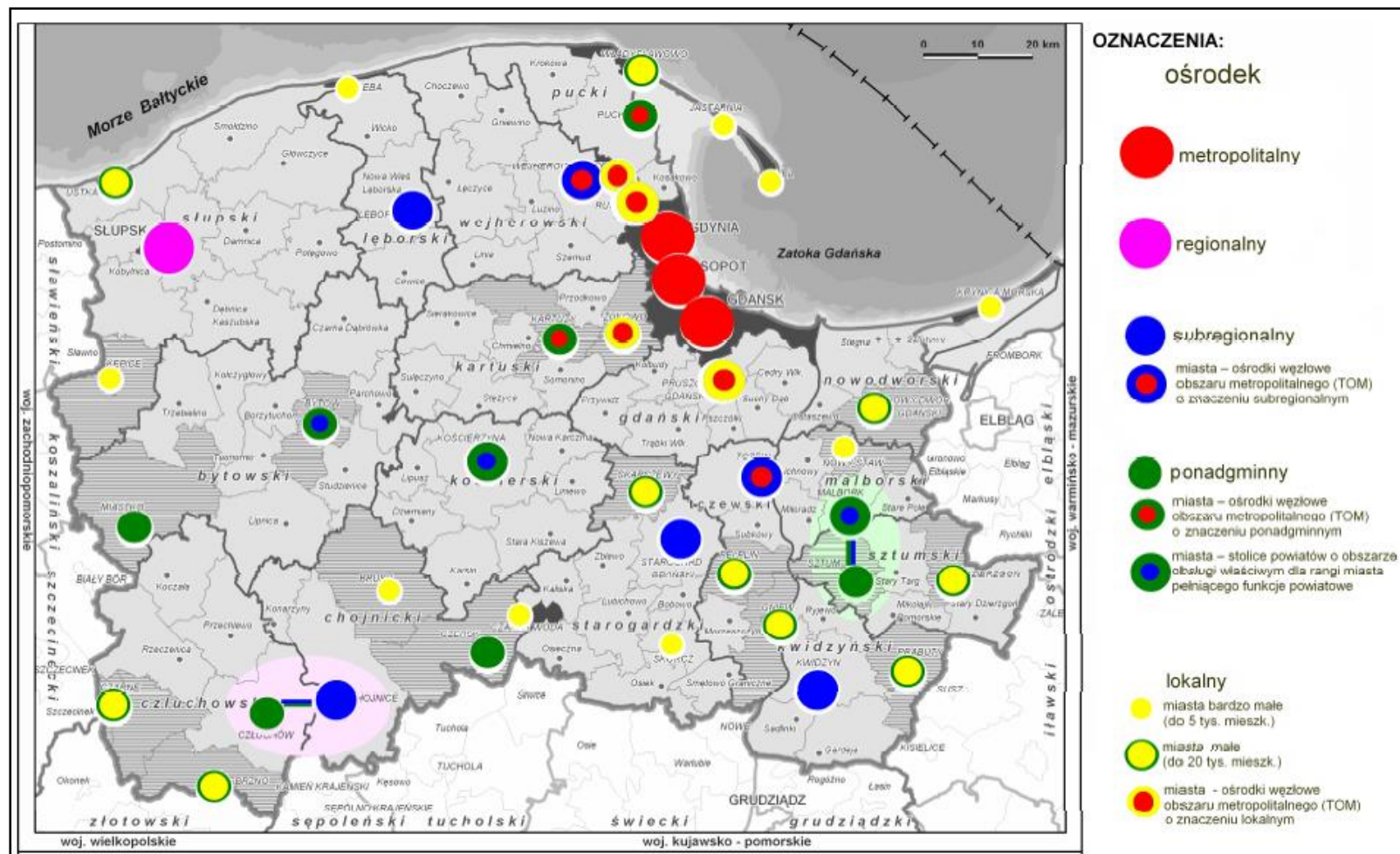
Źródło: *Koncepcja zrównoważonej polityki miejskiej województwa pomorskiego*

Jako ośrodek rangi II- Kwidzyn znalazł się wśród miast ponadlokalnych i subregionalnych, wokół których ukształtowano jeden z dziewięciu miejskich ośrodków funkcjonalnych (MOF). Zgodnie ze wskazaniem Koncepcji obszar oddziaływania MOF obejmuje miasta i gminy powiatu kwidzyńskiego z wyłączeniem gminy Ryjewo.

W ramach Koncepcji dokonano również próby hierarchizacji ośrodków w świetle ich potencjału usługowego. W ramach tego podziału Kwidzyn został określony, obok Tczewa, Wejherowa, Starogardu Gdańskiego, Chojnic i Lęborka, jako ośrodek subregionalny. Oznacza to, iż jest on miejscem lokowania usług ponadpodstawowych średniego rzędu, właściwych dla poziomu podregionu.

Znaczenie Kwidzyna jako subregionalnego ośrodka miejskiego na tle regionu wskazuje poniższa ilustracja.

Rysunek. Hierarchia ośrodków miejskich w świetle ich rangi i zaplecza usługowego

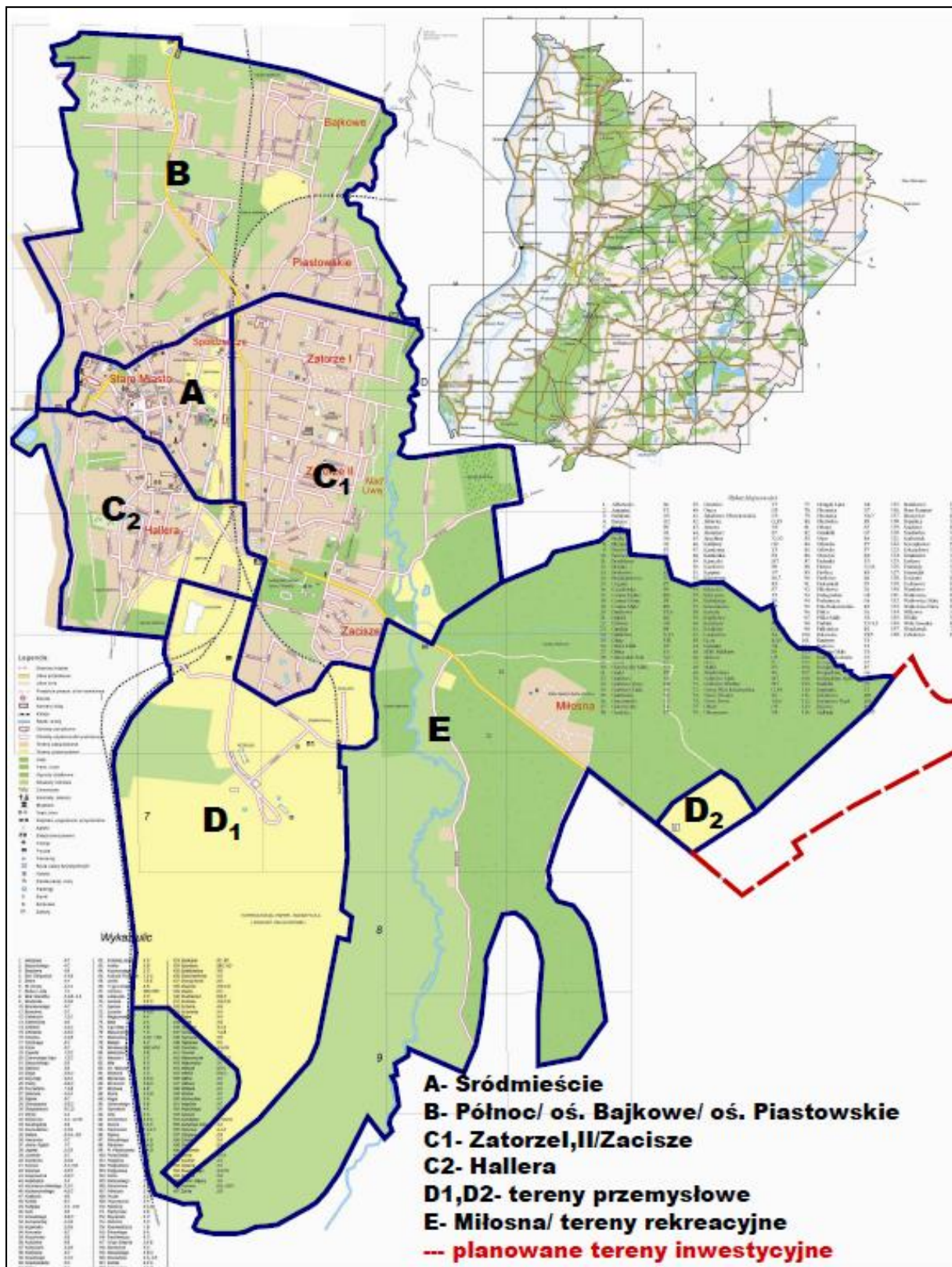

Źródło: Koncepcja zrównoważonej polityki miejskiej województwa pomorskiego

3. Analiza obszarów problemowych

Na podstawie powyższej diagnozy sytuacji społeczno - gospodarczej Miasta Kwidzyna, została przeprowadzona charakterystyka poszczególnych obszarów problemowych. Wskazano przybliżoną liczbę mieszkańców, główne funkcje, przybliżoną liczbę osób pobierających świadczenia z pomocy społecznej, instytucje publiczne oraz infrastrukturę społeczną. Ponadto po konsultacjach z przedstawicielami samorządu oraz mieszkańców wskazano mocne i słabe strony danego obszaru.

Rysunek. Lokalizacja obszarów problemowych na terenie Miasta Kwidzyna

Źródło: opracowanie własne

Obszar A – Śródmieście

Zakres obszaru:	<ul style="list-style-type: none"> • Obszar obejmujący teren historycznego Starego Miasta. • Obszar po zachodniej stronie ulicy Grudziądzkiej i Batalionów Chłopskich oraz po zachodniej stronie od linii kolejowej i wschodniej stronie ulic Braterstwa Narodów i Warszawskiej.
Liczba mieszkańców:	5757
Funkcja obszaru:	Historyczna, administracyjna, mieszkaniowa, handlowo- usługowa, rekreacyjno- turystyczna
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	953
Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie obszaru (dane na 31.12.2012)	254
Charakterystyka obszaru:	<p>Obszar śródmieścia stanowi historyczna część miasta wzbogacona o zaplecze usługowo – administracyjne oraz społeczno– kulturalne. W obszarze tym znajdują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zamek Krzyżacki, • budynki administracji publicznej: Urząd Miasta, Starostwo Powiatowe, Urząd Skarbowy, Urzędy Pocztove, Komenda Powiatowa Policji czy Urząd Stanu Cywilnego, • obiekty użyteczności publicznej: placówki ochrony zdrowia, szkoły i przedszkola, dworce, kościoły, lokale gastronomiczne, obiekty handlowe i noclegowe kompleks sportowy.
Mocne strony:	<ul style="list-style-type: none"> • Tereny atrakcyjne turystycznie • Walory krajobrazowe i historyczne • Przestrzeń dla rozwoju przedsiębiorczości • Handel i usługi • Bliskość instytucji publicznych • Rewitalizowane Stare Miasto • Rozbudowa starego miasta • Dobra przepustowość ulic (ronda) • Życie kulturalne • Życie edukacyjne
Słabe strony:	<ul style="list-style-type: none"> • Brak dostatecznej liczby miejsc parkingowych • Niska spójność architektoniczno-przestrzenna • Brak terenów inwestycyjnych • Brak ścieżek rowerowych • Niedostateczna ilość usług gastronomicznych (szczególnie w okresie letnim) • Brak oznakowania dla turysty • Niedostateczne wykorzystanie potencjału turystycznego

Obszar B – Północ/os. Bajkowe/os. Piastowskie

Zakres obszaru:	<ul style="list-style-type: none"> Obszar mieszkaniowy budownictwa jednorodzinnego i wielorodzinnego znajdujący się w północnej części miasta, sąsiadujący z centrum, przez jego środek przebiega droga krajowa nr 55 oraz linia kolejowa, Główne ulice obszaru: Malborska, Furmańska, Piastowska, Władysława Jagiełły, Warszawska
Liczba mieszkańców:	9586
Funkcja obszaru:	<ul style="list-style-type: none"> Mieszkaniowo- rekreacyjna
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	803
Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie obszaru (dane na 31.12.2012)	133
Charakterystyka obszaru	<p>Obszar o dużej koncentracji zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej.</p> <p>W granicach obszaru znajdują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> Obiekty użyteczności publicznej: handlowe, usługowe, gastronomiczne, placówki ochrony zdrowia, tereny rolnicze, tereny zieleni urządzonej (ogródki działkowe), tereny przemysłowe, cmentarz komunalny.
Mocne strony:	<ul style="list-style-type: none"> Dobre położenie wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych Bliskość handlu i usług Bliskość terenów atrakcyjnych krajobrazowo Możliwość przestrzenna rozwoju Najmniej zurbanizowany teren
Słabe strony:	<ul style="list-style-type: none"> Nierozwinięty stan infrastruktury drogowej i pieszej, Najmniej rozwinięta infrastruktura (szczególnie drogowa),

Obszar C1 – Zatorze I, II/Zacisze

Zakres obszaru:	Obszar położony po wschodniej stronie linii kolejowej i ulicy Grunwaldzkiej oraz na południe od ulicy Warszawskiej, w granicach obszaru przepływa rzeka Liwa	
Liczba mieszkańców:		16074
Funkcja obszaru:	mieszkaniowa, usługowa, sportowo- rekreacyjna	
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:		1227
Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie obszaru (dane na 31.12.2012)		229
Charakterystyka obszaru:	<p>Tereny zabudowy mieszkaniowej jedno i wielorodzinnej z dużą liczbą pałacyków oświatowych, obiektów sportowych i rekreacyjnych. W granicach obszaru znajdują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Obiekty użyteczności publicznej: szkoły, przedszkola, punkty handlowo – usługowe, lokale gastronomiczne oraz noclegowe, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, • Obiekty i kompleksy sportowe. 	
Mocne strony:	<ul style="list-style-type: none"> • Dobre warunki dla rozwoju przemysłu • Przestrzeń sprzyjająca rozwojowi handlu i usług • Nowoczesne obiekty sportowo-rekreacyjne • Potencjał rekreacyjny obszaru wzdłuż rzeki Liwy • Dogodne położenie komunikacyjne wzdłuż DK 55 	
Słabe strony:	<ul style="list-style-type: none"> • Peryferyjne położenie terenów rekreacyjnych w stosunku do obszarów mieszkaniowych • DK 55 – niskie bezpieczeństwo 	

OBSZAR C2 - Hallera	
Zakres obszaru:	Obszar położony po zachodniej stronie ulic Toruńskiej i Grudziądzkiej oraz po wschodniej stronie rzeki Liwy stanowiącej granicę miasta. Na północ obszar sięga ulic Górnej i Wiślanej
Liczba mieszkańców:	5357
Funkcja obszaru:	mieszkaniowa, administracyjna, usługowa, rekreacyjna,
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	663
Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie obszaru (dane na 31.12.2012)	161
Charakterystyka obszaru:	Obszar Hallera obejmuje tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej oraz tereny użyteczności publicznej i zieleni urządzonej. W obszarze tym znajdują się m. in.: Urząd Gminy Kwidzyn, Powiatowy Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, obiekty ochrony zdrowia, ogródki działkowe, obiekty oświatowe i sportowe
Mocne strony:	<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość starego miasta, • Tereny atrakcyjne turystycznie • Walory krajobrazowe i historyczne • Handel i usługi • Bliskość instytucji publicznych • Potencjał rekreacyjny obszaru wzdłuż rzeki Liwy • Życie edukacyjne
Słabe strony:	<ul style="list-style-type: none"> • Bliskość terenów przemysłowych, • Niedostateczny stan dróg

Obszar D – tereny przemysłowe

Zakres obszaru:	Obszar Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie Kwidzyna
Liczba mieszkańców:	93
Funkcja obszaru:	Przemysłowo- usługowa
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	16
Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie obszaru (dane na 31.12.2012)	15
Charakterystyka obszaru:	<p>Obszar obejmujący przemysłowe tereny miasta, na którym znajdują się:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zakłady przemysłowe: International Paper Kwidzyn sp. z o.o., JabilCircuit Poland Sp. z o.o., Lacroix Electronics Sp. z o.o., Warmińskie Zakłady Przetwórstwa Owocowo – Warzywnego Kwidzyn S.A., Mix S.A. • Obiekt ochrony zdrowia, • Urząd Celny w Gdańsku, oddział w Kwidzynie, • Zakład Karny, • Lądowisko dla helikopterów,
Mocne strony:	<ul style="list-style-type: none"> • Dobre warunki dla rozwoju przemysłu, • Obszar SSE • Przestrzeń sprzyjająca rozwojowi przemysłu i usług • Nowe tereny inwestycyjne • Dobra dostępność drogowa i kolejowa (bocznicą) • Bliskość centrum miasta
Słabe strony:	<ul style="list-style-type: none"> • Zanieczyszczenie powietrza i hałas • Niskie walory urbanistyczne • Zły stan dróg

Obszar E – Miłosna	
Zakres obszaru:	Południowo – wschodnia część miasta Kwidzyna, zalesione i bogate w tereny atrakcyjne przyrodniczo i rekreacyjnie
Liczba mieszkańców:	283
Funkcja obszaru:	Turystyczno- rekreacyjna, krajobrazowa
Liczba osób pobierających świadczenia pieniężne z pomocy społecznej:	36
Liczba przestępstw stwierdzonych na terenie obszaru (dane na 31.12.2012)	7
Charakterystyka obszaru:	<p>Obszar leśnictwa Miłosna bogaty w tereny leśne, rekreacyjno – wypoczynkowe oraz w niewielkim stopniu tereny zabudowy mieszkaniowej i usługowej.</p> <p>W obszarze tym znajdują się m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kompleks rekreacyjno- wypoczynkowy Miłosna, • Tor motocrossowy, • Przedsiębiorstwo Wodociągowo –Kanalizacyjne Kwidzyn Sp. z o.o.
Mocne strony:	<ul style="list-style-type: none"> • Komfortowe warunki zamieszkania (niski poziom hałasu) • Dobre warunki dla rozwoju przemysłu, • Przestrzeń sprzyjająca rozwojowi przemysłu, handlu i usług • Tereny inwestycyjne
Słabe strony:	<ul style="list-style-type: none"> • Znaczne oddalenie od centrum miasta, • Bliskość terenów przemysłowych, • Niska dostępność usług • Zły stan infrastruktury

4. Wyniki badania ankietowego

Celem przeprowadzonego badania ankietowego było zebranie opinii mieszkańców miasta Kwidzyna na temat jakości życia oraz kierunków rozwoju miasta.

Dla pozyskania informacji ze wskazanej tematyki wykorzystano metodę badania ankietowego. Zastosowanie tej metody umożliwiło zebranie danych pozwalających na przedstawienie wyczerpującej charakterystyki stanu miasta Kwidzyna oraz poznanie oczekiwań mieszkańców w zakresie wizji przyszłości.

Badanie odbywało się w dniach 28.10.2013 do 12.11.2013 na terenie całego Miasta Kwidzyna wśród mieszkańców. Udział w badaniu wzięło 389 mieszkańców. Kwestionariusz składał się z 4 pytań zamkniętych, w których mieszkańcy wskazywali największe atuty oraz czynniki warunkujące sukces rozwojowy miasta Kwidzyna, a także oceniali obecny stan infrastruktury i usług społecznych oraz wskazywali braki związane z nimi na terenie całego miasta oraz w swoim regionie.

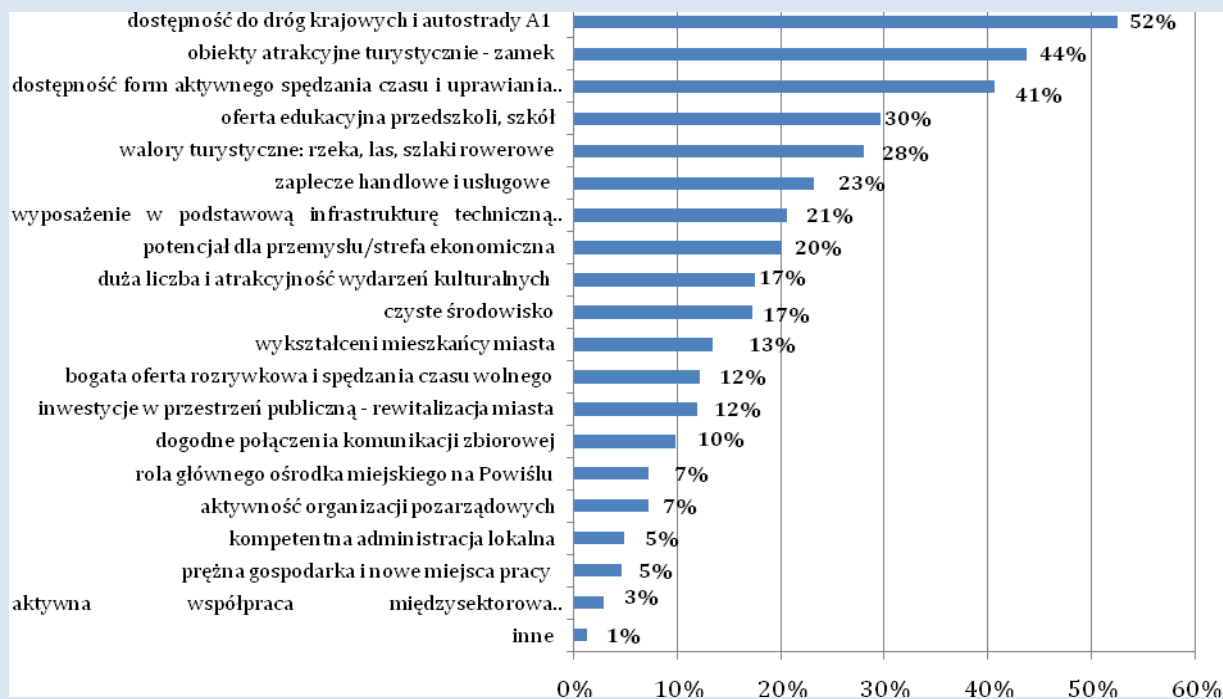
Ankiety były dystrybuowane wśród mieszkańców Kwidzyna przez uczniów klasy o profilu dziennikarskim I Liceum Ogólnokształcącego w Kwidzynie.

Wyniki ankiety stały się podstawą do opracowania analizy SWOT, określenia celów strategicznych i operacyjnych oraz wskazania programów operacyjnych mających na celu wdrożenie Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku.

Na kolejnych stronach zaprezentowano wyniki badania ankietowego przeprowadzonego wśród mieszkańców.

SFERA: IDENTYFIKACJA POTRZEB I OCZEKIWAŃ MIESZKAŃCÓW

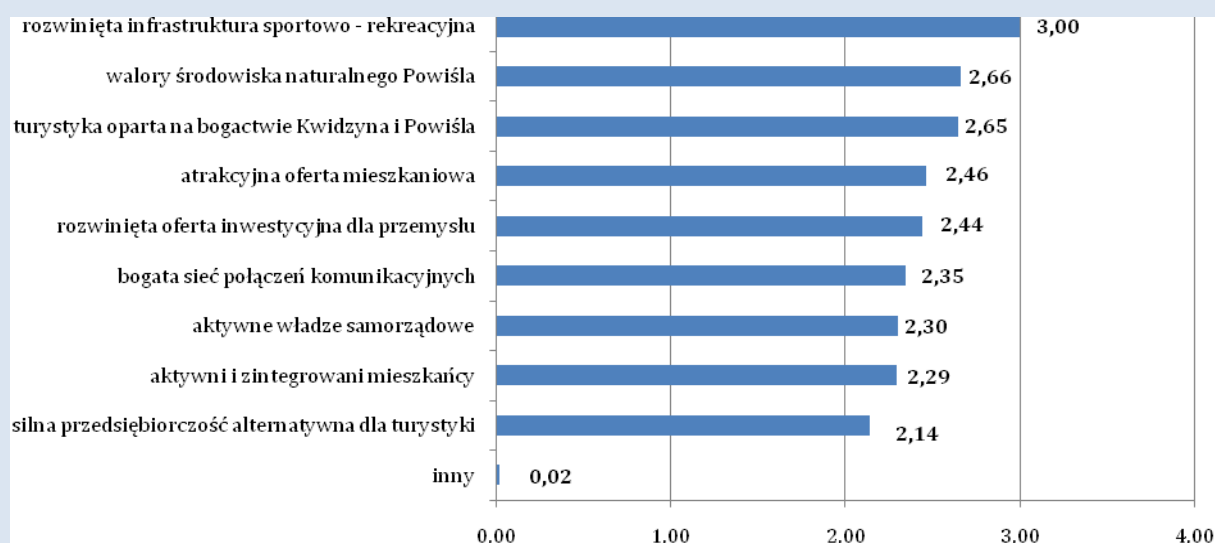
1. Proszę określić co wg Pani/Pana jest obecnie największym atutem Miasta Kwidzyna: (proszę zaznaczyć od 1 do 5 odpowiedzi)

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 1

W badanej grupie respondentów wyraźnie zaznaczył się pogląd, że największym atutem Miasta Kwidzyna jest jego dostępność do dróg krajowych i autostrady A1 (52%). Warto podkreślić również znaczenie obiektów atrakcyjnych turystycznie, do których należy między innymi zamek (44%). Na uwagę zasługuje również wskazanie na trzecim miejscu zalety jaką jest dostępność wielu form aktywnego spędzania czasu i uprawiania sportu (41%).

2. Proszę określić co wg Pani/Pana wyznacza przyszły sukces rozwojowy Miasta Kwidzyna (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 4)

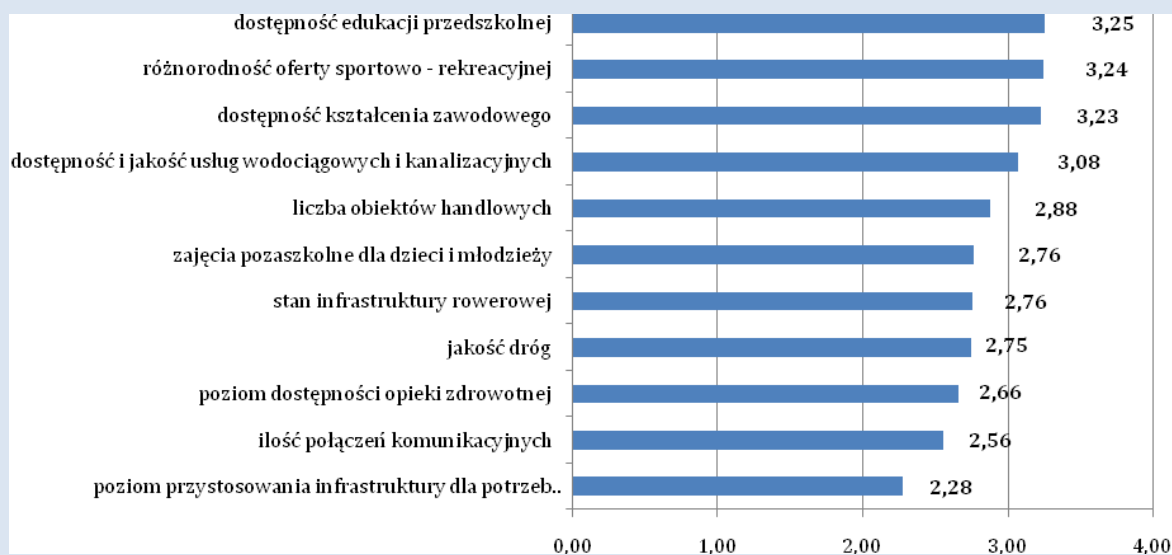
Omówienie odpowiedzi: Pytanie 2

Zdaniem ankietowanych najważniejszym czynnikiem warunkującym przyszły sukces rozwojowy miasta Kwidzyna jest rozwinięta infrastruktura sportowo - rekreacyjna (3,00). Wpływ na to miały na pewno liczne w ostatnich latach inwestycje w infrastrukturę sportowo-rekreacyjną miasta i podniesienie tym samym rangi sportu w polityce samorządu. Respondenci podkreślili także znaczenie walorów środowiska naturalnego Powiśla (2,66) oraz turystyki opartej na bogactwie miasta i regionu (2,65). Równie ważną rolę w rozwoju Kwidzyna odgrywa atrakcyjna oferta mieszkaniowa. Co zauważalne, mniejszą wagę mieszkańcy przykładają do wyzwolenia energii społecznej i wykorzystania potencjału lokalizacyjnego.

3. Proszę ocenić stan infrastruktury i usług społecznych w mieście i w swoim regionie: (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5)

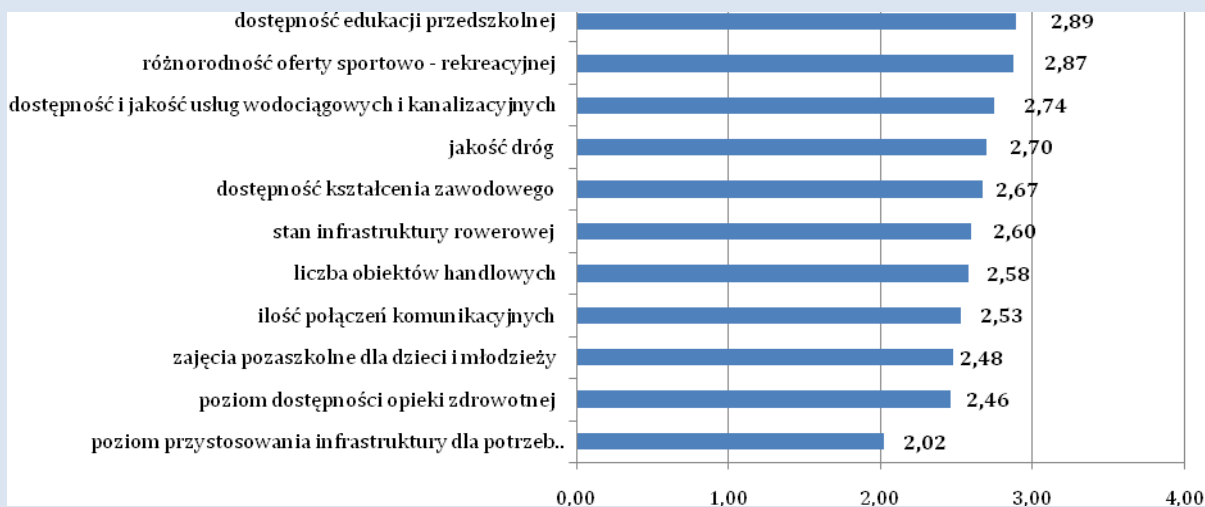
W MIEŚCIE KWIDZYNI

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 3

Badana grupa respondentów zadowolająco ocenia stan zasobów infrastruktury i usług społecznych w mieście Kwidzynie. Ankietowani najwyżej ocenili dostępność edukacji przedszkolnej (średnia ocen 3,25), a także różnorodność oferty sportowo - rekreacyjnej (3,24). Wysoko oceniono również dostępność kształcenia zawodowego (3,23) a także dostępność i jakość usług wodociągowych i kanalizacyjnych (3,08).

W MOIM REJONIE

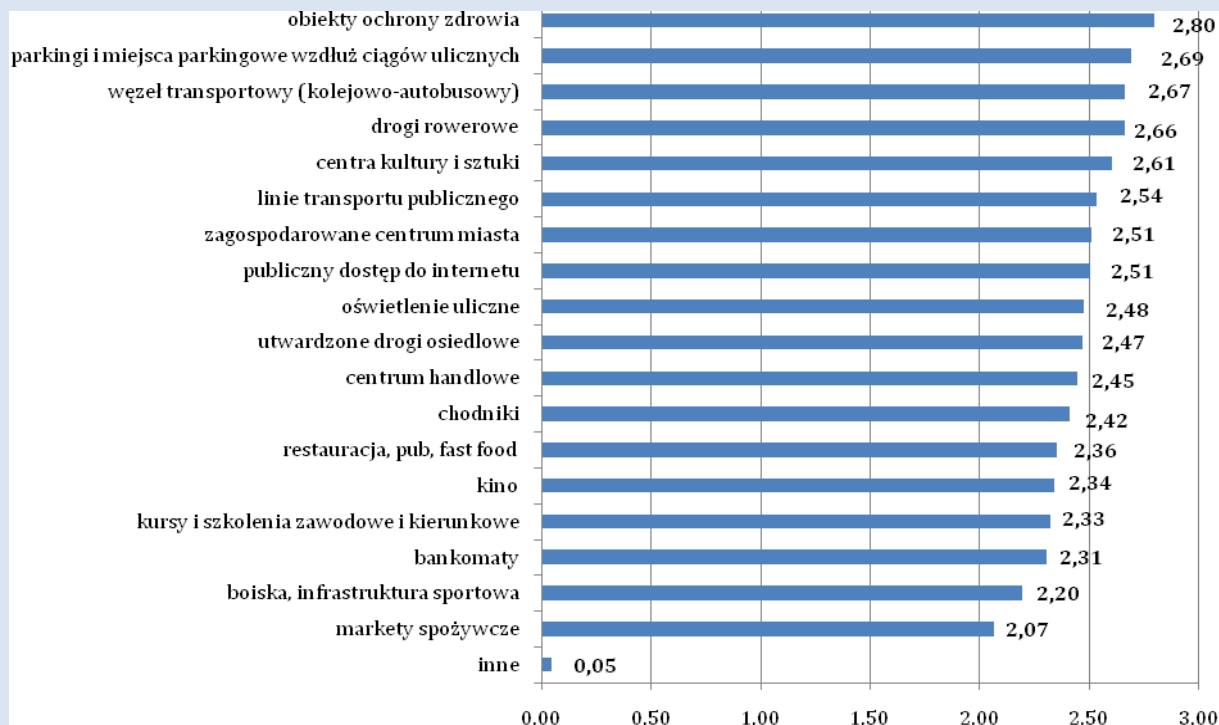

Omówienie odpowiedzi: Pytanie 3

Respondenci postrzegają sytuację w swoim rejonie w sposób bardzo zbliżony do oceny przyznawanej w stosunku do całego Kwidzyna. W tym przypadku cztery pierwsze wskazania pokrywają się z nieznacznymi przesunięciami miejsc. Warto podkreślić, że mimo iż kolejność wskazań jest podobna, w przypadku oceny dotyczącej swojego rejonu zamieszkania – ocena w sposób dostrzegalny spada.

4. W jakim stopniu wg Pani/Pana brakuje w mieście i w Pani/Pana rejonie następujących usług społecznych i obiektów infrastruktury społecznej (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5)

W MIEŚCIE KWIDZYNI

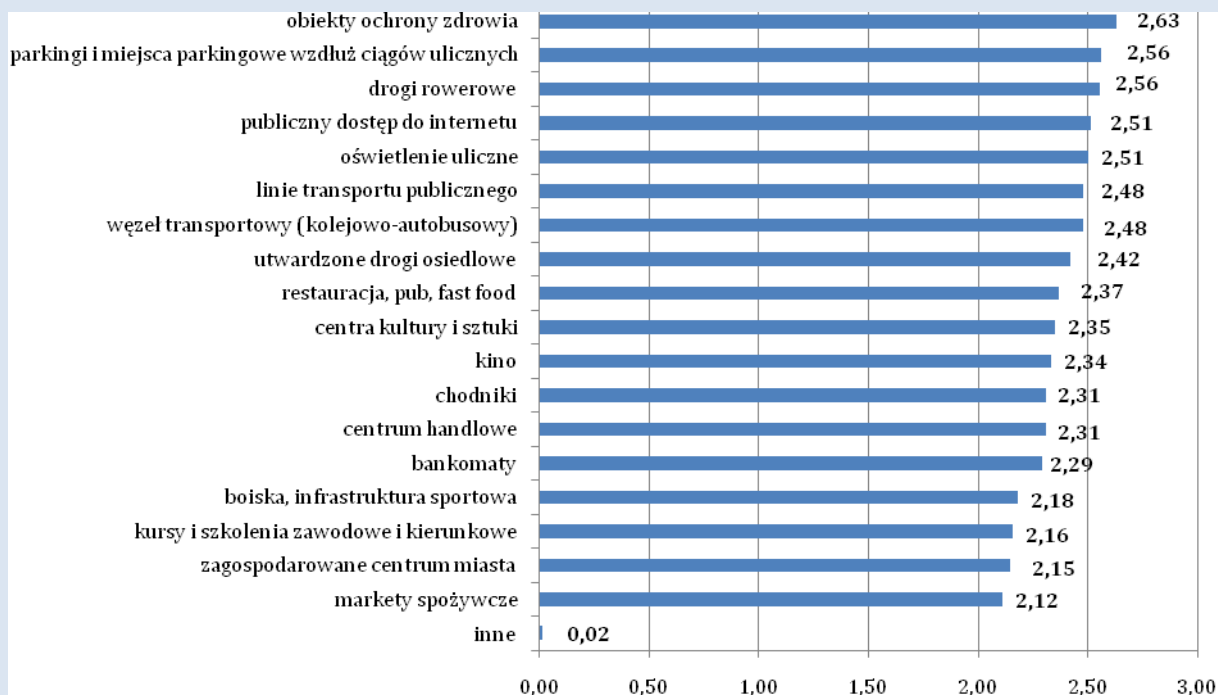
Omówienie odpowiedzi: Pytanie 4

Zdaniem ankietowanych w Kwidzynie brakuje przede wszystkim obiektów ochrony zdrowia (2,80) oraz parkingów i miejsc parkingowych wzdłuż ciągów ulicznych (2,29). Odczuwalny jest także brak węzła transportowego integrującego komunikację kolejową z autobusową (2,67).

Mieszkańcy wskazali także postulat dotyczący budowy dróg rowerowych (średnia 2,66), a także zwrócili uwagę na fakt, iż na terenie miasta brakuje centrum kultury i sztuki (2,61) oraz linii transportu publicznego (2,54). Wskazano także konieczność zagospodarowania centrum (2,51).

W MOIM REJONIE

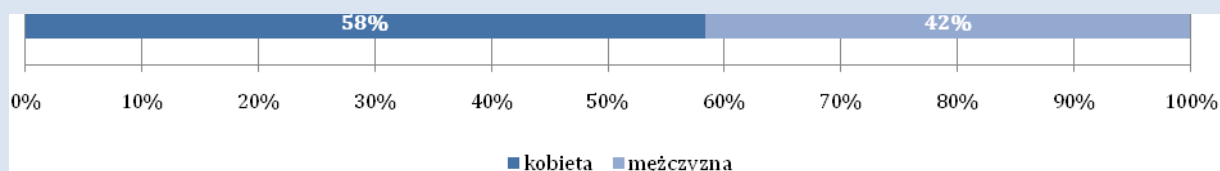
Omówienie odpowiedzi: Pytanie 4

Sytuacje związaną ze zidentyfikowanymi brakami w swoim regionie ankietowani postrzegają w sposób podobny do sytuacji w całym mieście. Wskazania w dużej mierze pokrywają się, jednak ich ocena w sposób zauważalny różni. Podobnie jak w przypadku miasta ważnym brakiem w poszczególnych regionach są obiekty ochrony zdrowia (2,63) oraz parkingi i miejsca parkingowe wzdłuż ciągów ulicznych (2,56), a także drogi rowerowe (2,56).

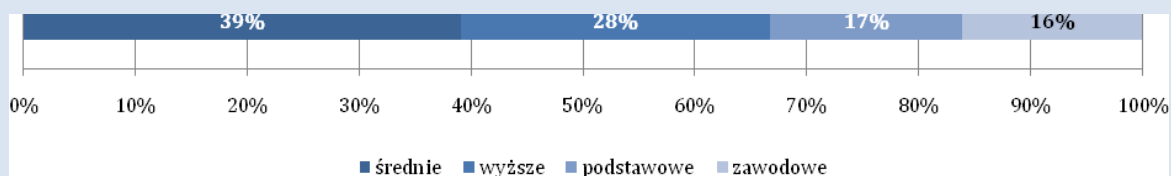
Mieszkańcy jako istotny brak w wskazali także publiczny dostęp do internetu (2,51), co nie miało tak dużego znaczenia w przypadku całego miasta oraz brak oświetlenia ulicznego.

SFERA: IDENTYFIKACJA OSOBOWA

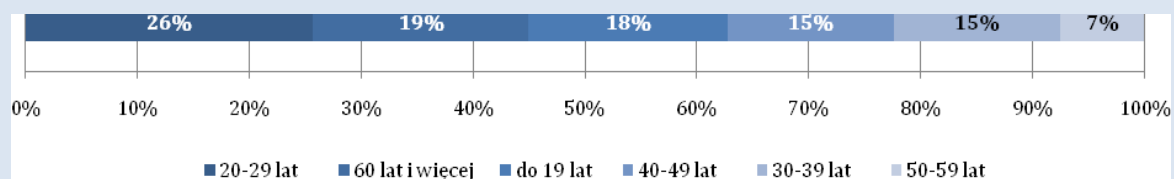
Płeć:

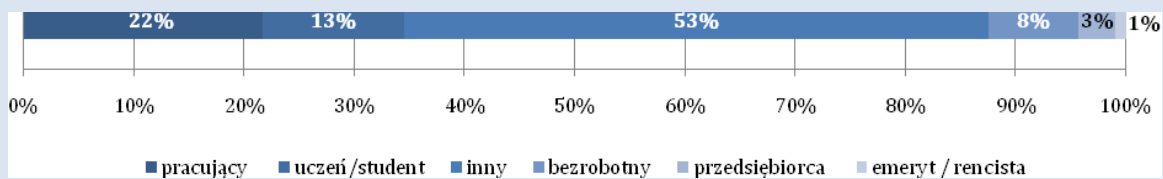
Wykształcenie:

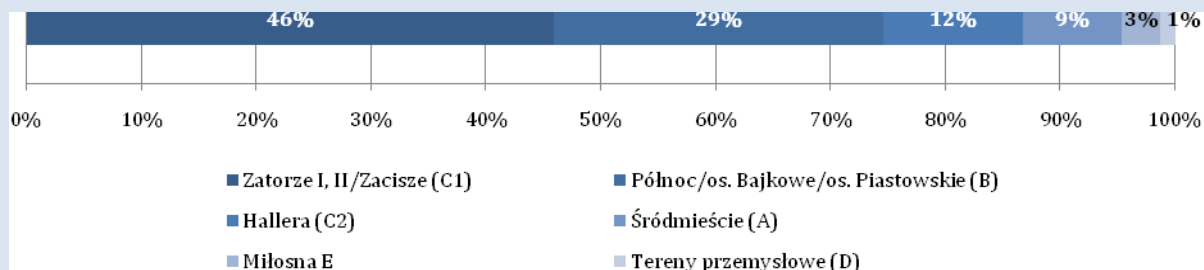
Wiek:

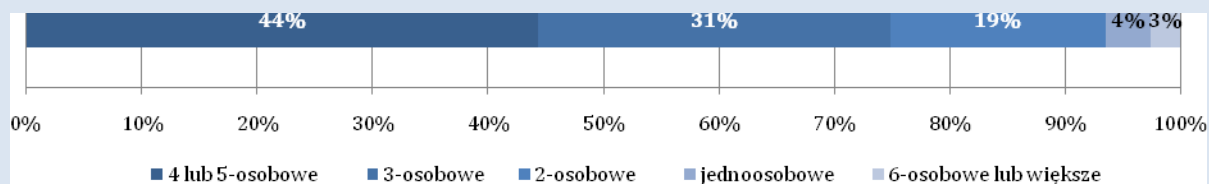
Status zawodowy:

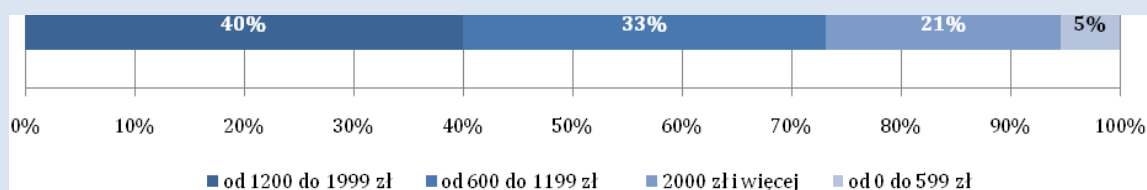
Rejon zamieszkania:

Wielkość gospodarstwa domowego:

Średnia wielkość miesięcznych dochodów netto na 1 os. w gospodarstwie domowym:

5. Analiza SWOT

Analiza SWOT jest narzędziem analitycznym wykorzystywanym w procesie planowania strategicznego. Polega na zidentyfikowaniu mocnych (strengths) i słabych (weaknesses) stron analizowanego obszaru oraz przeciwstawienie im możliwych przyszłych szans (opportunities) i zagrożeń (threats).

Analiza powstała na podstawie oceny stanu aktualnego Miasta Kwidzyna oraz obiektywnych założeń rozwojowych dokonanych na poziomie samorządu (Burmistrz, członkowie Rady Miejskiej, urzędnicy), a także wniosków wynikających z przeprowadzonych konsultacji ze społecznością lokalną w ramach warsztatów oraz ankiet przeprowadzonych wśród mieszkańców miasta.

MOCNE STRONY

- Wiodący ośrodek gospodarczy Powiśla,
- Położenie w sąsiedztwie głównych szlaków komunikacyjnych (autostrada A1, DK 55, DK 90, DK 91, DW 521) – dobra dostępność komunikacji drogowej,
- Potencjał rozwojowy branży papierniczej, elektronicznej, spożywczej, drzewnej i transportowej,
- Potencjał zasobów pracy – kadr zawodowych,
- Obiekty atrakcyjne turystycznie,
- Walory krajobrazowe,
- Obszar Pomorskiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- Dobre warunki i przestrzeń dla rozwoju przedsiębiorczości,
- Proces rewitalizacji Starego Miasta,
- Dobra przepustowość głównych szlaków komunikacyjnych w mieście (ronda),
- Położenie na Szlaku Zamków Gotyckich,
- Bliskość terenów atrakcyjnych krajobrazowo i terenów rekreacyjnych,
- Duża liczba nowoczesnych obiektów sportowo – rekreacyjnych,
- Potencjał rekreacyjny terenów wzdłuż rzeki Liwy,
- Możliwość rozwoju przestrzennego – nowe tereny inwestycyjne,
- Przestrzeń sprzyjająca rozwojowi handlu i usług,
- Bogata oferta edukacyjna przedszkoli i szkół,
- Duża liczba i atrakcyjność wydarzeń kulturalnych,

SŁABE STRONY

- Niski poziom spójności architektoniczno-przestrzennej pod kątem funkcjonalności – brak wyodrębnionego centrum miasta,
- Niedostateczna liczba miejsc postojowych,
- Niewystarczająca sieć ścieżek rowerowych i brak spójności z siecią gminną,
- Niedostateczna podaż usług gastronomicznych (szczególnie w okresie letnim),
- Niedostatecznie wykorzystany potencjał turystyczny,
- Wysoki stopień industrializacji – zanieczyszczenie powietrza i hałas w sąsiedztwie terenów przemysłowych,
- Niedostateczny stan infrastruktury drogowej w peryferyjnych obszarach miasta,
- Nierównomierny dostęp do punktów Podstawowej Opieki Zdrowotnej,
- Brak węzła transportowego integrującego poszczególne typy transportu indywidualnego i zbiorowego,
- Ograniczone możliwości publicznego dostępu do Internetu,
- Marginalizacja linii kolejowej i coraz słabsza dostępność transportu kolejowego,
- Ruch tranzytowy przez centrum miasta – brak bezpośredniego połączenia DK 55 ze strefą przemysłową,

SZANSE

- Skuteczne pozyskiwanie środków dotacyjnych Unii Europejskiej,
- Pozyskiwanie i skuteczne wykorzystanie innych źródeł finansowania zewnętrznego,
- Inwestycje w rozwój przemysłu i Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- Tworzenie nowych form wsparcia dla przedsiębiorców,
- Wykorzystywanie walorów środowiska naturalnego,
- Rozwój turystyki opartej na bogactwie miasta i regionu,
- Poprawa dostępności do obiektów ochrony zdrowia,
- Aktywizacja rynku pracy oraz powstawanie nowych miejsc pracy w branżach nowych technologii,
- Promowanie miasta poprzez wykorzystanie nowoczesnych obiektów sportowo – rekreacyjnych,
- Modernizacja infrastruktury drogowej,
- Zagospodarowanie terenów inwestycyjnych,
- Rozwój urbanistyczny – tworzenie osiedli mieszkaniowych w północnej części miasta,
- Kontynuacja polityki rozwojowej władz samorządowych w zakresie rozbudowy infrastruktury technicznej – komunikacyjnej, społecznej, kulturalnej i turystycznej,
- Wykorzystanie potencjału terenów nad rzeką Liwą poprzez nadanie im funkcji rekreacyjnych,
- Rozwój aktywności obywatelskiej i wpieranie inicjatyw społecznych

ZAGROŻENIA

- Likwidacja funkcjonujących zakładów przemysłowych,
- Znaczący wzrost poziomu bezrobocia,
- Zaniechanie inwestycji w rozwój przemysłu i Specjalnej Strefy Ekonomicznej,
- Przeniesienie zakładów produkcyjnych do krajów dysponujących „tanią siłą roboczą”
- Degradacja środowiska naturalnego,
- Zmniejszenie alokacji dostępnych środków dla rozwoju lokalnego w ramach perspektywy budżetowej Unii Europejskiej 2014-2020
- Niekorzystny dla miasta podział środków dla obszarów miejskich w ramach perspektywy budżetowej Unii Europejskiej 2014-2020
- Wzrost poziomu zadłużenia samorządu,
- Pogarszający się stan infrastruktury drogowej,
- Zmniejszenie liczby turystów w przypadku braku inwestycji w rozwój turystyki i rekreacji,
- Spowolnienie rozwoju gospodarczego kraju,

6. Wdrażanie ZIPROM

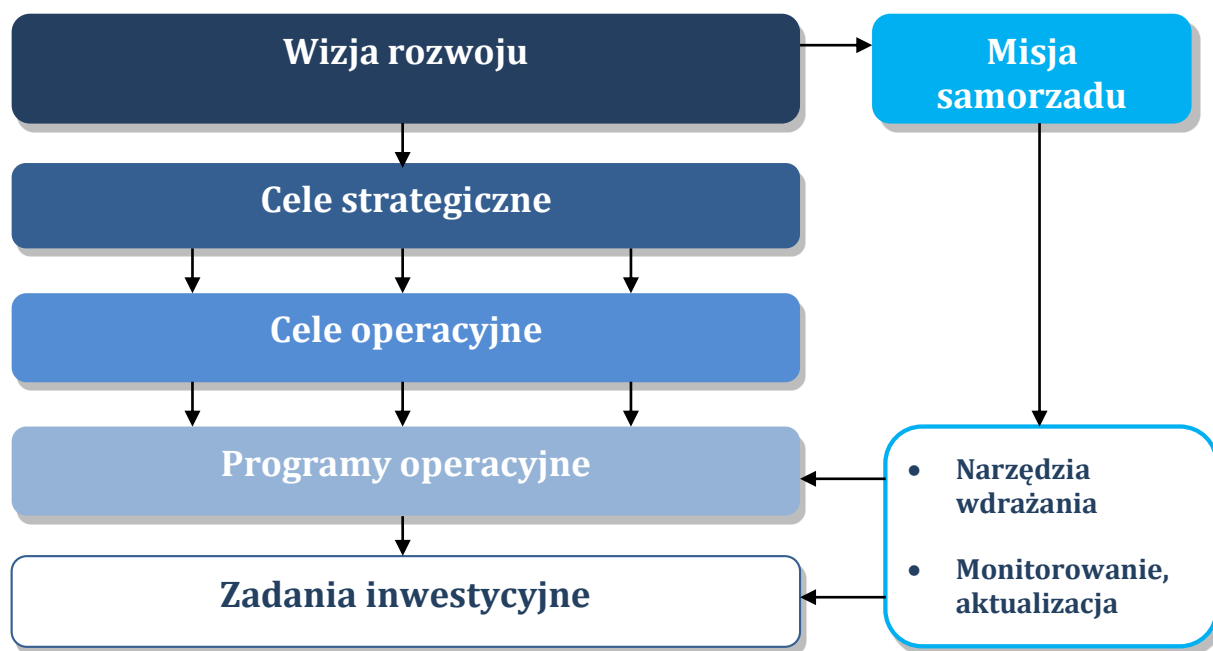
Planowanie ścieżki długofalowego, strategicznego rozwoju jest procesem opartym przede wszystkim o analizę stanu obecnego w sferze przestrzenno-społeczno-ekonomicznej, konsultacje społeczne oraz wnioski z analizy SWOT, czyli chęć wykorzystania silnych stron i szans w otoczeniu, przy jednoczesnej minimalizacji stron słabych i zagrożeń zewnętrznych. Proces ten umożliwia dobór optymalnych i konkretnych działań, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia pewnego stanu docelowego pożądanego w przyszłości.

Wdrożenie programu strategicznego rozwoju opiera się na podstawowych założeniach, jakimi są:

- planowanie celów i decydowanie o najlepszym sposobie ich osiągnięcia,
- organizowanie, polegające na najlepszym pogrupowaniu działań i zasobów,
- realizacja założeń,
- bieżąca kontrola wykonania i monitorowanie efektów, wyrażające się wprowadzaniem korekt do przyjętych założeń (aktualizacji).

Poniższa rycina przedstawia schemat procesu planowania Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku.

Rysunek. Proces planowania Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne

7. Wizja

Na bazie analizy potencjału lokalnego oraz procesów zachodzących w otoczeniu opracowano wizję miasta Kwidzyna w 2020 roku. Wizja stanowi wyobrażenie o wizerunku i sytuacji miasta w przyszłości. Jest to stan docelowy, który odzwierciedla oczekiwania mieszkańców, opowiada ich aspiracjom, a zarazem prowadzi do wzmocnienia pozycji miasta w ramach gmin ościennych, Obszaru Funkcjonalnego Kwidzyna oraz w samym województwie pomorskim. Wizja ma inspirować do działania. Pomaga również determinować poszczególne cele, których realizacja przyczyni się do osiągnięcia pożądanego wizerunku.

Wizja miasta Kwidzyna została zatem sformułowana w następujący sposób:

Kwidzyn 2020 roku

miasto współpracy i integracji mieszkańców, wyposażone w usługi społeczne, o silnej i stabilnej gospodarce opartej na potencjale społecznym, kulturowym i geograficznym (lokalizacyjnym), konkurencyjny ośrodek zrównoważonego rozwoju

Brzmienie wizji współgra z ideami rozwoju wyrażonymi w dokumentach strategicznych miasta i zakłada koncentrację na wskazanych mechanizmach rozwoju.

Miasto Kwidzyn w 2020 roku to miasto:

- zadowolonych mieszkańców, którzy:
  - mają dostęp do nowoczesnych usług społecznych (m.in. edukacyjnych, ochrony zdrowia, kultury),
  - są aktywni społecznie i zawodowo,
  - mają poczucie integracji i czują się bezpiecznie;
- prężnie rozwijającej się gospodarki:
  - o wzrastającej konkurencyjności,
  - promującej lokalną przedsiębiorczość,

- wspierającą inwestorów i ich inwestycje,
- korzystającej z potencjału w dziedzinie sportu, rekreacji i turystyki;
- ładu przestrzennego, w formie:
  - harmonijnej zabudowy,
  - dobrze skomunikowanej przestrzeni,
  - estetycznych i funkcjonalnych przestrzeni publicznych.

8. Misja

Misja stanowi zbiór oczekiwań względem drogi rozwoju strategicznego Miasta, a więc także odnośnie zapisów Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku.

Misja jest punktem odniesienia dla przedstawicieli samorządu w kontekście planowania priorytetów długookresowych, a także w zakresie integrowania działań partnerów rozwoju lokalnego (wewnętrznych i zewnętrznych). Zadaniem misji jest także motywowanie i integrowanie mieszkańców oraz ugruntowanie w nich potrzeby partycypacji w rozwoju oraz lokalnej tożsamości. Wreszcie misja spełnia funkcję promującą miasto, w szczególności wobec potencjalnych inwestorów, przyjezdnych oraz turystów.

Spójną, konkretną i realistyczną misję sformułowano w oparciu o filary, które stanowić będą o rozwoju miasta. Są to przede wszystkim sytuacja społeczna i gospodarcza. Rozwój w tych obszarach będzie determinował pozycję miasta i jego konkurencyjność wobec otoczenia.

Misją miasta Kwidzyna jest więc:

tworzenie warunków wielopoziomowej i wielosektorowej współpracy podmiotów i mieszkańców, wspieranie aktywności gospodarczej i inicjowanie pozytywnych zmian wspierających zrównoważony rozwój

Realizacja misji stanowi wyzwanie dla wszystkich mieszkańców Kwidzyna, instytucji działających w mieście, a przede wszystkim – dla władz samorządowych. Nacisk położono przede wszystkim na współpracę różnorodnych środowisk w celu wypracowania optymalnych rozwiązań. Partnerskie integrowanie działań pozwoli na wypracowanie wartości dodanej i osiągnięcie efektu synergii na różnych poziomach. Wprowadzanie pozytywnych zmian urbanistycznych stanowi punkt wyjścia dla zagospodarowania przestrzeni miejskiej w sposób przyjazny mieszkańcom, ale też przedsiębiorcom, którzy korzystają z infrastruktury lokalnej.

Dla zapewnienia skutecznej realizacji Zintegrowanego Planu Rozwoju Obszaru Miasta Sztum do 2020 roku, oprócz określenia misji ważne jest także wskazanie wartości

sprzyjających wszechstronnemu i zrównoważonemu rozwojowi. Powinny one przyświecać wszystkim interesariuszom rozwoju Kwidzyna. Wartości te to przede wszystkim:

ZAUFANIE

- kierowanie się wzajemnym dobrem, szczerosc i otwartosc w dzialaniu

WSPÓŁPRACA

- tworzenie więzi i współdziałanie na każdym poziomie (m. in. na linii mieszkaniec-mieszkaniec, mieszkaniec-samorząd, samorząd-inwestor, samorząd-samorząd, samorząd-organizacje pozarządowe)

RZETELNOŚĆ

- precyzyjność, dokładność i poprawność wykonywanych zadań, uczciwość i sumienność w codziennej pracy

SZACUNEK

- zrozumienie dla zróżnicowanych potrzeb i poglądów na wszystkich płaszczyznach i, w oparciu o to, tworzenie pozytywnych realacji z otoczeniem

ZAANGAŻOWANIE

- koncentracja na pracy, osiąganie wyznaczonych celów i dawanie z siebie tego co najlepsze

DOBROBYT SPOŁECZNY

- osiągnięcie wartości docelowych - zdrowie, edukacja, bezpieczeństwo, zamożność i poczucie spełnienia osobistego każdego mieszkańca

9. Cele strategiczne

Nadrzędnym celem gospodarowania i sterowania rozwojem lokalnym jest tworzenie możliwie jak najlepszego środowiska do życia dla mieszkańców, zgodnie z zasadami racjonalnego i zrównoważonego rozwoju. Wzajemna integracja wszystkich dziedzin życia społeczno – gospodarczego, w sposób niestwarzający nowych dysproporcji rozwojowych jest bardzo trudne do osiągnięcia w praktyce.

Fundamentem procesu formułowania celów jest ich hierarchizacja na dwóch poziomach: strategicznym i operacyjnym. Cele powinny być sformułowane według metody SMART, czyli w sposób konkretny, mierzalny, istotny, realistyczny i określony w czasie. Cele strategiczne określają długofalowe zrównoważone kierunki rozwoju miasta Kwidzyna. Cele operacyjne stanowią natomiast uszczegółowienie celów strategicznych, które pozwalają na wyznaczenie konkretnych programów operacyjnych.

Tabela. Cele strategiczne i operacyjne Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku

<p>CEL STRATEGICZNY NR 1</p>	<p>Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego</p>
<p>CELE OPERACYJNE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Uporządkowanie układu przestrzennego centrum miasta i jego pozostałych obszarów ❖ Zwiększenie liczby obszarów objętych miejscowym planem zagospodarowania ❖ Wykorzystanie potencjału przestrzennego i walorów środowiska dla rozwoju sportu i rekreacji ❖ Rozwijanie wspólnych przedsięwzięć inwestycyjnych w ramach Miejskiego Obszaru Funkcjonalnego ❖ Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej miasta ❖ Rozwój systemu komunikacji zbiorowej w mieście ❖ Zintegrowanie form transportu zbiorowego i indywidualnego ❖ Dostosowanie infrastruktury drogowej i towarzyszącej do potrzeb mieszkańców, przedsiębiorców i turystów ❖ Poprawa stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego ❖ Ochrona środowiska i cennych zasobów przyrodniczych ❖ Wspieranie wytwarzania i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych

SFERA

GOSPODARKA

CEL STRATEGICZNY NR 2	Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki
CELE OPERACYJNE	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Rozwój oferty specjalnej strefy ekonomicznej ❖ Rozwój sektora małej i średniej przedsiębiorczości ❖ Dalsze poszerzanie oferty inwestycyjnej miasta ❖ Stworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury otoczenia biznesu ❖ Aktywizacja i podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców na lokalnym rynku pracy ❖ Wzmacnianie konkurencyjności rynku pracy ❖ Rozwój instytucjonalnego wsparcia przedsiębiorczości ❖ Aktywizacja polityki promocyjnej w zakresie funkcji gospodarczych ❖ Wspieranie rozwoju sportu, rekreacji i turystyki, jako czynników dynamizujących lokalny rozwój gospodarczy ❖ Wspieranie dywersyfikacji profilu gospodarczego miasta

SFERA

KULTURA, TURYSTYKA I REKREACJA

CEL STRATEGICZNY NR 3	Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta
CELE OPERACYJNE	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Wzmacnianie i poszerzanie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej miasta ❖ Wspieranie tworzenia całosezonowych atrakcji turystycznych ❖ Rozwój marki Kwidzyna oraz wypromowanie unikalnego produktu turystycznego ❖ Promocja miasta poprzez sport – kluby sportowe w wysokich klasach rozgrywkowych i organizacja wydarzeń rangi regionalnej, krajowej i międzynarodowej ❖ Promocja wydarzeń kulturalnych o znaczeniu ponadlokalnym ❖ Upowszechnienie aktywnych form spędzania wolnego czasu ❖ Rozwój infrastruktury rekreacyjnej w oparciu o naturalne walory środowiska

SFERA

SPÓJNOŚĆ SPOŁECZNA

CEL STRATEGICZNY NR 4	Podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
CELE OPERACYJNE	<ul style="list-style-type: none"> ❖ Poprawa poziomu bezpieczeństwa i ładu publicznego na terenie miasta ❖ Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ❖ Podniesienie jakości i dostępności usług publicznych ❖ Rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego ❖ Wspieranie rozwoju systemu ochrony zdrowia ❖ Modernizacja placówek oświatowych ❖ Wzmacnianie aktywności i świadomości obywatelskiej ❖ Rozwijanie systemu wsparcia dla grup wykluczonych ❖ Przystosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych ❖ Zapewnienie ochrony warunków bytowych rodzin ❖ Wspieranie integracji społecznej i ograniczenie poziomu ubóstwa ❖ Wspieranie aktywizacji osób starszych

Źródło: Opracowanie własne

10. Monitorowanie i ewaluacja ZIPROM

Czynnikiem warunkującym skuteczne wdrażanie założeń niniejszego ZIPROM-u jest stałe monitorowanie efektów realizacji jego założeń. Proces monitorowania obejmuje zbieranie i analizę danych ukazujących realizację celów strategicznych i operacyjnych poprzez tempo oraz jakość wdrażania programów operacyjnych.

Schemat. Wdrażanie i monitorowanie ZIPROM Miasta Kwidzyna do 2020 roku

Źródło: Opracowanie własne

Monitorowanie realizacji Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku odbywać się będzie na poziomie strategicznym i operacyjnym. Obecna postać ZIPROM-u została opracowana w warunkach społecznych, ekonomicznych i politycznych, które są stanami dynamicznymi. Ewaluacja na poziomie

strategicznym obejmować będzie systematyczne obserwowanie zmian wewnętrznych i zewnętrznych uwarunkowań rozwoju miasta, procesów zachodzących w otoczeniu oraz aktualizowanie celów i priorytetów. Poniżej przedstawiono podstawowy, strategiczny wskaźnik kontroli wdrażania ZIPROM.

Tabela. Monitorowanie wdrożenia ZIPROM Miasta Kwidzyna do 2020 roku na poziomie strategicznym

Miernik procesu	Opis	Wartość oczekiwana wskaźnika	Harmonogram zbierania informacji	Źródło danych
Liczba zrealizowanych celów strategicznych	Realizacja przynajmniej jednego zadania/projektu w każdym celu strategicznym do 2020 roku	100% zrealizowanych celów strategicznych	Raz do roku	Ewidencja Miasta Kwidzyna (m.in. rejestr decyzji administracyjnych, bazy danych)

Źródło: Opracowanie własne

Monitorowanie wdrożenia ZIPROM-u na poziomie strategicznym obejmować będzie ocenę postępu realizacji i skuteczności wdrażanych projektów na podstawie osiągnięcia wskaźników wpisanych w ramach programów operacyjnych.

Za proces monitorowania realizacji Programu odpowiedzialna będzie komórka organizacyjna Urzędu Miejskiego w Kwidzynie wyznaczona przez Burmistrza Miasta. W zakresie zadań komórki będzie dokonywanie analizy na koniec każdego roku kalendarzowego, zbieżności działań z celami strategicznymi oraz stopnia realizacji programów operacyjnych.

Załącznik 1 Zgodność celów strategicznych z krajowymi, wojewódzkimi, powiatowymi oraz gminnymi dokumentami o charakterze strategicznym

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności”

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – „Polska 2030. Trzecia fala nowoczesności” jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno – gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju, z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres 20 lat. Strategia uwzględnia uwarunkowania wynikające ze zdarzeń i zmian w otoczeniu społecznym, politycznym i gospodarczym Polski w latach 2011-2012.

Celem głównym dokumentu jest poprawa jakości życia Polaków mierzona zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Osiągnięcie strategicznego celu kluczowego będzie możliwe dzięki trzem filarom zadaniowym: Innowacyjności (modernizacji), Terytorialnie zrównoważonego rozwoju (dyfuzji) i Efektywności.

Zgodność celów strategicznych Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku z obszarami zadaniowymi Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju przedstawiona została poniżej.

Polska
2030

Trzecia fala nowoczesności
Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju

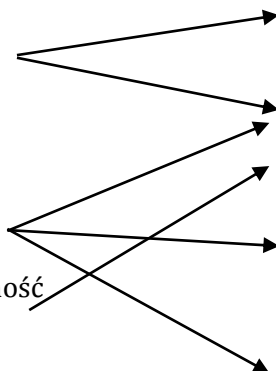
ZIPROM
Miasta Kwidzyna

OBSZAR: Konkurencyjność
i innowacyjność gospodarki

OBSZAR: Równoważenie
potencjałów rozwojowych
regionów

OBSZAR: Efektywność i sprawność
państwa

CS 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego

CS 2: Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki

CS 3: Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta

CS 4: Podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Średniookresowa Strategia Rozwoju Kraju – „Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo”

Strategia Rozwoju Kraju 2020 jest główną strategią rozwojową Polski w średnim horyzoncie czasowym. Dokument wskazuje strategiczne zadania państwa, których podjęcie w perspektywie najbliższych lat jest niezbędne, by wzmocnić procesy rozwojowe (wraz z szacunkowymi wielkościami potrzebnych środków finansowych).

Celem głównym Strategii jest wzmocnienie i wykorzystanie gospodarczych, społecznych i instytucjonalnych potencjałów zapewniających szybszy i zrównoważony rozwój kraju oraz poprawę jakości życia ludności. Strategia wyznacza trzy obszary strategiczne – I Sprawne i efektywne państwo, II Konkurencyjna gospodarka, III Spójność społeczna i terytorialna, w których koncentrować się będą główne działania oraz określa, jakie interwencje są niezbędne w perspektywie średniookresowej w celu przyspieszenia procesów rozwojowych.

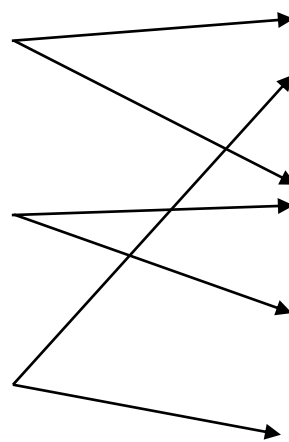
Poniżej zaprezentowano zgodność celów strategicznych Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku z obszarami strategicznymi Średniookresowej Strategii Rozwoju Kraju.

OBSZAR: Sprawne i efektywne państwo

OBSZAR: Konkurencyjna gospodarka

OBSZAR: Spójność społeczna i terytorialna

CS 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego

CS 2: Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki

CS 3: Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta

CS 4: Podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 - 2013

Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013. NSRO jest dokumentem przygotowanym zgodnie z wymogami art. 27 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.

Celem strategicznym Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski jest tworzenie warunków dla wzrostu konkurencyjności gospodarki opartej na wiedzy i przedsiębiorczości zapewniającej wzrost zatrudnienia oraz wzrost poziomu spójności społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Poniżej zaprezentowano tabelę, która wskazuje zgodność celów strategicznych Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku z celami horyzontalnymi Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia dla Polski.

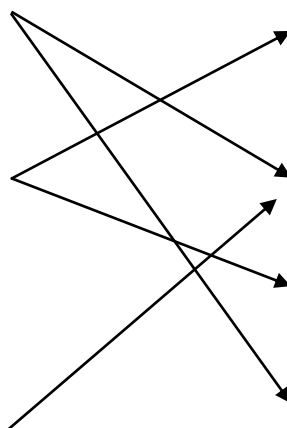

2. Poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej

3. Budowa i modernizacja infrastruktury technicznej i społecznej mającej podstawowe znaczenie dla wzrostu konkurencyjności Polski

4. Podniesienie konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, w tym szczególnie sektora wytwórczego o wysokiej wartości dodanej oraz rozwój sektora usług

CS 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego

CS 2: Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki

CS 3: Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta

CS 4: Podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego 2020

Strategia Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest jedną z dziewięciu strategii zintegrowanych i stanowi odpowiedź na konieczność podniesienia jakości życia w Polsce w perspektywie roku 2020. Jest jednocześnie punktem wyjścia do rozbudowy i podnoszenia jakości kapitału ludzkiego w Polsce poprzez zastosowanie właściwych rozwiązań, dostosowanych do potrzeb osób na każdym etapie życia.

Głównym celem realizacji Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego jest rozwijanie kapitału ludzkiego poprzez wydobywanie potencjałów osób, tak aby mogły one w pełni uczestniczyć w życiu społecznym, politycznym i ekonomicznym na wszystkich etapach życia. Ponadto działania planowane w dokumencie służyć będą m. in. wzrostowi zatrudnienia, podniesienia poziomu kompetencji i kwalifikacji, poprawie zdrowia, rozwojowi aktywności zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych i starszych.

Zgodność celów strategicznych Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku z celami szczegółowymi Strategii Rozwoju Kapitału Ludzkiego została wykazana w postaci tabeli.

Cel szczegółowy 1:

Wzrost zatrudnienia

Cel szczegółowy 2:

Wydłużenie okresu aktywności zawodowej i zapewnienie lepszej jakości funkcjonowania osób starszych

Cel szczegółowy 3:

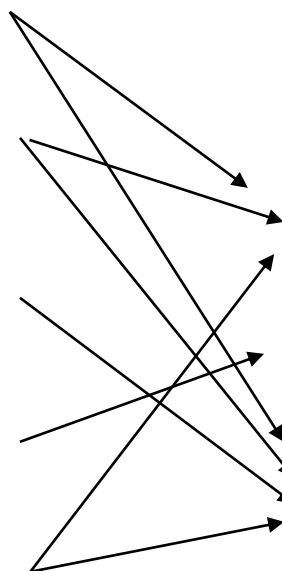
Poprawa sytuacji osób i grup zagrożonych wykluczeniem społecznym

Cel szczegółowy 4:

Poprawa zdrowia obywateli oraz efektywności systemu opieki zdrowotnej

Cel szczegółowy 5:

Podniesienie poziomu kompetencji oraz kwalifikacji obywateli

CS 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego

CS 2: Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki

CS 3: Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta

CS 4: Podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – Regiony – Miasta – Obszary wiejskie

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego – Regiony – Miasta – Obszary wiejskie została przyjęta przez Radę Ministrów 13 lipca 2010 r. i stanowi kompleksowy średniookresowy dokument strategiczny odnoszący się do prowadzenia polityki rozwoju społeczno – gospodarczego kraju w ujęciu wojewódzkim. Celem strategicznym polityki regionalnej, wskazanym w Strategii, jest efektywne wykorzystywanie specyficznych regionalnych oraz terytorialnych potencjałów rozwojowych dla osiągnięcia celów rozwoju kraju – wzrostu, zatrudnienia i spójności w horyzoncie długookresowym. Ponadto ustalone zostały trzy cele szczegółowe: 1) Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów, 2) Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych, 3) Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie.

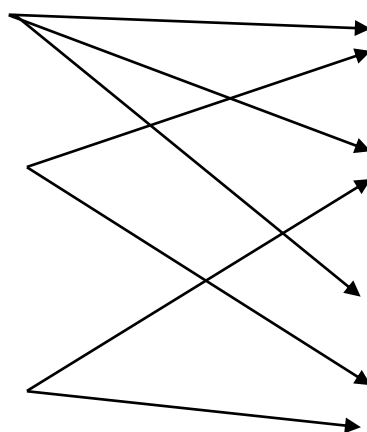
Poniżej przedstawiona została tabela wskazująca zgodność celów strategicznych Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku z celami Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego.

1. Wspomaganie wzrostu konkurencyjności regionów „konkurencyjność”

2. Budowanie spójności terytorialnej i przeciwdziałanie procesom marginalizacji na obszarach problemowych „spójność”

3. Tworzenie warunków dla skutecznej, efektywnej i partnerskiej realizacji działań rozwojowych ukierunkowanych terytorialnie „sprawność”

CS 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego

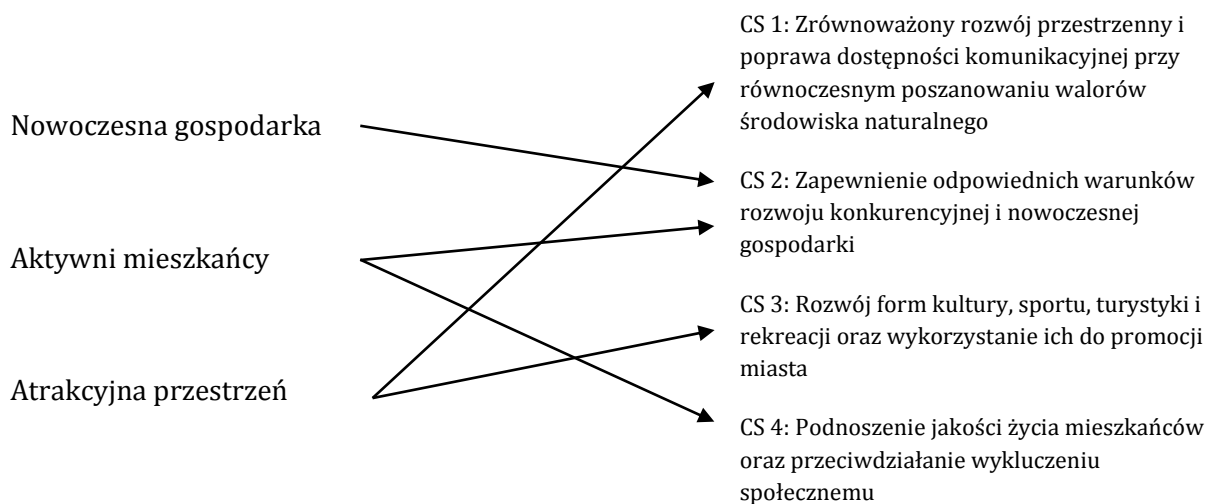
CS 2: Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki

CS 3: Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta

CS 4: Podnoszenie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020

Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego będąca podstawowym i najważniejszym narzędziem prowadzonej przez samorząd województwa polityki regionalnej, została przyjęta uchwałą nr 458/XXII/12 Sejmiku Województwa Pomorskiego z dnia 24 września 2012 r. Strategia wyznacza główne cele i kierunki dalszego rozwoju regionu. Poniżej przedstawiona została tabela wskazująca zgodność celów strategicznych Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku z celami Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020.

REGIONALNE PROGRAMY STRATEGICZNE

Regionalne Programy Strategiczne należą do podstawowych punktów odniesienia, decydujących o kształcie przyjmowanych na poziomie Województwa Pomorskiego programów operacyjnych, a także ukierunkowaniu środków ujmowanych w budżecie województwa po stronie wydatków rozwojowych. Programy zostały podzielone na sześć obszarów tematycznych:

- Regionalny Program Strategiczny w zakresie rozwoju gospodarczego „Pomorski Port Kreatywności”
- Regionalny Program Strategiczny w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej "Pomorska Podróż"
- Regionalny Program Strategiczny w zakresie aktywności zawodowej i społecznej „Aktywni Pomorzanie”
- Regionalny Program Strategiczny w zakresie ochrony zdrowia „Zdrowie dla Pomorzan”
- Regionalny Program Strategiczny w zakresie transportu „Mobilne Pomorze”

- Regionalny Program Strategiczny w zakresie energetyki i środowiska „Ekoefektywne Pomorze”

Regionalny Program Strategiczny w zakresie rozwoju gospodarczego Pomorski Port Kreatywności

Regionalny Program Strategiczny w zakresie rozwoju gospodarczego Pomorski Port Kreatywności (RPS RG) jest jednym z sześciu zasadniczych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 uchwalonej przez Sejmik Województwa Pomorskiego w dniu 24 września 2012 r. (uchwała nr 458/XXII/12). Celem głównym Programu jest unowocześnienie gospodarki regionu przy zrównoważonym wykorzystaniu specyficznych cech jego potencjału gospodarczego, społecznego i kulturowego.

Poniżej przedstawiona została tabela wykazująca zgodność RPS „Pomorski Port Kreatywności” z celami strategicznymi Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku.

RPS Pomorski Port Kreatywności	Zintegrowany Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku
PRIORYTET 1.1. Innowacje i transfer wiedzy do gospodarki	CEL STRATEGICZNY NR 2: Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki
PRIORYTET 1.2. Zewnętrzne powiązania gospodarcze	
PRIORYTET 1.3. Nowoczesne technologie informacyjno-komunikacyjne dla gospodarki	

Regionalny Program Strategiczny w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej

RPS Pomorska Podróż, jest jednym z sześciu zasadniczych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, uchwalonej przez Sejmik Województwa Pomorskiego w dniu 24 września 2012 r. (uchwała nr 458/XXII/12). Podstawowym celem programu jest rozwój, wykorzystujący dziedzictwo naturalne i kulturowe zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju. Służyć temu ma ukształtowanie nowej, wysokiej jakości, atrakcyjnej i adekwatnej do współczesnych

potrzeb oferty czasu wolnego (w tym m.in. specjalizacja regionu w turystyce prozdrowotnej oraz rozwój przemysłu spotkań), która przyczyni się do wydłużenia sezonu turystycznego, a zarazem ograniczenia negatywnego wpływu turystyki na środowisko przyrodnicze i kulturowe.

Poniżej przedstawiona została tabela wykazująca zgodność RPS "Pomorska Podróż" z celami strategicznymi Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku.

RPS „Pomorska Podróż”	Zintegrowany Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku
PRIORYTET 1.1. Opieka i ochrona dziedzictwa kulturowego i naturalnego	CEL STRATEGICZNY NR 3: Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta
PRIORYTET 1.2. Zrównoważone wykorzystanie dziedzictwa naturalnego	

Regionalny Program Strategiczny w zakresie aktywności zawodowej i społecznej

RPS „Aktywni Pomorzanie” jest jednym z sześciu zasadniczych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, uchwalonej przez Sejmik Województwa Pomorskiego w dniu 24 września 2012 r. (uchwała nr 458/XXII/12).

Realizacja Programu przyczyni się do wzrostu zatrudnienia i kompetencji zawodowych mieszkańców, ograniczenie ubóstwa i patologii społecznych, kształtowania kompetencji kluczowych oraz zapewnienia możliwości wszechstronnego rozwoju dzieci i młodzieży; aktywizacji osób wykluczonych społecznie i zagrożonych wykluczeniem; utrwalenia podstawowych funkcji rodziny; wzmocnienia regionalnej wspólnoty obywatelskiej i kulturowej przy jednoczesnym zachowaniu więzi lokalnych oraz włączenia szerokiego grona partnerów w określenie i realizację polityki rozwoju regionu.

Na kolejnej stronie przedstawiona została tabela wykazująca zgodność RPS „Aktywni Pomorzanie” z celami strategicznymi Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku.

RPS „Aktywni Pomorzanie”	Zintegrowany Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku
PRIORYTET 1.1. Aktywność zawodowa bez barier	CEL STRATEGICZNY NR 4: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
PRIORYTET 1.2. Fundamenty przedsiębiorczości	
PRIORYTET 1.3. Adaptacja do zmiany rynku pracy	

Regionalny Program Strategiczny w zakresie transportu

RPS „Mobilne Pomorze” jest jednym z sześciu zasadniczych narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020, uchwalonej przez Sejmik Województwa Pomorskiego w dniu 24 września 2012 r. (uchwała nr 458/XXII/12).

Regionalny Program Strategiczny w zakresie transportu wskazuje 3 cele szczegółowe, mające charakter ogólny i określające pożądane stany docelowe w ujęciu tematycznym odpowiadającym Kierunkom Działań zapisanym w Celu Operacyjnym 3.1. SRWP 2020. Są one konkretyzowane przez 7 Priorytetów oraz 17 działań. Celem głównym programu jest stworzenie sprawnego systemu transportowego. Podejmowana interwencja ma przyczynić się do podniesienia sprawności i efektywności funkcjonowania publicznego transportu zbiorowego oraz poprawy warunków dostępności zewnętrznej i spójności transportowej województwa.

Poniżej przedstawiona została tabela wykazująca zgodność RPS „Mobilne Pomorze” z celami strategicznymi Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku.

RPS „Mobilne Pomorze”	Zintegrowany Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku
PRIORYTET 1.1. Rozwój infrastruktury transportu zbiorowego	CEL STRATEGICZNY NR 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego
PRIORYTET 1.2. Wysoka jakość usług transportu zbiorowego i jego promocja	

Regionalny Program Strategiczny w zakresie energetyki i środowiska

RPS „Ekoefektywne Pomorze” jest dokumentem realizującym Strategię Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (SRWP 2020), przyjętą uchwałą Sejmiku Województwa Pomorskiego nr 458/XXII/12 w dniu 24 września 2012 r.

Celem głównym jest efektywniejsze gospodarowanie zasobami sprzyjające rozwojowi niskoemisyjnej gospodarki, wzrostowi bezpieczeństwa energetycznego i poprawie stanu środowiska. Program przewiduje prowadzenie szerokiego spektrum działań od oszczędnego i racjonalnego gospodarowania zasobami, podniesienia efektywności energetycznej, transformacji systemu energetycznego po działania w zakresie ograniczenia emisji w gospodarce Pomorza, wdrożenia innowacji i wzrost bezpieczeństwa energetycznego przy zapewnieniu równowagi procesów biologicznych i zachowaniu cennych walorów przyrodniczo-krajobrazowych Pomorza

Poniżej przedstawiona została tabela wykazująca zgodność RPS „Ekoefektywne Pomorze” z celami strategicznymi Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku.

RPS „Ekoefektywne Pomorze”	Zintegrowany Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku
<p>PRIORYTET 1.1. Rozwój niskoemisyjnych źródeł energii z niezbędną infrastrukturą oraz dywersyfikacja dostaw paliw i surowców energetycznych</p>	<p>CEL STRATEGICZNY NR 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego</p>
<p>PRIORYTET 1.2. Poprawa efektywności energetycznej</p>	
<p>PRIORYTET 1.3. Zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych</p>	

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020 – Projekt do konsultacji społecznych (zaakceptowany uchwałą Nr 1116/288/13 z dnia 27.09.2013 r. Zarządu Województwa Pomorskiego)

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020 (RPO WP) będzie jednym z narzędzi realizacji Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 (SRWP). Tematyczny zakres oraz logika interwencji RPO WP są

zdeteminowane zapisami sześciu Regionalnych Programów Strategicznych (w zakresie rozwoju gospodarczego, aktywności zawodowej i społecznej, transportu, energetyki i środowiska, aktywności kulturalnej i turystycznej, ochrony zdrowia) stanowiącymi uszczegółowienie SRWP.

Zgodność priorytetów RPO WP z celami strategicznymi Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku przedstawiona została w postaci tabeli.

Regionalny Program Operacyjny dla Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 Projekt do konsultacji społecznych	Zintegrowany Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku
PRIORYTET 1: Komerccjalizacja wiedzy	CEL STRATEGICZNY NR 2: Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki CEL STRATEGICZNY NR 4: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
PRIORYTET 2: Przedsiębiorstwa	CEL STRATEGICZNY NR 2: Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki
PRIORYTET 3: Edukacja	CEL STRATEGICZNY NR 4: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
PRIORYTET 4: Kształcenie zawodowe	CEL STRATEGICZNY NR 4: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
PRIORYTET 5: Zatrudnienie	CEL STRAREGICZNY NR 2: Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki CEL STRATEGICZNY NR 4: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
PRIORYTET 6: Integracja	CEL STRATEGICZNY NR 4: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
PRIORYTET 7: Zdrowie	CEL STRATEGICZNY NR 3: Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta CEL STRATEGICZNY NR 4: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu

<p>PRIORYTET 8: Konwersja</p>	<p>CEL STRATEGICZNY NR 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego CEL STRATEGICZNY NR 3: Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta</p>
<p>PRIORYTET 9: Mobilność</p>	<p>CEL STRATEGICZNY NR 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego</p>
<p>PRIORYTET 10: Energia</p>	<p>CEL STRATEGICZNY NR 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego</p>
<p>PRIORYTET 11: Środowisko</p>	<p>CEL STRATEGICZNY NR 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego CEL STRATEGICZNY NR 3: Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta</p>

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020 - projekt do konsultacji społecznych

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 - 2020 stanowi załącznik do Uchwały Nr 985/278/13 Zarządu Województwa Pomorskiego z dnia 27 sierpnia 2013 roku. Dokument ma za zadanie zweryfikowanie obranych od 2006 r. kierunków w regionalnej polityce społecznej i zaplanowanie działań prowadzących do budowania nowego wymiaru integracji społecznej, koniecznego w kontekście zmian demograficznych, gospodarczych oraz społeczno – kulturowych.

Strategia jest opracowaniem kompleksowym, obejmującym w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014-2020 jest integralną częścią Strategii Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 i stanowi tym samym dokument o charakterze operacyjno-wdrożeniowym w obszarze aktywni mieszkańcy. Cele strategiczne przyjęte w Zintegrowanym Programie Zrównoważonego

Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 są spójne z celem strategicznym nr 5 „Poprawa jakości życia mieszkańców i wzrost partycypacji społecznej” niniejszej Strategii Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 – 2020.

Strategia Polityki Społecznej Województwa Pomorskiego na lata 2014 -2020 - projekt do konsultacji społecznych	Zintegrowany Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku
CEL STRATEGICZNY 1: Właściwie funkcjonująca rodzina	CEL STRATEGICZNY NR 4: Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
CEL STRATEGICZNY 2: Integrująca rola polityki społecznej	
CEL STRATEGICZNY 3: Aktywni seniorzy	
CEL STRATEGICZNY 4: Włączenie społeczne osób niepełnosprawnych	

Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020

Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013-2016 z perspektywą do roku 2020” (uchwała nr 528/XXV/12). Dokument stanowi aktualizację „Programu Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2007-2010 z uwzględnieniem perspektywy 2011-2014”, przyjętego przez SWP 24 września 2007 r. uchwałą nr 191/XII/07.

Strategiczna część dokumentu zawiera 4 cele perspektywiczne, 12 średniookresowych, 1 priorytetowy oraz 60 kierunków działań. Każdemu z celów towarzyszy krótka charakterystyka stanu i problemów środowiska oraz wybranych uwarunkowań wynikających z przepisów prawa. ZIPROM Miasta Kwidzyna jest spójny z Programem Ochrony Środowiska poprzez cel strategiczny nr 3 „Zachowanie i ochrona środowiska naturalnego wraz z poprawą stanu infrastruktury technicznej”.

<p>Program Ochrony Środowiska Województwa Pomorskiego na lata 2013 – 2016 z perspektywą do roku 2020</p>	<p>Zintegrowany Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku</p>
<p>CEL NR 1: Środowisko dla zdrowia – dalsza poprawa jakości środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego</p>	<p>CEL STRATEGICZNY NR 1: Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego</p> <p>CEL STRATEGICZNY NR 3: Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta</p>
<p>CEL NR 2: Podniesienie świadomości ekologicznej społeczeństwa oraz aktywacja rynku na rzecz środowiska</p>	
<p>CEL NR 3: Ochrona dziedzictwa przyrodniczego i racjonalne wykorzystanie zasobów przyrody</p>	
<p>CEL NR 4: Zrównoważone wykorzystanie energii, wody i surowców naturalnych</p>	

Załącznik 2 Programy operacyjne

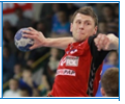

Przejęcie z poziomu planowania celów strategicznych do planowania działań operacyjnych jest kluczowym aspektem realizacji ZIPROM.

Proces wdrażania ZIPROM oparty jest na realizacji wskazanych programów operacyjnych. Wyróżniono następujące programy operacyjne:

1	SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA Rozwój komunikacji i transportu	
2	EKOROZWÓJ Ochrona środowiska przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi	
3	EFEKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA Wsparcie nowoczesnej gospodarki i powstawania nowych miejsc pracy	
4	SPORT, TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA Podniesienie konkurencyjności turystyczno - rekreacyjnej	
5	ZASOBY LUDZKIE Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego	

Programy natomiast zostały skonkretyzowane w oparciu o politykę rozwojową samorządu (w tym Wieloletni Plan Finansowy), uwzględniają także konsultacje społeczne. Podstawą opracowania wskazanych programów operacyjnych była również zbieżność ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 przyjętą przez Sejmik Województwa Pomorskiego dnia 24 września 2012r.

Rycina. Geneza programów operacyjnych Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku w kontekście zbieżności ze Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 oraz Regionalnymi Programami Strategicznymi (RPS)

			
ATRAKCYJNA PRZESTRZEŃ	RPS w zakresie transportu 	1	SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA Rozwój komunikacji i transportu
	RPS w zakresie energetyki i środowiska 	2	EKOROZWÓJ Ochrona środowiska przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi
NOWOCZESNA GOSPODARKA	RPS w zakresie rozwoju gospodarczego 	3	EFEKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA Wsparcie nowoczesnej gospodarki i powstawania nowych miejsc pracy
	RPS w zakresie atrakcyjności kulturalnej i turystycznej 	4	SPORT, TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA Podniesienie konkurencyjności turystyczno - rekreacyjnej
AKTYWNI MIESZKAŃCY	RPS w zakresie ochrony zdrowia 	5	ZASOBY LUDZKIE Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego
	RPS w zakresie aktywności zawodowej i społecznej 		

Zaktualizowana Strategia Rozwoju Województwa Pomorskiego wyznacza w perspektywie 2020 roku trzy wzajemnie uzupełniające się i równie ważne cele strategiczne tj.: *nowoczesna gospodarka, aktywni mieszkańcy i atrakcyjna przestrzeń*. Celem nadrzędnym jest spójność regionu, rozumiana jako zapewnienie możliwości rozwoju i poszukiwanie takich ścieżek zmian, które będą wykorzystywały i wzmacniały potencjał każdego z obszarów. Na podstawie strategii Pomorskie 2020 przygotowano także Regionalne Programy Strategiczne (RPS) w sześciu obszarach: (1) rozwój gospodarczy, (2) atrakcyjność kulturalna i turystyczna, (3) aktywność zawodowa i społeczna, (4) ochrona zdrowia, (5) transport, a także (6) energetyka i środowisko.

Zależności między Zintegrowanym Programem Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku a Strategią Rozwoju Województwa Pomorskiego 2020 roku wspólnie z Regionalnymi Programami Strategicznymi (RPS) – prezentuje powyższa rycina.

Przechodząc do samej konstrukcji programów operacyjnych w ramach Zintegrowanego Programu Zrównoważonego Rozwoju Miasta Kwidzyna do 2020 roku należy wskazać, iż realizują one co najmniej jeden cel strategiczny na poziomie niniejszej Strategii, a w związku z tym jeden lub więcej celów operacyjnych. Zakres każdego programu operacyjnego obejmuje w szczególności: cele strategiczne programu, uwarunkowania realizacji programu, identyfikację potencjalnych beneficjentów, powiązania z innymi programami operacyjnymi, przewidywalne mierzalne rezultaty, listę projektów kluczowych, źródła finansowania projektu.

Wszystkie cele wynikają ze stworzonej misji oraz wizji rozwoju Miasta Kwidzyna. Realizacja projektów kluczowych weryfikowana przez mierzalne rezultaty umożliwi osiągnięcie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego nakreślonego w wizji rozwoju Kwidzyna do roku 2020.

1

SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

Rozwój komunikacji i transportu

<p>Powiązania z innymi programami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EKOROZWÓJ – Ochrona środowiska przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi 	<p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad • Zarząd Dróg Powiatowych • Zarząd Dróg Wojewódzkich • Przedsiębiorcy • Grupa PKP
<p>Cele strategiczne realizowane przez program:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego <p>Cele operacyjne realizowane przez program:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Poprawa dostępności i spójności komunikacyjnej miasta ❖ Rozwój systemu komunikacji zbiorowej w mieście ❖ Zintegrowanie form transportu zbiorowego i indywidualnego ❖ Dostosowanie infrastruktury drogowej i towarzyszącej do potrzeb mieszkańców, przedsiębiorców i turystów 	<p>Korzyści bezpośrednie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zintegrowanie różnych form transportu zbiorowego i indywidualnego • Poprawa stanu technicznego i przepustowości dróg • Polepszenie bezpieczeństwa ruchu drogowego • Poprawa efektywności transportu publicznego kolejowego i drogowego
<p>Rola samorządu miejskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie finansowe • Wsparcie organizacyjne 	<p>Beneficjenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mieszkańcy miasta i powiatu • Pozostali mieszkańcy Pomorza • Przedsiębiorcy • Turysty
<p>Projekty kluczowe /przykłady rekomendowanych projektów :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa węzła integracyjnego wraz z rewitalizacją zabytkowego budynku dworca PKP w Kwidzynie • Budowa i rozbudowa sieci drogowej • Budowa chodników, dróg rowerowych i miejsc postojowych 	<p>Przewidywalne mierzalne rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost długości zmodernizowanych dróg na terenie Miasta • Wzrost długości nowo wybudowanych dróg na terenie Miasta • Skrócenie czasu dojazdu komunikacją publiczną do Trójmiasta, Malborka. • Skrócenie czasu dojazdu samochodem do Trójmiasta. • Ilość pasażerów komunikacji miejskiej

	<p>Źródła finansowania projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budżet miasta • pozostałe środki publiczne • środki prywatne • środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO • środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA
--	---

2

EKOROZWÓJ

Ochrona środowiska przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi

<p>Powiązania z innymi programami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA – rozwój komunikacji i transportu • SPORT, TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA – podniesienie konkurencyjności turystyczno - rekreacyjnej 	<p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Przedsiębiorcy • Jednostki organizacyjne miasta • Instytucje ochrony środowiska • Organizacje pozarządowe
<p>Cele strategiczne realizowane przez program:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zrównoważony rozwój przestrzenny i poprawa dostępności komunikacyjnej przy równoczesnym poszanowaniu walorów środowiska naturalnego <p>Cele operacyjne realizowane przez program:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Poprawa stanu środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego ❖ Ochrona środowiska i cennych zasobów przyrodniczych ❖ Wspieranie wytwarzania i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych 	<p>Korzyści bezpośrednie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa stanu środowiska naturalnego • Poprawa jakości życia mieszkańców • Zachowanie naturalnych walorów przyrodniczych
<p>Rola samorządu miejskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie finansowe • Wsparcie organizacyjne 	<p>Beneficjenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorcy • Mieszkańcy miasta i powiatu • Turyści
<p>Projekty kluczowe /przykłady rekomendowanych projektów :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa istniejącej kompostowni płytowej w ZUO SP. z o.o. w Gilwie Małej • Mała retencja rzeki Liwy • Dolina Liwy – tereny rekreacyjne • Ochrona cennych zasobów przyrody • Upowszechnianie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii • Organizacja przedsięwzięć proekologicznych • Termomodernizacje budynków 	<p>Przewidywalne mierzalne rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby przedsięwzięć proekologicznych • Wzrost liczby termomodernizowanych budynków • Wzrost świadomości mieszkańców z zakresu ekologii i ochrony środowiska • Rozbudowa infrastruktury technicznej • Wzrost ilości zużywanej energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych <p>Źródła finansowania projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budżet miasta • pozostałe środki publiczne • środki prywatne • środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO

	<ul style="list-style-type: none"> • środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA
--	--

3

EFEKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

Wsparcie nowoczesnej gospodarki i powstawania nowych miejsc pracy

<p>Powiązania z innymi programami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA – rozwój komunikacji i transportu • SPORT, TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA – podniesienie konkurencyjności turystyczno – rekreacyjnej • EKOROZWÓJ – Ochrona środowiska przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi • ZASOBY LUDZKIE – rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 	<p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorcy prywatni • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Organizacje pozarządowe • Powiatowy Urząd Pracy • Cech Rzemiosł Różnych • Instytucje otoczenia biznesu
<p>Cele strategiczne realizowane przez program:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju konkurencyjnej i nowoczesnej gospodarki <p>Cele operacyjne realizowane przez program:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Rozwój sektora małej i średniej przedsiębiorczości ❖ Stworzenie warunków dla rozwoju infrastruktury otoczenia biznesu ❖ Aktywizacja i podnoszenie kwalifikacji zawodowych mieszkańców na lokalnym rynku ❖ Wzmacnianie konkurencyjności rynku pracy ❖ Rozwój instytucjonalnego wsparcia przedsiębiorczości ❖ Aktywizacja polityki promocyjnej w zakresie funkcji gospodarczych ❖ Wspieranie rozwoju sportu, rekreacji i turystyki, jako czynników dynamizujących lokalny rozwój gospodarczy ❖ Poszerzanie oferty inwestycyjnej miasta ❖ Wspieranie dywersyfikacji profilu gospodarczego miasta 	<p>Korzyści bezpośrednie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost zamożności mieszkańców • Likwidacja lub ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego • Rozwój przedsiębiorczości • Stworzenie nowych miejsc pracy
<p>Rola samorządu miejskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie organizacyjne • Wsparcie finansowe • Promocja miasta jako dobrego miejsca do prowadzenia biznesu 	<p>Beneficjenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorcy • Mieszkańcy miasta i powiatu
<p>Projekty kluczowe /przykłady rekomendowanych projektów :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój i promocja terenów inwestycyjnych 	<p>Przewidywalne mierzalne rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby aktywnych podmiotów gospodarczych na terenie Miasta • Spadek liczby bezrobotnych • Powierzchnia terenów inwestycyjnych

- Działania subsydiarne w celu wsparcia zatrudnienia i aktywizacji zawodowej, szczególnie młodych mieszkańców miasta (współpraca z PUP w Kwidzynie)
- Działania promocyjne i wspierające dla firm z sektora MŚP
- Aktywne wsparcie doradcze dla przedsiębiorców
- Stworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości
- Poprawa bilansu energetycznego poprzez budowę nowych źródeł energii w tym energii odnawialnej

Źródła finansowania projektów:

- budżet miasta
- pozostałe środki publiczne
- środki prywatne
- środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO
- środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA

4

SPORT, TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA

Podniesienie konkurencyjności turystyczno - rekreacyjnej

<p>Powiązania z innymi programami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • EKOROZWÓJ – Ochrona środowiska przyrodniczego i racjonalne gospodarowanie zasobami naturalnymi • ZASOBY LUDZKIE – Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego 	<p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorcy • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Instytucje ochrony środowiska • Instytucje kultury • Kościoły i związki wyznaniowe • Jednostki organizacyjne miasta • Organizacja pozarządowe • Kluby sportowe • Związki sportowe • Organizacje sportowe
<p>Cele strategiczne realizowane przez program:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój form kultury, sportu, turystyki i rekreacji oraz wykorzystanie ich do promocji miasta <p>Cele operacyjne realizowane przez program:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Wzmacnianie i poszerzanie oferty kulturalnej, sportowej i rekreacyjnej miasta ❖ Wspieranie tworzenia całosezonowych atrakcji turystycznych ❖ Rozwój marki Kwidzyna oraz wypromowanie unikalnego produktu turystycznego ❖ Promocja miasta poprzez sport – kluby sportowe w wysokich klasach rozgrywkowych i organizacja wydarzeń rangi regionalnej, krajowej i międzynarodowej ❖ Promocja wydarzeń kulturalnych o znaczeniu ponadlokalnym ❖ Upowszechnienie aktywnych form spędzania wolnego czasu ❖ Rozwój infrastruktury rekreacyjnej w oparciu o naturalne walory środowiska 	<p>Korzyści bezpośrednie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozwój obiektów sportowo – rekreacyjnych atrakcyjnych dla mieszkańców miasta i powiatu oraz turystów • Promocja miasta dzięki aktywnej działalności i osiągnięciom klubów sportowych • Promocja miasta poprzez organizację wydarzeń sportowych i kulturalnych o wysokiej randze • Zwiększenie aktywności mieszkańców w zakresie kultury fizycznej i sportu • Wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców • Bardziej ekologiczne wykorzystanie terenów zielonych • Poszerzenie oferty kulturalnej • Poprawa stanu zdrowia mieszkańców
<p>Rola samorządu miejskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie promocyjne • Wsparcie organizacyjne • Wsparcie finansowe 	<p>Beneficjenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mieszkańcy miasta i powiatu • Turyści • Przedsiębiorcy
<p>Projekty kluczowe /przykłady rekomendowanych projektów :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dolina Liwy – tereny rekreacyjne 	<p>Przewidywalne mierzalne rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wzrost powierzchni terenów rekreacyjnych • Wzrost liczby turystów odwiedzających obiekty rekreacyjne i sportowe

<ul style="list-style-type: none"> • Budowa węzła integracyjnego wraz z rewitalizacją zabytkowego budynku dworca PKP w Kwidzynie • Budowa, przebudowa, remont, modernizacja obiektów sportowych • Promocja miasta poprzez organizację wydarzeń sportowych i kulturalnych • Budowa ścieżek rekreacyjnych • Rewitalizacja i ochrona obiektów zabytkowych na terenie miasta • Estetyzacja przestrzeni publicznej	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby wydarzeń kulturalnych organizowanych w mieście • Wzrost długości ścieżek rowerowych • Wzrost liczby obiektów rekreacyjno - sportowych • Wzrost liczby obiektów turystycznych • Zidentyfikowanie produktu turystycznego <p>Źródła finansowania projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budżet miasta • pozostałe środki publiczne • środki prywatne • środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO • środki pozadotacyjne, w tym Inicjatywa JESSICA
--	--

5

ZASOBY LUDZKIE

Rozwój kapitału ludzkiego i społecznego

<p>Powiązania z innymi programami:</p> <ul style="list-style-type: none"> • PRZESTRZEŃ PUBLICZNA – zagospodarowanie i rozwój przestrzenny • SPORT, TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA – podniesienie konkurencyjności turystyczno – rekreacyjnej 	<p>Partnerzy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Placówki oświatowe i instytucje kultury • Przedsiębiorcy • Inne jednostki samorządu terytorialnego • Organizacje pozarządowe • Kościoły i związki wyznaniowe • Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej • Powiatowy Urząd Pracy
<p>Cele strategiczne realizowane przez program:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Podniesienie jakości życia mieszkańców oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu <p>Cele operacyjne realizowane przez program:</p> <ul style="list-style-type: none"> ❖ Poprawa poziomu bezpieczeństwa i ładu publicznego na terenie miasta ❖ Zwiększenie aktywności osób wykluczonych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ❖ Podniesienie jakości i dostępności usług publicznych ❖ Rozwój budownictwa komunalnego i socjalnego ❖ Wspieranie rozwoju systemu ochrony zdrowia ❖ Modernizacja placówek oświatowych ❖ Wzmacnianie aktywności i świadomości obywatelskiej ❖ Rozwijanie systemu wsparcia dla grup wykluczonych ❖ Przystosowanie przestrzeni publicznych do potrzeb osób niepełnosprawnych ❖ Zapewnienie ochrony warunków bytowych rodzin ❖ Wspieranie integracji społecznej i ograniczenie poziomu ubóstwa ❖ Wspieranie aktywizacji osób starszych 	<p>Korzyści bezpośrednie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Likwidacja lub ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego • Zwiększenie bezpieczeństwa publicznego • Wzrost jakości życia mieszkańców • Wzrost publicznej partycypacji mieszkańców • Aktywizacja osób starszych
<p>Rola samorządu miejskiego:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wsparcie organizacyjne • Wsparcie finansowe 	<p>Beneficjenci:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przedsiębiorcy • Organizacje pozarządowe • Mieszkańcy miasta
<p>Projekty kluczowe /przykłady rekomendowanych projektów :</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa i wyposażenie miejsc integracji społecznej 	<p>Przewidywalne mierzalne rezultaty:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zmniejszenie liczby świadczeń przekazywanych w ramach opieki społecznej • Zmniejszenie liczby przestępstw • Spadek liczby bezrobotnych

<ul style="list-style-type: none"> • Program aktywizacji osób starszych • Programy wsparcia osób niepełnosprawnych • Programy prozdrowotne, w tym profilaktyczne • Publikacje, imprezy, spotkania integrujące społeczność lokalną • Zajęcia pozalekcyjne, wyrównawcze i organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży • Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego	<ul style="list-style-type: none"> • Wzrost liczby organizacji pozarządowych <p>Źródła finansowania projektów:</p> <ul style="list-style-type: none"> • budżet miasta • pozostałe środki publiczne • środki prywatne • środki dotacyjne w ramach funduszy unijnych, w tym RPO • środki pozadotacyjne
--	---

Załącznik 3 Inwestycje flagowe w ramach JESSICA

Tytuł projektu	Budowa nowego obiektu handlowo-usługowego Kopernik Retail Park na zdegradowanych terenach powojkowych
Beneficjent	Galeria Handlowa KOPERNIK Sp. z o. o.
Lokalizacja	Kwidzyn, ul. Kopernika, działki o numerach ewidencyjnych 310/24, 310/57 i 310/59
Typ projektu	Projekt obejmuje budowę obiektu o przeznaczeniu handlowo – usługowym w Kwidzynie. Obiekt ten będzie pełnił funkcje komercyjne. Przedsięwzięcie swoim zasięgiem obejmie również targowisko miejskie położone w sąsiedztwie działek inwestycyjnych.
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wybudowanych obiektów użyteczności publicznej – 1 szt.
Spodziewane korzyści z realizacji projektu	<ul style="list-style-type: none"> • wzrost zatrudnienia: stworzenie bezpośrednio 6-7 nowych miejsc pracy, pośrednio 30 nowych miejsc pracy w firmach działających w obiekcie. • wzrost atrakcyjności inwestycyjnej i poprawa gospodarczego wizerunku miasta jako ośrodka wspierającego lokalne przedsięwzięcia i firmy. • estetyzacja i poprawa bezpieczeństwa targowiska miejskiego w sąsiedztwie inwestycji: <ul style="list-style-type: none"> - demontaż ogrodzenia (zniszczonego betonowego muru) i stworzenie ciągu komunikacji pieszej w kierunku istniejącej Galerii Kopernik i ul. Kopernika. W ten sposób nastąpi funkcyjne połączenie obszarów o znaczeniu handlowym – istniejącego centrum handlowego, przyszłego centrum, targowiska miejskiego i pawilonów handlowo – usługowych. - instalacja oświetlenia i monitoringu targowiska miejskiego w celu zwiększenia bezpieczeństwa i estetyzacji przestrzeni. - na etapie wdrożenia – zapewnienie usług utrzymania czystości w ramach obiektu miejskiego. • W zakresie estetyki: poprawa wizerunku, estetyzacja centrum miasta, zagospodarowanie zniszczonego terenu pokoszarowego. • Wzrost atrakcyjności osiedleńczej: udostępnienie nowej oferty komercyjnej mieszkańcom miasta i miejscowości ościennych. • W zakresie rozwiązań prośrodowiskowych: montaż pompy ciepła. • Stworzenie hot-spotu na terenie obiektu • Uporządkowanie obejścia obiektu – montaż ławek, stolików, innych elementów małej architektury
Zakres prac inwestycyjnych	<p>Inwestycją będą objęte działki o numerach ewidencyjnych 310/24, 310/57 i 310/59 przy ul. Kopernika w Kwidzynie.</p> <p>Grunt jest własnością IGLOTECH Sp. j. i w celu realizacji zadania zostanie wniesiony do spółki celowej Galeria Handlowa KOPERNIK Sp. z o.o.</p> <p>Inwestycją będzie objęty teren o powierzchni 2378 m² o kształcie prostokątnej działki w zabudowie śródmiejskiej, graniczącej z budynkiem Galerii Kopernik, Targowiskiem Miejskim, pawilonem handlowym oraz</p>

	<p>budynkiem gospodarczym i otoczonej ciągami pieszymi oraz drogami wewnętrznymi. Działka jest uzbrojona w sieci wodociągową, energetyczną, gazową oraz kanalizacji sanitarnej. Teren nie jest objęty ochroną konserwatorską.</p> <p>Budynek Retail Parku Kopernik będzie budynkiem jednokondygnacyjnym z wewnętrznym przejściem w zabudowie wolnostojącej. Wjazd będzie się odbywał od północno – wschodniej granicy działki, z drogi wewnętrznej Galerii Kopernik.</p> <p>Przed obiektem znajdować się będzie parking z 11 miejscami postojowymi (1 miejsce dla osób niepełnosprawnych) – zgodnie z decyzją o warunkach zabudowy wydaną dla inwestycji.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Powierzchnia zabudowy budynku wynosi 1766,00 m²; • Powierzchnia dojazdów i miejsc postojowych – 265,00 m²; • Powierzchnia dojeżdż 260,00 m²; • Powierzchnia użytkowa netto – 1648,09 m², • Powierzchnia sprzedaży – 1298,00 m²; • Kubatura – 9589,56 m³. <p>Budynek funkcjonalnie będzie podzielony na 3 lokale usługowo – handlowe o powierzchni sali sprzedaży odpowiednio 467, 303 i 512 m². Lokale będą wyposażone w magazyn, węzeł sanitarny i pomieszczenie socjalne. W budynku umiejscowiona zostanie również kotłownia gazowa.</p> <p>Ściany zewnętrzne wykonane zostaną z gazobetonu o grub. 24 cm na zaprawie cementowo – wapiennej. Do wykończenia zastosowane zostaną tynki cienkowarstwowe pokryte farbą elewacyjną, fasada wentylowana, płytki klinkierowe, cokoły w postaci tynków mozaikowych. Okna wykonane zostaną w stolarce aluminiowej.</p>
<p>Szacunkowa wartość inwestycji</p>	<p>ok. 230 mln PLN netto</p>
<p>Harmonogram realizacji inwestycji</p>	<p>Etap I – zrealizowany 2012-2013 Etap II – w trakcie realizacji 2013-2014 Etap III – 2013-2015 Etap IV – 2016-2018 Etap V – do końca 2020 r.</p>

Załącznik 4 Inwestycje planowane do realizacji na terenie miasta Kwidzyna do 2020 roku (ze środków własnych oraz dotacyjnych)

1. Przedsięwzięcia planowane do realizacji w ramach Zintegrowanego Porozumienia Terytorialnego dla obszaru funkcjonalnego Kwidzyna

Lp.	Nazwa inwestycji	Szacunkowa wartość inwestycji	Opis projektu (zakres)	Celowość realizacji
1.	Mała retencja rzeki Liwy	8 000 000	Przedsięwzięcie obejmuje stworzenie akwenu wodnego o powierzchni ok. 6 ha oraz wyznaczenie sztucznej linii brzegowej na wschodnim nabrzeżu i umocnienie zachodniej linii brzegowej.	Stworzenie akwenu wodnego umożliwi retencjonowania wody w planowanym rozlewisku doliny rzeki Liwy na tereny usytuowane powyżej budowli przegradzającej rzekę.
2.	Dolina Liwy – tereny rekreacyjne	3 000 000	Przedsięwzięcie zakłada zagospodarowanie terenów Doliny Liwy poprzez stworzenie kąpieliska miejskiego wyposażonego w pomosty, elementy małej architektury, plac zabaw, tarasy widokowe, alejki i ścieżki rowerowe, kawiarnię ogród wysokich traw, pnączy i ogród różany.	Inwestycja pozwoli na utworzenie atrakcyjnego miejsca do wypoczynku i integracji dla mieszkańców Kwidzyna i okolic.
3.	Budowa węzła integracyjnego wraz z rewitalizacją zabytkowego budynku dworca PKP w Kwidzynie	14 000 000	W ramach inwestycji planuje się stworzenie zintegrowanego węzła komunikacyjnego w otoczeniu zabytkowego dworca PKP wraz ze zmodernizowaniem i przystosowaniem dworca do pełnienia nowych funkcji- Biblioteki Miejsko – Powiatowej. Do dyspozycji mieszkańców i turystów przeznaczone będą pomieszczenia takie jak: poczekalnia – 15m ² , toalety, czytelnia multimedialna z miejscem do gier i zabaw dla	Dzięki połączeniu dwóch funkcji (komunikacyjnej i kulturalnej) nastąpi podwyższenie standardu komunikacyjnego. W efekcie oczekiwane na transfer komunikacyjny odbywać się będzie w wysokim standardzie. Przy Dworcu zlokalizowany zostanie również punkt samodzielnego wypożyczenia rowerów.

			dzieci, hol główny z czytelnią czasopism i kawiarnia (ok100m ²).	
4.	Rozbudowa istniejącej kompostowni płytowej w ZUO Sp. z o.o. w Gilwie Małej	10 000 000	W ramach inwestycji planuje się rozbudowę kompostowni płytowej z kompostowaniem w przerzucanych przyzmacz o zamknięte reaktory stanowiące pierwszy etap prowadzenia procesu kompostowania	Inwestycja pozwoli na spełnianie wymogów zawartych w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 11 września 2012 roku w sprawie mechaniczno – biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych.

2. Typy rekomendowanych projektów

PROGRAM OPERACYJNY 1. SPÓJNOŚĆ KOMUNIKACYJNA

1. Budowa i rozbudowa sieci drogowej
2. Budowa chodników, dróg rowerowych i miejsc postojowych

PROGRAM OPERACYJNY 2. EKOROZWÓJ

1. Ochrona cennych zasobów przyrody
2. Upowszechnianie wykorzystywania odnawialnych źródeł energii
3. Organizacja przedsięwzięć proekologicznych
4. Termomodernizacje budynków

PROGRAM OPERACYJNY 3. EFEKTYWNOŚĆ GOSPODARCZA

---

1. Rozwój i promocja terenów inwestycyjnych
2. Działania subsydiarne w celu wsparcia zatrudnienia i aktywizacji zawodowej
3. Działania promocyjne i wspierające dla firm z sektora MŚP
4. Aktywne wsparcie doradcze dla przedsiębiorców
5. Stworzenie Inkubatora Przedsiębiorczości
6. Poprawa bilansu energetycznego poprzez budowę nowych źródeł energii w tym energii odnawialnej

PROGRAM OPERACYJNY 4. SPORT, TURYSTYKA, REKREACJA I KULTURA

---

1. Budowa, przebudowa, remont, modernizacja obiektów sportowych,
2. Promocja miasta poprzez organizacje wydarzeń sportowych i kulturalnych
3. Budowa ścieżek rekreacyjnych
4. Rewitalizacja i ochrona obiektów zabytkowych na terenie miasta
5. Estetyzacja przestrzeni publicznej

PROGRAM OPERACYJNY 5. ZASOBY LUDZKIE

---

1. Budowa i wyposażenie miejsc integracji społecznej
2. Program aktywizacji osób starszych
3. Programy wsparcia osób niepełnosprawnych
4. Programy prozdrowotne, w tym profilaktyczne
5. Publikacje, imprezy, spotkania integrujące społeczność lokalną
6. Zajęcia pozalekcyjne, wyrównawcze i organizacja czasu wolnego dla dzieci i młodzieży
7. Poprawa poziomu bezpieczeństwa publicznego

Załącznik 5 Formularz badania ankietowego mieszkańców

ZIPROM
Miasta Kwidzyna

ANKIETA

Proszę o wypełnienie przeznaczonej dla mieszkańców MIASTA KWIDZYNA ankiety dotyczącej oceny stanu i potencjału miasta. Ankieta jest anonimowa. Dla uzyskania optymalnych celów statystycznych prosimy o wypełnienie wszystkich pól. Ankieta stanowić będzie źródło danych dla powstającego opracowania pt. „Zintegrowany Program Zrównoważonego Rozwoju Obszaru Miasta Kwidzyna do 2020 roku”.

SFERA: IDENTYFIKACJA POTRZEB I OCZEKIWAŃ MIESZKAŃCÓW

1. Proszę określić co wg Pani/Pana jest obecnie największym atutem Miasta Kwidzyna: (proszę zaznaczyć od 1 do 5 odpowiedzi)

☐ potencjał dla przemysłu / strefa ekonomiczna	☐ dogodne połączenia komunikacji zbiorowej
☐ duża liczba i atrakcyjność wydarzeń kulturalnych	☐ inwestycje w przestrzeń publiczną - rewitalizacja miasta
☐ oferta edukacyjna przedszkoli, szkół	☐ kompetentna administracja lokalna
☐ dostępność form aktywnego spędzania czasu i uprawiania sportu (obiekty sportowe i rekreacyjne)	☐ aktywna współpraca międzysektorowa (samorządu, edukacji, biznesu)
☐ aktywność organizacji pozarządowych	☐ zaplecze handlowe i usługowe
☐ bogata oferta rozrywkowa i spędzania czasu wolnego	☐ prężna gospodarka i nowe miejsca pracy
☐ rola głównego ośrodka miejskiego na Powiślu	☐ wyposażenie w podstawową infrastrukturę techniczną (wodociągi, kanalizację)
☐ dostępność do dróg krajowych i autostrady A1	☐ czyste środowisko
☐ obiekty atrakcyjne turystycznie - zamek	☐ walory turystyczne: rzeka, las, szlaki rowerowe
☐ wykształceni mieszkańcy miasta	☐ inne: (jakie?) .....

2. Proszę określić co wg Pani/Pana wyznacza przyszły sukces rozwojowy Miasta Kwidzyna (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 4)

1 - zdecydowanie nie; 2 - raczej nie; 3 - raczej tak; 4 - zdecydowanie tak; BZ - brak zdania

1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ BZ ☐	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ BZ ☐
rozwinięta oferta inwestycyjna dla przemysłu	silna przedsiębiorczość alternatywna dla turystyki
1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ BZ ☐	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ BZ ☐
turystyka oparta na bogactwie Kwidzyna i Powiśla	rozwinięta infrastruktura sportowo - rekreacyjna
1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ BZ ☐	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ BZ ☐
walory środowiska naturalnego Powiśla	aktywni i zintegrowani mieszkańcy
1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ BZ ☐	1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ BZ ☐
atrakcyjna oferta mieszkaniowa	aktywne władze samorządowe
1 ☐ 2 ☐ 3 ☐ 4 ☐ BZ ☐	☐ inny: (jaki?) .....
bogata sieć połączeń komunikacyjnych	

3. Proszę ocenić stan infrastruktury i usług społecznych w mieście i w swoim rejonie: (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5)

1 - bardzo zły; 2 - zły; 3 - średni; 4 - dobry; 5 - bardzo dobry; BZ - brak zdania

--- W MIEŚCIE KWIDZYŃNIE ---

- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ

- dostępność kształcenia zawodowego
- dostępność edukacji przedszkolnej
- zajęcia pozaszkolne dla dzieci i młodzieży
- stan infrastruktury rowerowej
- różnorodność oferty sportowo-rekreacyjnej
- poziom przystosowania infrastruktury dla potrzeb niepełnosprawnych
- poziom dostępności opieki zdrowotnej
- jakość dróg
- ilość połączeń komunikacyjnych

--- W MOIM REJONIE ---

- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ
- 1 2 3 4 5 BZ

AMT Partner Sp. z o.o.
ul. Jaśkowa Dolina 15, 80-252 Gdańsk
www.amtpartner.pl

1 2 3 4 5 BZ

dostępność i jakość usług wodociągowych i
kanalizacyjnych

1 2 3 4 5 BZ

1 2 3 4 5 BZ

liczba obiektów handlowych

1 2 3 4 5 BZ

4. W jakim stopniu wg Pani/Pana brakuje w mieście i w Pani/Pana rejonie następujących usług społecznych i obiektów infrastruktury społecznej (proszę zaznaczyć stan w skali od 1 do 5)

1 – zdecydowanie nie; 2 – raczej nie; 3 – raczej tak; 4 – zdecydowanie tak; BZ – brak zdania

--- W MIEŚCIE KWIDZYNIE ---

1 2 3 4 BZ

węzeł transportowy (kolejowo-autobusowy)

1 2 3 4 BZ

zagospodarowane centrum miasta

1 2 3 4 BZ

obiekty ochrony zdrowia

1 2 3 4 BZ

linie transportu publicznego

1 2 3 4 BZ

parkingi i miejsca parkingowe wzdłuż ciągów ulicznych

1 2 3 4 BZ

kursy i szkolenia zawodowe i kierunkowe

1 2 3 4 BZ

boiska, infrastruktura sportowa

1 2 3 4 BZ

kino

1 2 3 4 BZ

centra kultury i sztuki

1 2 3 4 BZ

drogi rowerowe

1 2 3 4 BZ

utwardzone drogi osiedlowe

1 2 3 4 BZ

chodniki

1 2 3 4 BZ

oświetlenie uliczne

1 2 3 4 BZ

bankomaty

1 2 3 4 BZ

centrum handlowe

1 2 3 4 BZ

markety spożywcze

1 2 3 4 BZ

publiczny dostęp do internetu

1 2 3 4 BZ

restauracja, pub, fast food

1 2 3 4 BZ

--- W MOIM REJONIE ---

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

1 2 3 4 BZ

inne: (jakie?) .....

SFERA: IDENTYFIKACJA OSOBOWA

5. Płeć: kobieta mężczyzna

6. Wykształcenie: podstawowe zawodowe średnie wyższe

7. Grupa wiekowa: do 19 lat 20-29 lat 30-39 lat 40-49 lat 50-59 lat 60 lat i więcej

8. Status zawodowy: uczeń/student pracujący przedsiębiorca emeryt/ rencista bezrobotny inny

9. Rejon zamieszkania:

A. Śródmieście

B. Północ/os. Bajkowe/os. Piastowskie

C.1 Zatorze I, II/Zacisze

C.2 Hallera

D. Tereny przemysłowe

E. Miłosna

10. Wielkość gospodarstwa domowego, z którego Pan/Pani pochodzi:

jednoosobowe 2-osobowe 3-osobowe 4 lub 5-osobowe

6-osobowe lub większe

11. Średnia wielkość miesięcznych dochodów netto na 1 os. w gospodarstwie domowym:

od 0 do 599 zł od 600 do 1199 zł od 1200 do 1999 zł

2000 zł i więcej